

לעתיד - חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ

דוח תקופתי לשנת 2021

תוכן עניינים

1.	כללי	3
2.	רשימת השקעות בחברות בת ובחברות קשורות לתאריך המאזן	3
3.	שינויים בהשקעות בחברות בת ובחברות קשורות לתקופת הדוח	3
4.	הכנסות של חברות בנות וחברות קשורות והכנסותיה של החברה המנהלת מחברות כאמור	3
5.	רשימת אירועים מיוחדים שהשפיעו או אשר עשויים להשפיע מהותית על החברה המנהלת, רווחיות החברה המנהלת, רכושה או התחייבויותיה	3
6.	שינויים בהון המניות הרשום של החברה המנהלת, בהון המונפק שלה ובהון הנפרע שלה, והתמורה שנתקבלה כתוצאה מהשינויים האמורים	3
7.	שכר וטובות הנאה	3
8.	מניות וניירות ערך המירים המוחזקים על ידי בעל עניין בחברה המנהלת, בחברה בת או בחברה קשורה סמוך ככל האפשר לתאריך הדוח	4
9.	הדירקטורים של החברה המנהלת	4
10.	נושאי משרה של החברה המנהלת	9
11.	רואה חשבון של החברה המנהלת	16
12.	אקטואר של קרן הפנסיה	16
13.	המלצות והחלטות הדירקטוריון	16
14.	שינוי תקנון קרן הפנסיה או תקנון ההתאגדות של התאגיד	17
15.	תנאי שכר	17

דוח תקופתי

לעתיד - חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ

1. כללי

שם החברה המנהלת: לעתיד - חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ (להלן: "החברה" או "החברה המנהלת")

מס' החברה ברשם החברות: 511423048

כתובת: בית הראל, דרך אבא הלל 3, רמת גן

תאריך המאזן: 31 בדצמבר 2021

2. רשימת השקעות בחברות בת ובחברות קשורות לתאריך המאזן

אין חברות בת וחברות קשורות.

3. שינויים בהשקעות בחברות בת ובחברות קשורות לתקופת הדוח

אין חברות בת וחברות קשורות.

4. הכנסות של חברות בנות וחברות קשורות והכנסותיה של החברה המנהלת מחברות כאמור

אין חברות בת וחברות קשורות.

5. רשימת אירועים מיוחדים שהשפיעו או אשר עשויים להשפיע מהותית על החברה המנהלת, רווחיות החברה המנהלת, רכושה או התחייבויותיה

לא חלו אירועים מיוחדים כאמור.

6. שינויים בהון המניות הרשום של החברה המנהלת, בהון המונפק שלה ובהון הנפרע שלה, והתמורה שנתקבלה כתוצאה מהשינויים האמורים

לא חלו שינויים בהון המניות הרשום של החברה, בהון המונפק שלה או בהון הנפרע שלה בתקופת הדוח.

7. שכר וטובות הנאה

החברה אינה מעסיקה עובדים אלא מקבלת את כל שירותי הניהול מחברות בקבוצת הראל. לפירוט ראה סעיף 1 בדוח הדירקטוריון.

8. מניות וניירות ערך המירים המוחזקים על ידי בעל עניין בחברה המנהלת, בחברה בת או בחברה קשורה סמוך ככלהאפשר לתאריך הדוח

שם בעל העניין	מס' תעודת זהות/מס' תאגיד	שם הנייר	מס' מניות מוחזקות	% החזקה בהון, בהצבעה ובסמכות למנות דירקטורים
הראל חברה לביטוח בע"מ	52004078	מניות הנהלה	790	79%
		מניות רגילות	7,900	
אברהם זקס	28982965	מניות הנהלה	105	10.5%
		מניות רגילות	1,050	
ישראל מאירי	53658266	מניות הנהלה	105	10.5%
		מניות רגילות	1,050	

9. הדירקטורים של החברה המנהלת

שם:	נטלי משען זכאי, יו"ר
מס' ת.ז.:	031781180
שנת לידה:	1974
כתובת:	רח' כרם הזיתים 4, סביון
נתינות:	ישראלית
חברות בוועדות דירקטוריון:	לא
דירקטור בלתי תלוי:	לא
עובד של החברה המנהלת, חברת בת, חברה קשורה או של בעל עניין:	יו"ר דירקטוריון בחברה, יו"ר דירקטוריון הראל פנסיה וגמל ובקרן החיסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופות גמל בע"מ, משנה למנכ"ל הראל ביטוח וכן היועצת המשפטית של קבוצת הראל.
מועד תחילת הכהונה:	1.9.2021 (מכהנת בקבוצת הראל משנת 2014).
השכלה:	תואר ראשון במשפטית (L.L.B) מאוניברסיטת תל אביב, תואר שני במשפטים (התמחות במשפט מסחרי - תכנית ת"א - ברקלי) (L.L.M), מאוניברסיטת תל אביב.
עיסוק בחמש השנים האחרונות:	כהונה בחברות קבוצת הראל כמפורט לעיל.
פירוט התאגידים (מלבד חברות הקבוצה) בהם משמש דירקטור:	לא
בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד:	לא

בנימין שמעוני	שם :
55624407	מס' ת.ז. :
1958	שנת לידה :
המחותרות 16, רעננה	כתובת :
ישראלית	נתינות :
לא	חברות בוועדות דירקטוריון :
לא	דירקטור בלתי תלוי :
סמנכ"ל בכיר בהראל חברה לביטוח בע"מ. מנהל מחוז מרכז ציון דן סוכנויות.	עובד של החברה המנהלת, חברת בת, חברה קשורה או של בעל עניין :
1.3.2016	מועד תחילת הכהונה :
לימודי ביטוח במכון לביטוח.	השכלה :
דירקטור בחברה. סמנכ"ל בכיר בהראל חברה לביטוח בע"מ. מנהל מחוז מרכז ציון דן סוכנויות.	עיסוקים בחמש שנים אחרונות : פירוט התאגידים (מלבד חברות הקבוצה) בהם משמש כדירקטור : בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד :
לא	
רן גולדשטיין	שם :
54485933	מס' ת.ז. :
1956	שנת לידה :
יקינטון 1, קריית ביאליק	כתובת :
ישראלית	נתינות :
ועדת ביקורת.	חברות בוועדות דירקטוריון :
לא	דירקטור בלתי תלוי :
לא	עובד של החברה המנהלת, חברת בת, חברה קשורה או של בעל עניין :
23.7.2013	מועד תחילת הכהונה כדירקטור :
מוסמך במדעים בכלכלה וניהול בטכניון.	השכלה :
דירקטור בחברה. מנהל הסדרים פנסיוניים בחברת רן גולדשטיין סוכנות לביטוח (2014) בע"מ 515022937.	עיסוקים בחמש שנים אחרונות :
רן גולדשטיין סוכנות לביטוח (2014) בע"מ.	פירוט התאגידים (מלבד חברות הקבוצה) בהם משמש כדירקטור
לא	בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד :

מירי לנט שריר	שם :
54075239	מס' ת.ז. :
1956	שנת לידה :
אפרים קציר 6, הוד השרון	כתובת :
ישראלית	נתינות :
כן, יו"ר ועדת הביקורת ויו"ר ועדת איתור.	חברות בוועדות דירקטוריון :
כן	דירקטורית בלתי תלויה :
לא	עובדת של החברה המנהלת, חברת בת, חברה קשורה או של בעל עניין :
1.1.2018	מועד תחילת הכהונה כדירקטורית :
תואר ראשון בכלכלה ותואר שני במנהל עסקים מאוניברסיטת תל אביב.	השכלה :
דירקטורית בלתי תלויה בחברה, דירקטורית בלתי תלויה בהראל חברה לביטוח בע"מ; דירקטורית חיצונית בהראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ (עד דצמבר 2020).	עיסוק בחמש השנים האחרונות :
גולד בונד בע"מ; וחברה בוועדה מייעצת פריזמה קפיטל.	פירוט התאגידיים (מלבד חברות הקבוצה) בהם משמשת :
	דירקטורית :
לא	בת משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד :
דוד הררי	שם :
6029243	מס' ת.ז. :
1946	שנת לידה :
יעקב מרידור 15, תל ברוך צפון, תל אביב	כתובת :
ישראלית	נתינות :
לא	חברות בוועדות דירקטוריון :
לא	דירקטור חיצוני :
לא	בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית :
לא	עובד של החברה המנהלת, חברת בת, חברה קשורה או של בעל עניין :

10.5.2012	מועד תחילת הכהונה כדירקטור :
תואר ראשון במשפטים מאוניברסיטת תל אביב.	השכלה :
דירקטור בחברה.	עיסוקים בחמש שנים אחרונות :
לא	פירוט התאגידים (מלבד חברות הקבוצה) בהם משמש דירקטור :
לא	בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד :

מרים מילה	ס :
3419488	מס' ת.ז. :
1942	שנת לידה :
כרמל 31, ראש העין	כתובת :
ישראלית	נתינות :
כן, חברה בוועדת איתור	חברות בוועדות דירקטוריון :
לא	דירקטורית בלתי תלויה :
לא	עובדת של החברה המנהלת, חברת בת, חברה קשורה או של בעל עניין :

29.7.2009	מועד תחילת הכהונה כדירקטורית :
ניהול בביטוח, אוניברסיטת תל-אביב.	השכלה :
דירקטורית בחברה, דירקטורית בהראל חברה לביטוח בע"מ (עד 3/2021); דירקטורית באי.אם.אי עזר חברה לביטוח משכנתאות בע"מ; דירקטורית בהראל פנסיה וגמל בע"מ; דירקטורית בקרן החיסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופות גמל בע"מ.	עיסוק בחמש השנים האחרונות :
לא	פירוט התאגידים (מלבד חברות הקבוצה) בהם משמש דירקטורית :
לא	בת משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד :

נורית אחיטוב	שם :
008198656	מספר ת.ז. :
9.9.1944	שנת לידה :
דרזנר 33 תל-אביב	כתובת :
ישראלית	נתינות :

חברות בוועדת דירקטוריון :

דירקטור בלתי תלוי :

עובדת של החברה המנהלת, חברה בת, חברה קשורה או בעל עניין

בעלת מומחיות חשבונאיות ופיננסית :

מועד תחילת כוונה כדירקטורית :

השכלה :

עיסוקים בחמש שנים אחרונות :

ועדת ביקורת וועדת איתור.

כן

לא

לא

1.4.2019

תואר ראשון במשפטים מהאוניברסיטה העברית בירושלים.

דירקטורית בלתי תלויה בחברה, דירקטורית בלתי תלויה בקרן החיסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופות גמל בע"מ, דירקטורית בלתי תלויה בהראל פנסיה וגמל בע"מ.

חברת ועד מנהל בעמותת "והדרת" - המועצה הלאומית לקידום מעמד הזקן, יו"ר ועדת השגה ויו"ר ועדת ערר במשרד הביטחון, יו"ר ועדות למ"ד לנכי צה"ל ולמשפחות שכולות במשרד הביטחון, אגף השיקום, יו"ר הועדה להעברת זכויות בהתאחדות הכדורגל וחברת ועד מנהל בעמותת "שקיפות בינלאומית".

לא

פירוט התאגידים (מלבד חברות הקבוצה) בהם משמשת כדירקטורית :

האם בת משפחה בעל עניין אחר בתאגיד :

10. נושאי משרה של החברה המנהלת

שם:	דודי לייזנר
מס' ת.ז.:	029423381
שנת לידה:	1972
תפקיד בחברה המנהלת, בחברה בת של החברה המנהלת או בבעל עניין בה:	מנכ"ל בחברה
בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין:	לא
השכלה:	תואר ראשון ושני בכלכלה מהאוניברסיטה העברית בירושלים.
עיסוק בחמש השנים האחרונות:	מנכ"ל בהראל גמל והשתלמות (עד ליום 5.10.2016).
מועד תחילת כהונה:	17.1.2010
שם:	רם גבל
מס' ת.ז.:	024960593
שנת לידה:	1970
תפקיד בחברה המנהלת, בחברה בת של החברה המנהלת או בבעל עניין בה:	סמנכ"ל כספים בחברה, חבר ועדת השקעות נוסטרו של הגופים המוסדיים בקבוצת הראל.
בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין:	לא
השכלה:	תואר ראשון במנהל עסקים מהמכללה למנהל ובעל רישיון רואה חשבון.
עיסוק בחמש השנים האחרונות:	סמנכ"ל כספים בהראל פנסיה וגמל בע"מ ובקרן החיסכון לצבא הקבע-חברה לניהול קופות גמל בע"מ
מועד תחילת כהונה:	23.6.2008

שם: אילנה בטאש רישרד

מס' ת.ז.: 313969347

שנת לידה: 1989

תפקיד בחברה המנהלת, בחברה בת של החברה המנהלת או בבעל עניין בה: יועצת משפטית, סמנכ"ל, יועצת משפטית של חברות נוספות בחטיבת חסכון ארוך טווח בקבוצת הראל.

בת משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין: לא

השכלה: תואר ראשון במשפטים באוניברסיטה העברית.

עיסוק בחמש השנים האחרונות: עורכת דין במחלקה המשפטית של החטיבה לחיסכון ארוך טווח.

מועד תחילת כהונה: 15.2.2020

שם: יונית שוויד

מס' ת.ז.: 025386392

שנת לידה: 1973

תפקיד בחברה המנהלת, בחברה בת של החברה המנהלת או בבעל עניין בה: סמנכ"ל ומנהלת מטה בחברה, בהראל פנסיה וגמל בע"מ ובחברת קרן החיסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופות גמל בע"מ.

בת משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין: לא

השכלה: תואר ראשון בניהול וביטוח במסלול האקדמי של המכללה לביטוח, MBA במנהל עסקים, התמחות בשיווק.

עיסוק בחמש השנים האחרונות: סמנכ"ל ומנהלת מטה בהראל ניהול קרנות פנסיה בע"מ, במנוף חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ.

מועד תחילת כהונה: 1.9.2012

מירב יצחקוב

שם :

301138251

מס' ת.ז. :

1987

שנת לידה :

סמנכ"ל תפעול בחברה ובחברות קחצ"ק
והראל גמל ופנסיה.

תפקיד בחברה המנהלת, בחברה בת
של החברה המנהלת או בבעל עניין בה :

לא

בת משפחה של נושא משרה בכירה אחר
או של בעל עניין :

תואר ראשון ושני במנהל עסקים.

השכלה :

סגנית מנהל התפעול ומנהלת צוות בתחום
מימוש זכויות פנסיה וגמל.

עיסוק בחמש השנים האחרונות :

אוקטובר 2021

מועד תחילת כהונה :

מיטל בישיץ

שם :

28017226

מס' ת.ז. :

1970

שנת לידה :

מנהלת אגף פרט בחטיבה לחיסכון ארוך טווח.

תפקיד בחברה המנהלת, בחברה בת

של החברה המנהלת או בבעל עניין בה :

לא

בת משפחה של נושא משרה בכירה אחר
או של בעל עניין :

תואר ראשון בכלכלה וניהול, תואר שני במנהל
עסקים מאוניברסיטת בר אילן, בעלת רישיון
לשיווק פנסיוני.

השכלה :

מנהלת שימור וערוצי שיווק (עד פברואר 2017).

עיסוק בחמש השנים האחרונות :

1.1.2010

מועד תחילת כהונה :

שם :	חנית בורה
מס' ת.ז. :	039344437
שנת לידה :	1984
תפקיד בחברה המנהלת, בחברה בת של החברה המנהלת או בבעל עניין זה :	סמנכ"ל, מנהלת אגף תביעות ומימוש זכויות בחברה ובחברות הראל פנסיה וגמל וקחצ"ק.
בת משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בה :	לא
השכלה :	תואר ראשון בכלכלה ומנהל עסקים מאוניברסיטת בר אילן ותואר שני בלימודי משפט מאוניברסיטת בר אילן.
עיסוק בחמש השנים האחרונות :	מנהלת מח' מידע והתקשרות עסקית בחברה, בהראל פנסיה וגמל בע"מ ובחברת קרן החיסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופו תגמל בע"מ.
מועד תחילת כוונה :	מאי 2019

שם :	סמי בבקוב
מס' ת.ז. :	58378985
שנת לידה :	1963
תפקיד בחברה המנהלת, בחברה בת של החברה המנהלת או בבעל עניין זה :	מנהל תחום השקעות בקבוצת הראל, משנה למנכ"ל ומנהל חטיבת השקעות בהראל חברה לביטוח (החל מיום 1.12.2016).
בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין :	לא
השכלה :	מוסמך מנהל עסקים אוניברסיטת בר אילן. בוגר כלכלה אוניברסיטת תל אביב.
עיסוק בחמש השנים האחרונות :	מנהל תחום השקעות בקבוצת הראל, משנה למנכ"ל ומנהל חטיבת ההשקעות - הראל חברה לביטוח בע"מ
מועד תחילת כוונה :	2007

אפרת אולברג-גרטל	שם :
28727600	מס' ת.ז. :
1971	שנת לידה :
ממונה על פניות הציבור בחברה ובחברות בקבוצת הראל.	תפקיד בחברה המנהלת, בחברה בת של החברה המנהלת או בבעל עניין בה :
לא	בת משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין :
תואר ראשון במשפטים מאוניברסיטת תל אביב.	השכלה :
ממונה על פניות הציבור, ממונה על מניעת הטרדה מינית בחברה ובחברות בקבוצת הראל.	עיסוק בחמש השנים האחרונות :
1.12.2006	מועד תחילת כהונה :
אדוה ענבר	שם :
22167530	מס' ת.ז. :
1966	שנת לידה :
מנהלת הסיכונים בחברה ובחברות אחרות בקבוצת הראל.	תפקיד בחברה המנהלת, בחברה בת של החברה המנהלת או בבעל עניין בה :
לא	בת משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין :
תואר ראשון ושני בכלכלה מאוניברסיטת תל אביב.	השכלה :
מנהלת הסיכונים בחברות בקבוצת הראל.	עיסוק בחמש השנים האחרונות :
1.1.2008	מועד תחילת כהונה :

שם:

שי גלילה

מס' ת.ז.:

031689516

שנת לידה:

10.11.1978

תפקיד בחברה המנהלת, בחברה בת

של החברה המנהלת או בבעל עניין בה:

בת משפחה של נושא משרה בכירה אחר

או של בעל עניין:

השכלה:

תואר ראשון בהנדסת תוכנה ובמנהל עסקים
המרכז האקדמי רופין מידע ושיווק בקריה
האקדמית ותואר שני במימון במכללה למנהל.

סמנכ"ל בכיר בחטיבה הטכנולוגית- קבוצת
הראל .

עיסוק בחמש השנים האחרונות:

1.10.2021

מועד תחילת כהונה:

נושאי משרה אשר סיימו כהונתם נכון למועד פרסום הדוח :

שם :	ניר כהן, יו"ר
מס' ת.ז. :	27969484
שנת לידה :	1971
כתובת :	יהלום 94, מודיעין
נתינות :	ישראלית
חברות בוועדות דירקטוריון :	לא
דירקטור בלתי תלוי :	לא
עובד של החברה המנהלת, חברת בת, חברה קשורה או של בעל עניין :	יו"ר דירקטוריון בחברה, משנה למנכ"ל ומנהל חטיבת מטה בהראל חברה לביטוח בע"מ ודירקטור בחברות נוספות בקבוצת הראל.
מועד תחילת הכהונה :	13.12.2012
השכלה :	תואר ראשון בכלכלה וניהול מהמכללה למנהל ; תואר שני בכלכלה מהאוניברסיטה העברית בירושלים.
עיסוק בחמש השנים האחרונות :	כהונה בחברות קבוצת הראל כמפורט לעיל.
פירוט התאגידים (מלבד חברות הקבוצה) בהם משמש דירקטור :	לא
בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד :	לא
שם :	אפרת שפסר
מס' ת.ז. :	053052743
שנת לידה :	1982
תפקיד בחברה המנהלת, בחברה בת של החברה המנהלת או בבעל עניין בה :	סמנכ"ל תפעול בחברה, ובחברות קחצ"ק והראל פנסיה וגמל
בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין :	לא
השכלה :	תואר ראשון בחשבונאות ומזרח אסיה ותואר שני במנהל עסקים.
עיסוק בחמש השנים האחרונות :	מנהלת תחום תביעות ומימוש זכויות בחברה, סמנכ"ל תפעול.
מועד סיום כהונה :	1.10.2021

שם :	אייל אפרת
מס' ת.ז. :	6038459269
שנת לידה :	1976
תפקיד בחברה המנהלת, בחברה בת של החברה המנהלת או בבעל עניין בה :	מנכ"ל הראל משמר המחשבים.
בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין :	לא
השכלה :	תואר ראשון בהנדסת תוכנה ובמנהל עסקים, התמחות במערכות מידע ושיווק.
עיסוק בחמש השנים האחרונות :	מנהל אגף מיכון ומידע עסקי בהנהלת החטיבה לחיסכון ארוך טווח.
מועד סיום כהונה :	1.10.2021

11. רואה חשבון של החברה המנהלת

שם : גב' טלי ביסקר אבישר, רו"ח
שם המשרד : סומך חייקין KPMG
כתובת : רח' הארבעה 17, תל אביב

12. אקטואר של קרן הפנסיה

שם : מר דוד אנגלמאייר, פי.וי. אי. אקטואריה בע"מ
כתובת : רח' שוהם 8, רמת גן

13. המלצות והחלטות הדירקטוריון

- 13.1 להלן פירוט החלטות דירקטוריון מהותיות שהתקבלו ושאינן טעונות אישור האסיפה הכללית :
- 13.1.1 ביום 17.1.2021 הוחלט לאשר את האסטרטגיה הכללית והיעדים של החברה ואת תכנית העבודה השנתית לשנת 2021.
- 13.1.2 ביום 17.1.2021 הוחלט לאשר את מדיניות ההשקעה לשנת 2021.
- 13.1.3 ביום 18.3.2021 הוחלט לאשר את עדכון נוהל התקשרויות בעלי עניין.
- 13.1.4 ביום 18.3.2021 הוחלט לאשר את מינויו של מר יובל בורשטיין לתקופת כהונה נוספת כנציג חיצוני בוועדת השקעות עמיתים.
- 13.1.5 ביום 8.4.2021 אישר דירקטוריון החברה את מדיניות חלוקת דיבידנד. בהתאם למדיניות, כל שנה יחולק דיבידנד בשיעור 50% מהרווח של החברה. חלוקה זו תתבצע על סמך הדוחות הכספיים

המבוקרים ובכפוף להוראות הדין. ביום 13 באפריל 2021 חילקה החברה דיבידנד בסך של 7.1 מיליון ש"ח וזאת בהתאם לאישור הדירקטוריון כאמור.

13.1.6	ביום 24.5.2021 הוחלט לאשר מינויו מר רונן וולפמן כחבר בוועדת השקעות נוסטרו וכחבר בוועדת המשנה לאשראי.
13.1.7	ביום 23.8.2021 הוחלט לאשר את מינויה של הגב' נטלי משען-זכאי לתפקיד יו"ר הדירקטוריון של החברה.
13.1.8	ביום 23.8.2021 הוחלט לאשר את מינויה של הגב' זהר גרסטל-שמרלינג כממונה ציות ואכיפה, לאחר עזיבתה מונה ביום 10.3.2022 עו"ד תומר אלמקייס להחליפה.
13.1.9	ביום 23.8.2021 הוחלט לאשר את מינויו של מר שי גלילה כמנהל מערכות מידע.
13.1.10	ביום 21.11.2021 הוחלט לאשר את מינויה של הגב' מירב יצחקוב כאחראית למילוי חובות איסור הלבנת הון.
13.1.11	ביום 21.11.2021 הוחלט להאריך את כהונתם של מר משה דברת והגב' ריקי גרנות כנציגים חיצוניים בוועדת השקעות עמיתים.

14. שינוי תקנון קרן הפנסיה או תקנון ההתאגדות של התאגיד

החל מיום הראשון לינואר 2022 עודכנה הריבית התחשיבית השנתית שתיזקף למבוטחים שדחו את מועד פרישתם לאחר גיל 67 כדלקמן:

א. מבוטחים ותיקים- מ%5.57 ל- %2.820

ב. מבוטחי תקופת דור הביניים מ- %4.6 ל- %2.092

בהתאם לכך היתרה הצבורה וערכי הפדיון בקרן, עבור מבוטחים אלו תחושב בהתאם לריבית התחשיבית כאמור ובהתאם להוראות התקנון.

15. תנאי שכר

החברה אינה מעסיקה עובדים אלא מקבלת את כל שירותי הניהול מחברות בקבוצת הראל כמפורט בסעיף 1 בדוח הדירקטוריון. לפיכך, נושאי המשרה בחברה הינם נושאי משרה בחברות אחרות בקבוצת הראל. מדיניות התגמול של נושאי המשרה הינה בהתאם למדיניות הקבוצה והחברות הבנות שהינן גופים מוסדיים.

דודי לייזנר
מנהל כללי

נטלי משען זכאי
יו"ר הדירקטוריון

תאריך: 27 במרס, 2022

לעתיד - חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ

דוח הדירקטוריון

דוח הדירקטוריון לשנת 2021

דוח הדירקטוריון בפרק זה של הדוח התקופתי כולל גם מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. מידע צופה פני עתיד הינו מידע בלתי ודאי לגבי העתיד, המבוסס על אינפורמציה שקיימת בחברה במועד הדו"ח וכולל הערכות של החברה או כוונות שלה, נכון למועד הדו"ח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מן התוצאות המוערכות או המשתמעות ממידע זה. במקרים מסוימים, ניתן לזהות קטעים המכילים מידע צופה פני עתיד על-ידי הופעת מילים כגון: "החברה/הקבוצה מעריכה", "החברה/הקבוצה סבורה", "החברה/הקבוצה צפויה" וכדו', אך ייתכן שכי מידע צופה פני עתיד יופיע גם בניסוחים אחרים.

תוכן עניינים

1.	תיאור הקרן והחברה המנהלת.....	3
2.	אירועים בתקופת הדוח.....	4
3.	תיאור הסביבה העסקית.....	6
4.	מצב כספי.....	6
5.	תוצאות הפעילות.....	9
6.	תחזית זרמי כספים.....	9
7.	השפעת גורמים חיצוניים וגילוי בדבר שינויים בסביבה הכלכלית.....	9
8.	גורמים חיצוניים - רגולציה.....	12
9.	גילוי בדבר אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS).....	15
10.	נושאים שאליהם הפנה רואה החשבון את תשומת הלב.....	15
11.	בקורות ונהלים לגבי גילוי ובקרה פנימית על הדיווח.....	16

דוח דירקטוריון

לעתיד - חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ

1. תיאור הקרן והחברה המנהלת

1.1 לעתיד - חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ (להלן: "החברה" או "החברה המנהלת") הינה חברה מנהלת כהגדרת המונח בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005, המנהלת בנאמנות את קרן הפנסיה הוותיקה עתידית קופת פנסיה (להלן: "הקרן" או "עתידית").

החברה המנהלת הינה בבעלות ובשליטה של הראל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "הראל ביטוח") שהינה חברה בבעלות מלאה של הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ (להלן: "הראל השקעות").

1.2 החברה המנהלת מקבלת שירותי תפעול ושירותים שונים נוספים מגורמים שונים מהראל השקעות וחברות בשליטתה (להלן: "קבוצת הראל" או "הקבוצה"). החל מחודש אוגוסט 2011, התמורה המשולמת בעבור שירותי הניהול והתפעול אותם מקבלת החברה עומדת על סך של 237.5 אלפי ש"ח לחודש (2.85 מיליון ש"ח שנתי) צמוד למדד המחירים לצרכן. ביום 20 בנובמבר 2017 הוארך הסכם הניהול בתנאים האמורים לתקופה של שלוש שנים נוספות באותם תנאים. ביום 17 בינואר 2021 נחתם הסכם בין החברה לבין הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן: "הראל פנסיה וגמל"). בהתאם להסכם, החברה תעביר להראל פנסיה וגמל בסוף כל רבעון 0.35% (במונחים שנתיים) ביתרת הנכסים המנוהלים בקרן עבור השירותים שיינתנו על-ידי הראל פנסיה וגמל, בהתאם להסכמת הדירקטוריונים של החברות, ההסכם טרם נכנס לתוקף ויעלה לדיון נוסף.

1.3 בעקבות החלטת ממשלת ישראל מיום 29 במרס 1995 הקרן אינה רשאית לצרף עמיתים חדשים. פעילות החברה מתרכזת במתן שרות, ניהול נכסי הקרן וטיפול בלקוחות הקיימים.

במסגרת חקיקת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), תשס"ה-2005 נקבעה הוראה לפיה על קופת גמל תאגידית לחדול להיות תאגיד ולהפוך לחשבון נאמנות. כיוון שעתידיית הייתה קופה תאגידית, פעלה החברה להפיכתה של עתידית לחשבון נאמנות שינוהל על ידי החברה. לאור התנגדות של קבוצת המיעוט פנתה החברה לבית המשפט לעניין זכאותה לעריכת השינוי המבני ונקבע על ידו כי הסמכות לבצע שינוי מבני היא של החברה. ביום 25 בינואר 2015 התקבל אישור הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן: "הממונה") להעברת הניהול בנאמנות של עתידית לחברה. בנוסף, במסגרת זו בוטל רישיון המבטח של עתידית והוענק רישיון מבטח לחברה. לאור אישור הממונה להעברת הניהול כמפורט לעיל, פורקה החברה עתידית קופת פנסיה בע"מ במרשם רשם החברות.

1.4 הרכב ההכנסות מהשקעות בקרן המנוהלת על ידי החברה בתקופת הדוח

להרכב ההכנסות בתקופת הדוח ראה סעיף 5.2 להלן.

1.5 מדיניות תגמול בחברה

החברה אינה מעסיקה עובדים אלא מקבלת את כל שירותי הניהול מחברות בקבוצת הראל כמפורט בסעיף 1.2 לעיל. לפיכך, גם נושאי המשרה בחברה הינם נושאי משרה בחברות אחרות בקבוצת הראל. מדיניות התגמול של נושאי המשרה הינה בהתאם למדיניות הקבוצה והחברות הבנות שהינן גופים מוסדיים.

2. אירועים בתקופת הדוח**2.1 התפשטות נגיף הקורונה**

השפעות משבר נגיף הקורונה על פעילות הראל השקעות וחברות בשליטתה (להלן: "הקבוצה") בשל התפרצותו של נגיף הקורונה בתחילת שנת 2020 (להלן: "משבר הקורונה"), והתפשטותו בעולם, לרבות בישראל, הטילו ממשלות שונות ברחבי העולם מגבלות שונות שמטרתן בלימת התפשטות הנגיף ועצירת מספר החולים. הצעדים השונים כללו, בין היתר, צמצום משמעותי של הפעילות העסקית ותרבות הפנאי, בידוד חשודים בהידבקות בנגיף, צמצום תחבורה ציבורית, ביטולי טיסות וסגירת גבולות, מגבלות התקהלות ומגבלות נוספות. החל מהרבעון הרביעי של שנת 2020, אושרו לשימוש במדינות ברחבי העולם, לרבות בישראל, חיסונים שונים נגד הנגיף והחלו מבצעים לחיסון האוכלוסייה.

בתקופת הדוח, כתוצאה מקצב ההתחסנות המהיר של האוכלוסייה בישראל חלה ירידה משמעותית בתחלואה ובהתאם המגבלות שהוטלו, הוסרו כמעט במלואן. עם זאת, במהלך שנת 2021 התפרצו גלים נוספים של נגיף הקורונה וחלה עלייה בתחלואה לפרקים, אשר לוותה בהטלת מגבלות התקהלות וניידות במדינות שונות. לקראת סוף שנת 2021, החל גל תחלואה נוסף, עקב התפשטות וריאנט "אומיקרון". על אף התחלואה הנרחבת אשר גררה בידודים רבים, נכון למועד הדוח לא הוטלו מגבלות משמעותיות על הפעילות הכלכלית במשק.

להערכת החברה, משבר הקורונה הינו אירוע מתגלגל ואין ודאות ביחס למועד סיומו ולמידת השפעתו על נכסי הקבוצה ותוצאות הקבוצה.

סיכונים סייבר

כפי שצוין לעיל, משבר הקורונה הביא להרחבה משמעותית של עבודת עובדים מבתיים ושינוי תרבותי שהביא עמו אתגרי אבטחת מידע. העבודה מהבית נעשתה באמצעות מערכת מאובטחת שחייבה הפעלת מנגנוני בקרה בהיקף רחב. תוך כדי התארגנות החברה לשינויים כאמור, חלה עליה בהיקף מתקפות הסייבר שחייבה התמודדות בזמן אמת במציאות מורכבת מבחינת זמינות כ"א. כחלק מההיערכות הכוללת של החברה, ננקטו צעדים משמעותיים למיגון החברה הן בהיבטי תשתית והן בהיבט איומי הסייבר הרבים שאפיינו את התקופה הזו. לאורך כל התקופה, החברה קיבלה עדכונים שוטפים ממקורות מודיעיניים וכן מרשות הסייבר בדגש על מתקפות phishing, ביצוע בדיקות מקיפות של חוסן הסייבר הארגוני, כל זאת בהתחשב באיומים המשתנים, תוך ביצוע פעולות אקטיביות בתשתיות ההגנה של החברה. החברה תגברה את צוותי מערך הסייבר לטובת מתן מענה מהיר לפניות של עובדים, ספקים ולקוחות. בנוסף, תוגבר מערך הבקרה והתחקור לטובת איתור ניסיונות חשודים לביצוע חיבור מרחוק לרשת החברה וניסיונות לדלף מידע. במקביל המשיכה החברה בהגברת מודעות העובדים והסוכנים של החברה לאיומי הסייבר הרלוונטיים לתקופת משבר הקורונה.

2.2 מדיניות התגמול של הגופים המוסדיים בקבוצה

בנובמבר 2013 אימצו החברות הבנות של הראל השקעות, שהינן גופים מוסדיים (להלן: "הגופים המוסדיים"), מדיניות תגמול המבוססת על מדיניות התגמול של הראל השקעות. מדיניות התגמול של הגופים המוסדיים בקבוצה עודכנה מספר פעמים לאורך השנים בהתאם להוראות רגולטוריות מעודכנות אשר פורסמו ביום 11 ביולי 2019 לרבות פרסומו של חוזר הממונה שעניינו "תיקון הוראות החוזר המאוחד חלק 1 שער 5, פרק 5 שכותרתו "תגמול" (להלן: "החוזר"), המעדכן ומבטל את חוזר "מדיניות תגמול בגופים מוסדיים" וחוזר "מדיניות תגמול בגופים מוסדיים-תיקון" (להלן: "חוזר מדיניות תגמול"), ומשלם בחוזר המאוחד, בהתאם לאסדרה רלוונטית שהתגבשה בתחום ובכלל זה בהתאם להוראות חוק הגבלת השכר ובתקנות לפיו, והוראות המפקח על הבנקים שעודכנו על רקע זה.

לאור ניסיון צבור עם יישום מדיניות התגמול של הגופים המוסדיים והשינויים המוצעים במדיניות התגמול של הראל השקעות, במהלך חודש אוגוסט 2020 אישרו ועדת התגמול של הגופים המוסדיים ובהמשך גם אישרו הדירקטוריונים של הגופים המוסדיים בקבוצת הראל, עדכונים למדיניות התגמול של הגופים המוסדיים.

להלן עיקרי מדיניות התגמול של הגופים המוסדיים:

מדיניות התגמול עוסקת במכלול תנאי ההעסקה של נושאי המשרה ובעלי תפקיד מרכזי ובכלל זה ברכיבים הבאים:

(א) התגמול הקבוע שייקבע לגבי כל נושא משרה ובעל תפקיד מרכזי יהיה בהתאם לוותק, הידע, הניסיון, הכישורים שלו והתרומה שלו לתוצאות של החברה, ובהתבסס על קבוצת ההשוואה שנקבעה; (ב) התגמול יכול שיהיה מורכב ממספר רכיבים עיקריים: שכר קבוע, מענק שנתי מותנה ביצועים, מענק מובטח, מענק הוני, מענקים מיוחדים וכן עלויות שיפוי וביטוח; (ג) נקבעו יחסים מינימאליים בין הרכיבים הקבועים בתנאי ההעסקה לבין סך תנאי ההעסקה; (ד) נקבעו הוראות לעניין הרכב המענק השנתי אשר מורכב מרכיב מבוסס מדידה וכן מרכיב של שיקול דעת המאפשר תוספת של עד 20% מהסכום הנורמטיבי של המענק; (ה) נקבעו הוראות לעניין אפשרות לתשלום של מענקים מיוחדים, שאינם קשורים למענקים השנתיים, וזאת עבור ביצועים יוצאים מן הכלל בפרויקטים ייחודיים. מענקים מיוחדים כאמור מיועדים לנושאי משרה שאינם מנכ"ל, דירקטור או בעל שליטה והם מוגבלים בתקציב בסכום שאינו מהותי; (ו) נקבעו הוראות לעניין מענק הוני, שנועד לעודד המשך עבודת נושאי המשרה וליצור זהות אינטרסים עם החברה; (ז) נקבעו הוראות לעניין ביטוח ושיפוי לנושאי משרה ודירקטורים; (ח) המדיניות כוללת הוראות לעניין אופן הפריסה והדחיה של המענק השנתי וכן הוראות לעניין השבה לחברה של סכומים ששולמו כמענקים שנתיים; (ט) מדיניות התגמול כוללת מגבלת עלות העסקה מקסימלית של נושאי משרה ובעלי תפקיד מרכזי בחברה; (י) נקבעו הוראות לעניין סיום תנאי העסקה, הכוללות התייחסות לרכיבים הבאים: (1) פיצויים - שיהיו בשיעור מקסימאלי של עד 200% (100% מעבר למתחייב על פי דין), בכפוף להשלמת ותק ותנאים נוספים (2) תקופת הודעה מוקדמת שלא תעלה על 6 חודשים (3) מענק הסתגלות של עד 6 משכורות ו- (4) תגמול עבור התחייבות לאי תחרות.

פרטים לגבי המענקים השנתיים: תכנית המענקים השנתיים מותני הביצועים תתחשב במצב הפיננסי של החברה. בהתאם, תשלום המענק השנתי יותנה בהתקיימותם של תנאי הסף המפורטים במדיניות התגמול. כמו כן, על מנת למנוע נטילת סיכונים קצרי טווח, הוגבל היקף המענקים מותני התוצאות, לפי מכפלה של משכורות. בנוסף נקבע, כי המענק השנתי מותנה הביצועים יתבסס, בין היתר, על מדידת ארוכת טווח. לשם כך נקבע במדיניות התגמול, כי המדידה בחלק מהפרמטרים, כפי שייקבע מראש, תיערך הן בגין שנת המענק השוטפת (50%) והן בגין השנתיים שקדמו לה (30% שנה קודמת ו-20% השנה שלפניה).

בנוסף, המדיניות כוללת הוראות גם לעניין תגמול הדירקטורים בחברה וכן תגמול עובדים בחברה שאינם נושאי משרה או בעלי תפקיד מרכזי.

במסגרת מדיניות התגמול נקבעה הוראה, לפיה ככלל החברה תכבד הסכמים ותנאי העסקה קיימים, אפילו במקום שבו הם סוטים ממדיניות התגמול, אלא אם כן נקבעה הוראה מפורשת שונה במדיניות התגמול.

מדיניות התגמול המעודכנת של הגופים המוסדיים מפורסמת באתר האינטרנט של הראל:

<https://www.harel-group.co.il/about/harel-group/investor-relations/Pages/remuneration-policy.aspx#מדיניות-תגמול---גופים-מוסדיים-בקבוצת-הראל>

3. תיאור הסביבה העסקית

3.1 קרנות הפנסיה

החברה פועלת בתחום ניהול קרנות פנסיה. במסגרת תחום הפעילות פועלת הקרן במסגרת קרנות הפנסיה הוותיקות המאוזנות. בשוק הפנסיה פועלות קרנות פנסיה חדשות (אשר קיבלו רישיון מבטח החל משנת 1995) וקרנות פנסיה ותיקות, אשר חל לגביהן איסור לקלוט עמיתים החל מחודש אפריל 1995 (לגבי מבטחים שהצטרפו לקרנות ותיקות בין החודשים ינואר למרס 1995 - ראה סעיף 3.2 להלן). הקרנות הוותיקות מתחלקות לשני סוגים. הסוג האחד, קרנות ותיקות אשר מונה להן מנהל מיוחד ונקבע להן תקנון אחיד, בין היתר, לצורך התמודדות עם גירעונות אקטואריים בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981. הסוג השני, קרנות פנסיה ותיקות שלא מונה להן מנהל מיוחד. עתידית הינה קרן ותיקה שלא מונה לה מנהל מיוחד.

3.2 עמיתי דור הביניים

בקרן קיימים עמיתים שהצטרפו בתקופה שבין ינואר 1995 לבין מרס 1995. ביום 22 בדצמבר 1998 פסק בג"צ בעתירות שהוגשו בעניין העמיתים שהצטרפו לקרנות הפנסיה הוותיקות בתקופה שבין ינואר 1995 לבין מרס 1995. על פי פסיקת בג"צ, יורשו העמיתים שהצטרפו לקרנות הפנסיה הוותיקות בין ה-1 בינואר 1995 לבין ה-29 במרס 1995 להישאר עמיתים בקרנות הוותיקות אליהן הצטרפו בתקופה הנ"ל. יחד עם זאת, קבע בג"צ כי החלטת הממשלה, לפיה קרנות הפנסיה לא יורשו לרכוש, החל מיום 1 באפריל 1995, אגרות חוב מסוג "מירוץ", אלא רק אגרות חוב מסוג "עמד", אשר נושאות ריבית נמוכה יותר - עומדת בתוקפה. בעקבות פסיקת בג"צ נתקבלו הנחיות ממשרד האוצר בעניין הטיפול בעמיתים שהצטרפו בתקופה שבין ה-1 בינואר 1995 לבין ה-29 במרס 1995.

3.3 אירועים שקרו לאחר תאריך המאזן

ביום 20 במרץ 2022 הודיעה הגב' נטלי משען זכאי, המכהנת כיו"ר הדירקטוריון של החברה על החלטתה לסיים את תפקידה בקבוצת הראל, פרישתה תיכנס לתוקפה במועד שיסוכם בין הצדדים.

4. מצב כספי

קרן הפנסיה

ליום 31 בדצמבר	
2020	2021
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,311,189	1,486,461
1,298,644	1,477,050
58,835	190,431

סה"כ נכסים
סה"כ התחייבויות פנסיוניות
עודף הכנסות, נטו לתקופה

סך התחייבויות פנסיוניות גדלו בשנת הדוח בכ-178 מיליון ש"ח והגיעו לכ-1,477 מיליון ש"ח. השינוי נובע מעודף הכנסות בסך של כ-190.4 מיליון ש"ח בתוספת דמי גמולים שנתקבלו בהיקף של כ-17.9 מיליון ש"ח, בניכוי של כ-22.4 מיליון ש"ח ששולמו כפנסיות ובניכוי החזרים לעמיתים שפרשו בסך של כ-7.5 מיליון ש"ח.

סך ההתחייבויות לעמיתי הקרן והפנסיונרים בתקופת הדוח (כולל ההתחייבויות העתידיות) גדלו מסך של כ-2,162 מיליון ש"ח לסך של כ-2,449 מיליון ש"ח. הגרעון ירד מסך של כ-170 מיליון ש"ח לסך של כ-71 מיליון ש"ח המהווה כ-2.90% גרעון (אשתקד כ-7.85%).

הקיטון בשיעור הגרעון האקטוארי מתום שנה קודמת עד למועד המאזן נובע בעיקרו מתשואה בפועל הגבוהה מהתשואה הצפויה, עדכון הנחות גיל פרישה בהתאם למחקר שבוצע ועדכון תקנון. למידע נוסף ראה ביאור 2.5.ג.ב לדוחות כספיים של הקרן.

בהתאם להבהרת הממונה מיום 3 למרס 2015, במסגרתה ניתנה למנהלי קרנות הפנסיה הוותיקות הבהרה כי קרן שתוצאת המאזן האקטוארי השנתי שלה היא גרעון העולה על השיעור שנקבע בתקנון, נדרש להפעיל את מנגנון האיזון האקטוארי רק במידה ושיעור השינוי הנדרש בהתחייבויות הקרן לשם איזון הקרן, עולה על השיעור הקבוע בתקנון הקרן להפעלת מנגנון איזון אקטוארי.

בהתאם לחישוב האקטוארי ליום המאזן שיעור ההפחתה הנדרש לאחר ניצול כרית הביטחון הינו 0% ולכן אין צורך בהפחתת זכויות על פי התקנון.

הערך הנוכחי של דמי הגמולים האמורים להתקבל בעתיד עלה מסך של כ-142.1 מיליון ש"ח לסך של כ-204.3 מיליון ש"ח. ערך הנוכחי של הסיוע הממשלתי הישיר הצפוי והסבסוד באמצעות אג"ח מיועדות מסוג ערד הצפויים לרכישה לאחר תאריך המאזן עלו מסך של כ-312.6 מיליון ש"ח לסך של כ-435.6 מיליון ש"ח.

חישוב ההתחייבויות האקטואריות

חישוב ההתחייבויות נעשה על-פי הוראות הדיווח האקטוארי שמפרסם אגף שוק ההון: במסגרת הוראות אלה נקבעה מערכת הנחות חדשה אשר חלה על המאזנים האקטואריים החל מיום 31 בדצמבר 1999. מערכת הנחות משקפת שיפורים בתוחלת החיים, התאמת נתונים דמוגרפיים לנתוני קרנות הפנסיה ושילוב שיעורי עזיבה במינון שמרני בלוחות הגריעה. החישובים נערכים בהתאם לסוגי האוכלוסיות השונות (עמיתים ותיקים שהצטרפו לקרן עד ליום 31 בדצמבר 1994 ועמיתי דור הביניים אשר הצטרפו בין החודשים ינואר ומרץ 1995) בהתחשב באגרות החוב מיועדות שהונפקו בגין האוכלוסיות האמורות.

בתאריך 22 באפריל, 2002, פרסם אגף שוק ההון הוראות לעדכון תקנוני קרנות הפנסיה, כדי ליישם את הנחת הירידה העתידית בשיעור התמותה. ההוראות מתייחסות למנות הפנסיה שיוקנו לעמיתים החל מיום 1 בנובמבר, 2002. בהתאם להוראות הנ"ל, נערכו שינויים בתקנון הקרן.

הדוחות האקטואריים החל מיום 31 בדצמבר 2003, נערכו על-פי בסיס אקטוארי מעודכן בהתאם להוראות הנ"ל. החל מיום 31 בדצמבר 2007, נערך הדוח על פי בסיס אקטוארי לפי חוזר פנסיה 6-3-2007. ביום 30 בינואר 2013 פורסם חוזר פנסיה 1-3-2013, דרך חישוב מאזן אקטוארי ומקדמי תקנון של קרן פנסיה. החוזר מפרט הנחות ברירות מחדל מעודכנות שעל בסיסן יחשבו קרנות הפנסיה את המאזן האקטוארי שלהן ובהתאם יקבעו את המקדמים הכלולים בתקנון.

פרסום החוזר נובע מהצורך בעדכון ההנחות הדמוגרפיות נוכח השינויים בטבלאות הדמוגרפיות, הבאים לידי ביטוי בנייר עמדה סופי שפרסם הממונה בנושא "עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בקרנות הפנסיה וביטוחי חיים" ביום 26 בנובמבר 2012, המהווה המשך לטיטוט נייר העמדה בנושא זה שפורסמה ביום 11 ביולי 2012.

החוזר קובע כי על חברה מנהלת של קרן פנסיה להגיש לממונה תקנון לאישור הכולל מקדמים המחושבים על פי הוראות החוזר לא יאוחר מיום 21 בפברואר 2013. בשל השפעה הקטנה שיש לשינויים האמורים על תקנון הקרן נמסר לחברה על ידי נציגי הממונה, לאחר שהגישה בקשה לתיקון תקנון מעודכן במועד האמור, כי התיקון איננו נדרש. בתאריך 1 באוקטובר 2017 פורסם חוזר 6-3-2017 בנושא "תיקון החוזר המאוחד - דרך חישוב מאזן אקטוארי ומקדמי תקנון של קרן פנסיה וקופת גמל מרכזית לקצבה". הוראות החוזר נועדו לעדכן את ההנחות הדמוגרפיות שעל בסיסן מחשבת החברה את ההתחייבויות והמקדמים של התקנון. חוזר זה החליף את חוזר פנסיה 1-3-2013. תחולת החוזר מיום 31 בדצמבר 2017.

הקרן הגישה תקנון עם מקדמים מעודכנים על בסיס ההנחות המעודכנות בהתאם לחוזר 2017-3-6 והתקנון המעודכן אושר ונכנס לתוקף החל מיום 15 בפברואר 2018.

בנובמבר 2019 פורסם חוזר 2019-1-10 שעניינו תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות-עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ועדכון מודל שיפורי תמותה לחברות ביטוח ולקרנות פנסיה, לפיו יש לעדכן את הנחות ברירת המחדל שעל בסיסן יחשבו חברות הביטוח והחברות המנהלות את מקדמי הקצבה במועד הפרישה בפוליסות ביטוח חיים, את ההתחייבויות בגין פוליסות ביטוח חיים וכן את חישוב המאזן האקטוארי של קרנות הפנסיה. החוזר יושם לראשונה במאזן ליום 31 בדצמבר 2019.

כמו כן, החוזר קובע כי החל מינואר 2019 אחת לשלוש שנים, קרן פנסיה תבדוק כל הנחה העומדת בבסיס המאזן האקטוארי ובבסיס המקדמים, ותגיש לממונה את תוצאות הבדיקות בצירוף חוות דעת של האקטואר הממונה של קרן הפנסיה על התאמת ההנחות לתוצאות הבדיקות. בסוף שנת 2019, בהתאם להנחיות הממונה, הקרן הגישה מחקר מעודכן על ניסיון הקרן בנושאים של תמותה, שיעורי עזיבה, גידול שכר וגיל פרישה בצירוף חוות דעת כאמור. במאזן דצמבר 2021 עודכנו הנחות גיל פרישה ומשיכות בהתאם למחקר שבוצע וכן בוצע עדכון לתקנון החל מינואר 2022 שמפחית את הריבית התחשיבית לעמיתים מעבר לגיל 67 שנשארים בקרן. עדכון ההנחות והתקנון כאמור הביא לצמצום גירעון הקרן.

5. תוצאות הפעילות**5.1 ניתוח תוצאות הפעילות של החברה המנהלת:**

בשנת הדוח הכנסות החברה המנהלת הסתכמו בסך של כ-7.4 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-6.7 מיליון ש"ח אשתקד. ההכנסות בתקופה מורכבות מסך של כ-7 מיליון ש"ח הכנסות מדמי ניהול וסך של כ-0.3 מיליון ש"ח רווחים מהשקעות. לפירוט אודות דמי ניהול ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים של החברה. הוצאות החברה המנהלת בתקופת הדוח הסתכמו לסך של כ-4 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-3.9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הוצאות הנהלה וכלליות מורכבות בעיקר מדמי ניהול ותפעול, למידע נוסף ראה ביאור 19 ב (2) לדוחות כספיים של החברה.

5.2 ניתוח תוצאות הפעילות של קרן הפנסיה:

להרכב ההכנסות וההוצאות בקרן המנוהלת על ידי החברה, ראה "דוח הכנסות והוצאות" בדוח הכספי של הקרן.

בשנת הדוח נרשמו הכנסות מהשקעות בסך של כ-189.5 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-58.8 מיליון ש"ח אשתקד. הכנסות מניירות ערך שאינם סחירים הסתכמו בתקופת הדוח לסך של כ-101.5 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-18.1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

השקעה בניירות ערך סחירים הניבה בתקופת הדוח הכנסות בסך של כ-71.5 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-36.4 מיליון ש"ח אשתקד. הכנסות נובעות בעקר מעלית שערים בתקופה במרבית אפיקי ההשקעה.

מהשקעה בפיקדונות והלוואות נרשמו בתקופת הדוח הכנסות בסך של כ-16.4 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-4.4 מיליון ש"ח אשתקד. מנדל"ן להשקעה נרשמו בתקופת הדוח הכנסות בסך של כ-30 אלפי ש"ח לעומת הפסדים בסך של כ-12 אלפי ש"ח אשתקד.

הכנסות מסיוע ממשלתי ישיר בתקופת הדוח הסתכמו לסך של כ-10 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הוצאות הקרן בתקופת הדוח הסתכמו בסך של כ-8.4 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-7.8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

בשנת הדוח עודף הכנסות על הוצאות של הקרן הסתכם בכ-190.4 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-58.8 מיליון ש"ח אשתקד.

דמי גמולים בתקופת הדוח הסתכמו לסך של כ-18 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-18.5 מיליון ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. תשלומי פנסיה הסתכמו לסך של כ-22.4 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-19 מיליון ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. החזרים לעמיתים הסתכמו לסך של כ-7.5 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-4.6 מיליון ש"ח אשתקד. סך הנכסים נטו בקרן גדלו בתקופת הדוח בכ-13.7% מסך של כ-1,299 מיליון ש"ח לכ-1,477 מיליון ש"ח.

לפירוט נוסף בדבר תוצאות פעילות הקרן בתקופת הדוח, ראה דוחות כספיים של הקרן.

6. תחזית זרמי כספים

בהיותה קרן סגורה לקליטת עמיתים חדשים, התנועה בקרן נובעת מהפקדות עמיתים קיימים, מפדיונות וממעבר למעמד של מקבלי קצבה. ראה לעניין זה את הדוח האקטוארי של הקרן ליום 31 בדצמבר 2021.

7. השפעת גורמים חיצוניים וגילוי בדבר שינויים בסביבה הכלכלית

ככלל, מתאפיין תחום חיסכון ארוך הטווח במסגרתו פועלת החברה, ברגולציה רבה, והוא מושפע מהחלטות הממונה.

מגמות והתפתחויות במשק ובשוק ההון**התפתחויות בסביבה המקרו כלכלית של החברה**

תוצאות הפעילות של הקבוצה מושפעות באופן מהותי מהתשואות המושגות בשוק ההון ומהמצב הכלכלי, הפוליטי והביטחוני בארץ ובעולם. להלן התייחסות לגורמים המרכזיים בסביבה המקרו-כלכלית, אשר משפיעים על פעילות הקבוצה:

7.1 כללי

הכלכלה הגלובלית המשיכה להתאושש גם ברבעון הרביעי של 2021, אם כי בסוף הרבעון חלה עלייה באי הוודאות על רקע התפשטות האומיקרון. תחזיות הצמיחה למרבית הגושים העיקרים נותרה כמעט ללא שינוי.

היקף הסחר העולמי ממשיך להיות מצוי ברמות גבוהות. מחירי הנפט והסחורות האחרות נותרו ללא שינוי משמעותי, אך זאת לאחר עלייה ברבעונים הקודמים. באירופה נרשמה תנודתיות גבוהה במחיר הגז על רקע בעיות אספקה.

סביבת האינפלציה בעולם מוסיפה לעלות ובמרבית המדינות מדדי האינפלציה עלו לרמה הגבוהה מיעדי הבנקים המרכזיים. הקשיים בשרשרת הייצור העולמית, מחירי האנרגיה הגבוהים ועליות השכר מגדילים את סיכוני האינפלציה הקיימים. לפיכך, עוד בנקים מרכזיים צמצמו את תוכניות הרכישות, העלו את הריבית או אותתו על כוונה להעלות את הריבית.

בבריטניה ונורווגיה עלתה ריבית הבנק המרכזי, בארה"ב, ה-FED הותיר את הריבית ללא שינוי אך הכפיל את קצב צמצום תכניות הרכישות. בגוש האירו, ה-ECB הותיר את הריבית ללא שינוי, אך הודיע על כוונתו להאריך רק אחת מתוכניות הרכישות. בניגוד למגמה העולמית, בסין הבנק המרכזי העצים את המדיניות המרחיבה, לאור האטה בפעילות הכלכלית.

7.2 התפתחויות במשק הישראלי

על פי האומדן הראשוני, ברבעון האחרון של 2021 התוצר צמח ב-16.6% בשיעור שנתי. בסיכום 2021 התוצר צמח ב-8.1%, הקצב השנתי המהיר ביותר מאז שנת 2000.

7.3 שוק המניות

בסיכום הרבעון הרביעי של 2021 מדד MSCI העולמי (ברוטו במונחים דולריים) עלה ב-8%. המדד המקביל לשווקים המתעוררים ירד ב-1%. בישראל מדד ת"א-125 עלה ב-11% במהלך התקופה.

שנת 2021 הוכתרה כאחת מהשנים הטובות ביותר במרבית שווקי המניות בעולם (מלבד בשווקים המתעוררים בדגש על סין). מבצעי החיסונים, מדיניות מוניטרית מרחיבה בדגש על ארה"ב ואירופה לצד הרחבה פיסקאלית יוצאת דופן בהובלת ארה"ב תרמו לכך. בסיכום 2021 מדד MSCI העולמי עלה ב-22% אך המדד המקביל של השווקים המתעוררים ירד ב-2%. בישראל מדד ת"א-125 עלה ב-31% במהלך אותה התקופה.

7.4 שוק איגרות החוב

בסיכום הרבעון הרביעי של 2021 מדד האג"ח הכללי עלה ב-1.3%, כאשר מדד אג"ח הממשלתיות השקליות עלה ב-0.9% ומדד אג"ח הממשלתיות הצמודות עלה ב-3.1%. מדד אג"ח הקונצרניות עלה ב-1.2% במהלך התקופה.

בסיכום 2021 מדד האג"ח הכללי עלה ב-3.9%. לאור העלייה החדה באינפלציה (ובציפיות לאינפלציה) מדד אג"ח הממשלתיות השקליות ירד ב-0.8% ומדד אג"ח הממשלתיות הצמודות עלה ב-7.4%. מדד אג"ח הקונצרניות עלה ב-7.2% במהלך התקופה.

7.5 קרנות נאמנות

בסיכום הרבעון הרביעי של 2021 נרשמו גיוסים נטו של 6.4 מיליארד ש"ח בקרנות הנאמנות. בלטו גיוסים של 6 מיליארד ש"ח בקרנות המתמחות באג"ח לעומת פידיונות נטו של 1.0 מיליארד ש"ח בקרנות הנאמנות הכספיות. בסיכום 2021 נרשמו גיוסים נטו של כ-31 מיליארד ש"ח בקרנות הנאמנות, אך זאת לאחר פידיונות של כ-21 מיליארד ש"ח ב-2020.

7.6 קרנות סל

בסיכום הרביעי של 2021 נרשמו גיוסים נטו של כ-0.6 מיליארד ש"ח בקרנות הסל. בסיכום 2021 נרשמו פדיונות נטו של 3.2 מיליארד ש"ח בקרנות הסל.

7.7 שוק המט"ח

בסיכום הרבעון הרביעי של 2021 השקל התחזק ב-5.6% מול סל המטבעות של בנק ישראל, עם ייסוף של 3.7% מול הדולר ו-5.8% מול האירו.

בסיכום 2021 השקל התחזק ב-7.9% מול סל המטבעות של בנק ישראל, עם ייסוף של 3.3% מול הדולר ו-10.8% מול האירו. העליות החדות בשווקי ההון, הצמיחה המהירה ביצוא השירותים, רכישות והנפקות של חברות היי-טק תרמו להתחזקות השקל ב-2021. זאת למרות רכישות המט"ח של בנק ישראל שהסתכמו בכ-35 מיליארד דולר.

7.8 אינפלציה

על פי המדד האחרון הידוע בסוף 2021 (נובמבר), מדד המחירים לצרכן עלה ב-0.2% במהלך הרבעון הרביעי של 2021 (ספטמבר-נובמבר).

האינפלציה ב-12 החודשים האחרונים עד נובמבר (מדד אחרון שפורסם ב-2021) הסתכמה ב-2.4%. במהלך התקופה, סעיפי הדיור, התחבורה והמזון היו התורמים העיקריים לאינפלציה, שקוּזו חלקית בירידה בסעיף ההלבשה-הנעלה.

7.9 ריבית בנק ישראל

במהלך הרבעון האחרון של 2021 בנק ישראל הותיר את הריבית ללא שינוי על 0.1 אחוז, רכש כ-6.5 מיליארד דולר וכ-8.1 מיליארד ש"ח באג"ח ממשלתיות. הבנק הודיע שתוכניות הרכישות וההלוואות יסתיימו בסוף 2021.

במהלך 2021 בנק ישראל הותיר את הריבית ללא שינוי עד 0.1%, רכש כ-35 מיליארד דולר, 39 מיליארד ש"ח באג"ח ממשלתיות, נתן כ-21 מיליארד ש"ח הלוואות למערכת הבנקאית על מנת להגדיל את האשראי לעסקים, אך לא רכש אג"ח קונצרני.

7.10 אירועים לאחר הדוח

תשואות אג"ח הממשלתיות בעולם עלו במהירות בתחילת השנה לאור המשך העלייה באינפלציה והצפי להעלאת ריבית מהירה מהצפוי של הבנק המרכזי בארה"ב. חודשים של מתיחות גוברת הסתיימו כאשר רוסיה פלשה לאוקראינה. בתגובה לכך ארה"ב, אירופה ועוד מספר מדינות הטילו סנקציות כלכליות מחמירות על רוסיה. חשיבותה של רוסיה באספקת הנפט, הגז ועוד חומרי גלם הביאו לזינוק חריג במחיר הסחורות. המלחמה תגרום לעלייה מהירה יותר באינפלציה בעולם ותפגע בצמיחה הגלובלית, בדגש על רוסיה ואירופה.

7.11 השכר המבוטח הממוצע בקרן

השכר המבוטח הממוצע בקרן הפנסיה ירד בתקופת הדוח בשיעור ראלי של כ-2.98%.

8. גורמים חיצוניים - רגולציה

8.1 הוראות לניהול קרנות פנסיה ותיקות מאוזנות: בחודש מרס 1995 החליטה ממשלת ישראל על שינויים בהסדרי הפנסיה במשק. בחודש ספטמבר 1995 פורסמו הנחיות האוצר המסדירות הקמת קרנות פנסיה חדשות להפעלת ההסדרים החדשים ונקבע כי הן תחולנה החל מיום 1 בינואר 1995, דהיינו, עתידית שמנוהלת על ידי החברה מנועה מלקבל עמיתים חדשים החל מתאריך זה. בעתידית קיימים עמיתים שהצטרפו בתקופה שבין ינואר 1995 למרס 1995. ביום 22 בדצמבר 1998 פסק בג"צ בעתירות שהוגשו בעניין העמיתים שהצטרפו לקרנות הפנסיה הוותיקות בתקופה שבין ינואר 1995 למרס 1995. על פי פסיקת בג"צ, יורשו העמיתים שהצטרפו לקרנות הפנסיה הוותיקות בין ה-1 בינואר 1995 לבין ה-29 במרס 1995 להישאר עמיתים בקרנות הוותיקות אליהן הצטרפו בתקופה הנ"ל (לעניין זה ראה סעיף 3.2 לעיל).

8.2 במהלך חודש יוני 2003 פורסמה הוראת שעה בדבר מעבר עמיתים בין קרנות פנסיה ותיקות, שעיקרה הוא: (1) עמית בקרן ותיקה שהפסיק את תשלומיו לקרן לתקופה שאינה עולה על 24 חודשים רשאי להצטרף רק לקרן הפנסיה הוותיקה שהיה מבוטח בה ערב הפסקת התשלומים כאמור; (2) על אף האמור בפסקה (1) עמית בקרן ותיקה שהפסיק את תשלומיו לקרן לתקופה שאינה עולה על 24 חודשים והחל לעבוד אצל מעביד המחויב לפי הוראות הסכם קיבוצי שנחתם לפני יום 1 ביוני 2003 לבטח את כל עובדיו בקרן האחרת, יוכל להצטרף לאותה קרן ותיקה אחרת, ובלבד שהיה רשאי להצטרף לקרן האחרת לפי ההוראות לניהול קרנות פנסיה ותיקות.

8.3 במהלך חודש אוגוסט 2003 פורסמו תנאי ההשקעה החדשים לפיהם, יונפקו לקרנות הפנסיה הוותיקות אג"ח מיועדות נושאות ריבית ריאלית של 4.8% לשנה, וקרן הפנסיה תשקיע בכל עת 30% משווי נכסיה באג"ח אלה. את יתרת נכסיה (מעבר ל-30% המושקעים באג"ח מיועדות) תשקיע הקרן בנכסים סולידיים בהתאם לחלוקה הבאה: 50% משווי נכסיה רק באג"ח של מדינת ישראל, 13% משווי נכסיה בהלוואות ופיקדונות המדורגים A לפחות ובאג"ח של מדינת ישראל ואת 7% הנותרים בהשקעות חופשיות, כפי שהיה בעבר.

8.4 במהלך חודש דצמבר 2003 הוחלט שקרנות הפנסיה הוותיקות המאוזנות יקבלו סיוע כספי מאוצר המדינה בגין כל שנת כספים משנת 2004 ואילך בגין השקעות הקרן ובהתאם למנגנון שנקבע ע"י משרד האוצר.

8.5 ביום 4 בנובמבר 2021 התקבל בכנסת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2021 ו-2022), התשפ"ב-2021 (להלן-חוק ההתייעלות הכלכלית). פרק ג' לחוק ההתייעלות הכלכלית, שעניינו הבטחת היציבות בתשואות קרנות הפנסיה, קובע כי מנגנון אגרות החוב המיועדות לקרנות הפנסיה החדשות ולקרנות הפנסיה הוותיקות יוחלף במנגנון חדש של הבטחה להשלמת תשואה (להלן-מנגנון השלמת תשואה). במסגרת הפרק האמור נקבע כי 30% מנכסי קרנות הפנסיה אשר עד לחקיקת חוק ההתייעלות הכלכלית הושקעו באגרות חוב מיועדות, יושקעו בהתאם למדיניות ההשקעה במסלול השקעה בקרן, בהתאם למנגנון שנקבע בחוק, וייהנו מזכאות להבטחת תשואה שנתית של 5.15% (צמודה למדד).

8.6 כרית הביטחון

ביום 29 בינואר 2017 פורסם חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (תיקון מס' 33), התשע"ז-2017, אשר מטרתו להעניק סיוע ממשלתי לקרנות הפנסיה הוותיקות שאינן בהסדר באמצעות העברת כספים מתקציב המדינה

(להלן: "כרית הביטחון"), כדי למתן את השפעת הריבית על זכויותיהם של העמיתים בקרנות האמורות בכפוף לעריכת שינויים בתקנון הקרן בדבר זכויות וחובות של העמיתים בהן. למידע נוסף ראה ביאור 1.ט לדוחות הכספיים של הקרן.

8.7 מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על תחום הפעילות

הפעילות בתחום חסכון ארוך טווח, כפופה, בין היתר, להוראות חוק הפיקוח, חוק קופות הגמל והתקנות שהותקנו מכוחם, ולהוראות הממונה, כפי שהן מתפרסמות מעת לעת.

הפעילות בתחום זה מושפעת במידה רבה מהחקיקה בתחום המיסוי, שיש לה השלכות על כדאיות ההשקעה של המבוטחים או של עמיתי קרנות הפנסיה וקופות הגמל במוצרים השונים הקיימים בתחום.

להלן תמצית ההסדרים החוקיים והוראות הדין העיקריים בעלי השלכה על הדוחות הכספיים של החברה שפורסמו בתקופת הדוח או אחריה - עד למועד פרסום דוח זה. להוראות אלו עשויה להיות השלכה על פעילות החברה מבחינה עסקית, מיכונית ותפעולית.

8.7.1 הוראות דין

8.7.1.1 **ביום 3 באוקטובר 2021 פורסמה טיוטת צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותן שירותים פיננסיים למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשפ"ב-2021, מטרת הטיטה הינה קידום רפורמה מהותית ואחידה במשטר איסור הלבנת הון ומימון טרור, על ידי הפצת צו אחיד שיחול על כלל הגופים הפיננסיים ויקבע הוראות עקרוניות לכלל הגופים המדווחים. טיוטת הצו מאפשרת תהליכי הכר את הלקוח שונים בהתאם לסוג הלקוח ולרמות הסיכון העולות ממנו כמו כן, הטיטה מתייחסת לביצוע העברות אלקטרוניות וכן ביצוע פעולות בנכסים וירטואליים ולסיכונים העולים מביצוע פעולות אלו.**

8.7.1.2 **ביום 15 בנובמבר 2021 התקבל בכנסת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2021 ו- 2022), התשפ"ב – 2021 (להלן: "חוק ההתייעלות הכלכלית").** פרק ג' לחוק ההתייעלות הכלכלית, שעניינו הבטחת היציבות בתשואות קרנות הפנסיה. במסגרת החוק נקבע כי מנגנון אגרות החוב המיועדות לקרנות הפנסיה החדשות ולקרנות הפנסיה הוותיקות יוחלף במנגנון חדש של הבטחה להשלמת תשואה (להלן: "מנגנון השלמת תשואה"). במסגרת הפרק האמור נקבע כי 30% מנכסי קרנות הפנסיה אשר עד לחקיקת חוק ההתייעלות הכלכלית הושקעו באגרות חוב מיועדות, יושקעו בהתאם למדיניות ההשקעה במסלול השקעה בקרן, בהתאם למנגנון שנקבע בחוק, וייהנו מזכאות להבטחת תשואה שנתית של 5.15% (צמודה למדד).

לצורך יישום הרפורמה, הופצו, בין היתר, גם טיוטות ההוראות: "ניהול נכסי השקעה", "דיווח כספי לקרנות פנסיה וותיקות להן לא מונה מנהל מיוחד", "ניהול קרן חדשה – תיקון", "החוזר המאוחד לעניין מדידה ודין וחשבון לציבור – הבטחת השלמת תשואה", "כללים להגדלת שיעור זקיפת תשואה למקבלי קצבה בקרנות פנסיה חדשות".

8.7.1.3 **ביום 1 ביוני 2021 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים) (תיקון) התשפ"א 2021, המציעות להסיר את חסמי ההשקעה והגברת הגמישות של גופים מוסדיים בהרכבת תיק השקעות.**

8.7.1.4 **ביום 29 באוקטובר 2021 פורסם דוח הוועדה המייעצת לממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון בנושא בחינת הוצאות הישירות, המלצותיה של הוועדה הן להתמקד בשינוי מבנה דמי ניהול ומעבר למחיר ידוע מראש, עידוד מסלולי השקעה פסיביים, מתן אפשרות לגופים מוסדיים להציע מסלולי השקעה**

עם דמי ניהול מבוססי ביצועים, שיפור שקיפות המידע המוצג לרשויות ולעמיתים בפלטפורמות השונות, שיפור הליכי ההחלטה של וועדות ההשקעה בגופים מוסדיים באשר להשקעות בקרנות לא סחירות וכן שיפור הפיקוח על השקעות מסוג זה.

8.7.1.5 ביום 9 בספטמבר 2020 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הוצאות ישירות

בשל ביצוע עסקאות) (תיקון), התש"ף-2019, שהאריכו עד ליום 28 בפברואר 2021 את הוראת השעה שנקבעה בסעיף 3א לתקנות המגדירה סוגים נוספים של הוצאות כהוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות בנכסי קופת גמל, מוציאה מהתחולה סוגים אחרים של הוצאות, וקובעת להוצאות ישירות מסוימות תקרה של 0.25% מסך השווי המשוער של נכסי המשקיע המוסדי. במסגרת התקנות נוספה חובת גילוי באשר לעמלת ההוצאות הישירות כלפי עמיתים או מבוטחים.

8.7.1.6 ביום 1 ביוני 2021 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים

על גופים מוסדיים) (תיקון) התשפ"א 2021, המציעות להסיר את חסמי ההשקעה והגברת הגמישות של גופים מוסדיים בהרכבת תיק השקעות.

8.7.2 תוזרים

8.7.2.1 ביום 8 בפברואר 2022 פורסם חוזר מבנה אחיד להעברת מידע ונתונים בשוק החיסכון הפנסיוני -

עדכון, המשנה את מועדי התחילה של חלק מהוראות החוזר המקורי. בהתאם לחוזר המעודכן, הוראות הנוגעות לחובה לסליקה כספית במסלוקה פנסיונית יכנסו לתוקף בחודש פברואר 2024. הוראות בנושא העברת מידע הנוגע להשוואת התשואה בין קופות גמל במקרה של איחור בהעברת כספים, נדחו לחודש מאי 2022. כמו כן, הוראות הנוגעות לעניין הגבלה של הפקדות מעסיקים באמצעות חשבון נאמנות והוראות לעניין כללים להעברת מידע מבעל רישיון לגוף מוסדי ולמעסיק, נדחו שנים 2023 ו-2024 בהתאם לגודל המעסיק.

8.7.2.2 ביום 2 בינואר 2022 פרסם הממונה חוזרים שעניינם תיקון הוראות החוזרים שעניינם בירור ויישוב

תביעות וטיפול בפניות הציבור; שירות ללקוחות גופים מוסדיים; והסדרת אופן התנהלותם של הגופים המפוקחים במסגרת בירור תלונות ציבור, במסגרתם מסדירים את אופן השירות שיינתן לאזרחים ותיקים (בני 67 ומעלה) וקובעים הוראות נוספות לעניין צירוף לביטוח, לכלל המועמדים, לרבות דרישה להקלטת שמע של כל פעולה שבוצעה מול המועמד באמצעות שיחה טלפונית.

8.7.2.3 ביום 9 בדצמבר 2021 פורסם תיקון חוזר ניהול סיכונים הלבנת הון ומימון טרור בגופים מוסדיים -

תיקון, עיקרי החוזר הינו הרחבת ההגדרות והתאמת החוזר למציאות המשתנה בדגש על העברות בינלאומיות המתבצעות על ידי סניפים ושלוחות של הגוף המוסדי. החוזר מדגיש את הסיכון הקיים בהתקשרות עם אישי ציבור מקומיים וזרים ובהתאם מרחיב ומפרט את הגדרתם על ידי רשימה פתוחה ובה ריבוי תפקידים הנכללים בהגדרה זו, כמו כן החוזר מורה לסרב לביצוע פעולות ללא סיום הליך הכרת הלקוח במקרים מסוימים.

8.7.2.4 ביום 13 ביוני 2021 פורסם חוזר אופן הפקדת תשלומים לקופת גמל, החוזר מתקן חוזר קודם באותו

נושא תוך הגברת השקיפות לעמיתים וצמצום לוחות זמנים במתן היזון חוזר על קליטת הכספים זאת באמצעות מתן הודעות שוטפות על כספים מועברים. התיקון משנה את התנאים להשבת תשלום שהופקד ביתר למעסיק תוך הצבת מגבלות והגדרת דרישה לקבלת אישור העובד להשבת הכספים.

במקביל לכך, באותו יום, פורסם חוזר מבנה אחיד להעברת מידע ונתונים בשוק החיסכון הפנסיוני

- עדכון, התיקון לחוזר (שפורסם לראשונה בשנת 2010), מבקש לייעל את תהליכי העבודה באשר להעברת המידע בין הגופים השונים, החוזר מבקש להוסיף נדבכים נוספים במהלך השנים 2021-2023, לרבות העברת כספים בין קופות גמל, עדכון מסלולים, מינוי מוטבים ובכך ליצור מענה מקיף לכלל

תהליכי העברת המידע והכספים בתהליך הממוכן לכל אורך תקופת החיסכון. באמצעות שינויים אלו תעמוד לחוסך תמונה עדכנית של תיק החיסכון הפנסיוני שלו.

8.7.2.5 **ביום 24 במאי 2021 פורסם תיקון חוזר שעניינו דיווחים לממונה**, המתקן את החוזר הקודם באותו עניין, ומעדכן את תוכנם של הדיווחים המועברים לממונה ובכללם דיווחים בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור, מודל דירוג פנימי, אופן הדיווח עבור דיווח אקטוארי רבעוני של קרן פנסיה חדש.

8.7.2.6 **ביום 4 במאי 2021 פורסם חוזר שעניינו תשלום עבור שימוש במערכת סליקה פנסיונית מרכזית**, המתקן את החוזר הקודם באותו עניין, ומעדכן תעריפי ביצוע הפעולות אשר נקבעו במכרז המסלקה הפנסיונית.

8.7.2.7 **ביום 19 בינואר 2021 פורסם חוזר מבנה אחיד להעברת מידע ונתונים בשוק החיסכון הפנסיוני - עדכון**, המשנה את מועדי התחילה של חלק מהוראות החוזר המקורי. בהתאם לחוזר המעודכן, הוראות הנוגעות לחובה לסליקה כספית במסלקה פנסיונית יכנסו לתוקף בחודש פברואר 2024. כמו כן, הוראות הנוגעות לעניין הגבלה של הפקדות מעסיקים באמצעות חשבון נאמנות והוראות לעניין כללים להעברת מידע מבעל רישיון לגוף מוסדי ולמעסיק, נדחו לחודש פברואר 2022.

9. גילוי בדבר אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)

הדוחות הכספיים נערכים על פי תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS). ראה לעניין זה ביאורים 2 לדוחות הכספיים של החברה.

10. נושאים שאליהם הפנה רואה החשבון את תשומת הלב

רואה החשבון של החברה לא הפנה את תשומת הלב לעניינים מיוחדים בחוות דעתו. עם זאת, רואה החשבון ציין בחוות דעתו על הדוחות הכספיים של החברה המנהלת כי "מבלי לסייג את מסקנתנו הני"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 19 לדוחות הכספיים של החברה בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות".

כמו כן, ציין רואה החשבון בחוות דעתו על הדוחות הכספיים של הקרן כי "מבלי לסייג את מסקנתנו הני"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 1ט' לדוחות הכספיים של "עתידיית קופת פנסיה בדבר" הגרעון האקטוארי של הקרן".

11. הצהרות המנכ"ל ומנהל הכספים לגבי ביצוע בקרות (SOX 302 ו-SOX 404)**בקרות ונהלים לגבי הגילוי:**

הנהלת הגוף המוסדי, בשיתוף המנכ"ל וסמנכ"ל הכספים של הגוף המוסדי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הגוף המוסדי וסמנכ"ל הכספים הסיקו כי לתום תקופה זו הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי הנן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהגוף המוסדי נדרש לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

בקרה פנימית על דיווח כספי:

במהלך התקופה המכוסה המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2021 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי.

דודי ליידנר
מנהל כללי

נטלי משען זכאי
יו"ר הדירקטוריון

תאריך: 27 במרס, 2022

הצהרה (Certification)

אני, דודי לייזנר, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של לעתיד - חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ (להלן: "החברה המנהלת") לשנת 2021 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה המנהלת למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של החברה המנהלת; וכך-
  - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה המנהלת, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
  - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
  - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה המנהלת והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכך-
  - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי; וכך-
5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה המנהלת, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
  - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכך-
  - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי.אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

דודי לייזנר, מנכ"ל

27 במרס, 2022

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי – הצהרות, דוחות וגילויים.

הצהרה (Certification)

אני, רם גבל, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של לעתיד - חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ (להלן: "החברה המנהלת") לשנת 2021 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה המנהלת למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של החברה המנהלת; וכך-
  - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה המנהלת, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
  - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
  - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה המנהלת והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכך-
  - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי; וכך-
5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה המנהלת, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
  - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכך-
  - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי.אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

רם גבל, סמנכ"ל כספים

27 במרס, 2022

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי – הצהרות, דוחות וגילויים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי

ההנהלה, בפיקוח הדירקטוריון, של לעתיד - חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ (להלן: "החברה המנהלת") אחראית לקביעתה וקיומה של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי. מערכת הבקרה הפנימית של החברה המנהלת תוכננה כדי לספק מידה סבירה של ביטחון לדירקטוריון ולהנהלה של החברה המנהלת לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) והוראות הממונה על שוק ההון. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת החברה המנהלת בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2021, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) Organizations of the Treadway Commission. בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר 2021, הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

יו"ר הדירקטוריון : נטלי משען זכאי

_____

מנכ"ל : דודי לידנר

_____

סמנכ"ל כספים : רם גבל

_____

תאריך אישור הדוח: 27 במרס, 2022

לעתיד - חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ

דוחות כספיים

ליום 31 בדצמבר 2021

תוכן עניינים

2	דוח רואי החשבון המבקרים
4	דוחות על המצב הכספי
5	דוחות רווח והפסד
6	דוחות על הרווח הכולל
7	דוחות על השינויים בהון
9	דוחות על תזרימי המזומנים
10	ביאור 1 - כללי
11	ביאור 2 - בסיס עריכת הדוחות הכספיים
12	ביאור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית
16	ביאור 4 - קביעת שווי הוגן
16	ביאור 5 - מגזרי פעילות
16	ביאור 6 - חייבים ויתרות חובה
17	ביאור 7 - השקעות פיננסיות
18	ביאור 8 - מזומנים ושווי מזומנים
18	ביאור 9 - הון עצמי ודרישות הון
19	ביאור 10 - מסים על הכנסה
21	ביאור 11 - זכאים ויתרות זכות
21	ביאור 12 - הכנסות מדמי ניהול
22	ביאור 13 - נתונים אודות קרן הפנסיה שבניהול החברה
23	ביאור 14 - רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
23	ביאור 15 - עמלות והוצאות שיווק
24	ביאור 16 - הנהלה וכלליות
24	ביאור 17 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים
25	ביאור 18 - ניהול סיכונים
35	ביאור 19 - התחייבויות תלויות והתקשרויות
36	ביאור 20 - אירועים מהותיים לאחר תאריך הדוחות הכספיים

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של לעתיד - חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ

ביקרנו את הדוחות על המצב הכספי המצורפים של לעתיד חברה לניהול קרנות בע"מ (להלן - "החברה") לימים 31 בדצמבר 2021 ו-2020 ואת הדוחות רווח והפסד, הדוחות על הרווח הכולל, הדוחות על השינויים בהון והדוחות על תזרימי המזומנים לכל אחת משלוש השנים שהאחרונה שבהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון והנהלה של החברה. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התש"ל-ג-1973. על פי תקנים אלה, נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שישמשו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון והנהלה של החברה וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של החברה לימים 31 בדצמבר 2021 ו-2020 ואת תוצאות פעולותיה, השינויים בהון ותזרימי המזומנים שלה לכל אחת משלוש השנים שהאחרונה שבהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021 בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) כפי שאומצו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון, בהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידו ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה-PCAOB בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה ליום 31 בדצמבר 2021, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) Commission והדוח שלנו מיום 27 במרץ 2022 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה.

מבלי לסייג את חוות דעתנו הנ"ל אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 19 לדוחות הכספיים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

סומך חייקין
רואי חשבון

27 במרץ 2022

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

**דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של לעתיד - חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ
בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי**

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של לעתיד חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ (להלן "החברה") ליום 31 בדצמבר 2021, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן "COSO"). הדירקטוריון והנהלה של החברה אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון והנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של החברה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה- (PCAOB) Public Company Accounting Oversight Board בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קוימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים כאלה שחשבנו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של חברה שהיא גוף מוסדי הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (International Financial Reporting Standards), כפי שאומצו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון, בהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידו ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו. בקרה פנימית על דיווח כספי של חברה שהיא גוף מוסדי כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי החברה (לרבות הוצאתם מרשותה); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (International Financial Reporting Standards), כפי שאומצו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון, בהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידו ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו, ושקבלת כספים והוצאת כספים של החברה נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון והנהלה של החברה; ו- (3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי החברה, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכנה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, החברה קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2021, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, את הדוחות הכספיים של החברה לימים 31 בדצמבר 2021 ו-2020 ולכל אחת משלוש השנים שהאחרונה שבהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021 והדוח שלנו, מיום 27 במרס 2022, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים וכן הפניית תשומת לב לאמור בביאור 19 לדוחות הכספיים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

סומך חייקין
רואי חשבון

27 במרס 2022

ליום 31 בדצמבר		ביאור	
2020	2021		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
96	70	10	נכסים
32	10	6	נכסי מסים נדחים
128	80		חייבים ויתרות חובה
13,964	14,766	7	השקעות פיננסיות
604	427		נכסי חוב סחירים
14,568	15,193		אחרות
			סך כל השקעות פיננסיות
5,189	202	8	מזומנים ושווי מזומנים
19,885	15,475		סך כל הנכסים
		9	הון
4	4		הון מניות
4,865	4,865		פרמיה על מניות
245	286		קרן הון
14,200	9,328		יתרת עודפים
19,314	14,483		סך כל ההון
342	739		התחייבויות
229	253	11	התחייבויות בגין מסים שוטפים
571	992		זכאים ויתרות זכות
19,885	15,475		סך כל ההתחייבויות
			סך כל ההון וההתחייבויות

רם גבל
סמנכ"ל כספים

דודי ליידנר
מנכ"ל

נטלי משען זכאי
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 27 במרס 2022

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			ביאור	
2019	2020	2021		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
6,300	6,638	7,010	12	הכנסות
179	108	341	14	מדמי ניהול מקרן פנסיה רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
<u>6,479</u>	<u>6,746</u>	<u>7,351</u>		סך כל ההכנסות
972	986	1,017	15	הוצאות
2,973	2,952	2,997	16	עמלות והוצאות שיווק הנהלה וכלליות
<u>3,945</u>	<u>3,938</u>	<u>4,014</u>		סך כל ההוצאות
2,534	2,808	3,337		רווח לפני מסים על הכנסה
(795)	(986)	(1,109)	10	מסים על הכנסה
<u>1,739</u>	<u>1,822</u>	<u>2,228</u>		רווח לשנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			ביאור
2019	2020	2021	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
1,739	1,822	2,228	רווח לשנה
			רווח (הפסד) כולל אחר לשנה :
			פריטי רווח (הפסד) כולל אחר שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועברו או יועברו לרווח והפסד
368	(73)	187	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
17	(35)	(124)	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
(144)	38	(22)	10 מסים על הכנסה בגין פריטי רווח (הפסד) כולל אחר שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועברו או יועברו לרווח והפסד
241	(70)	41	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל האחר לשנה שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועבר או יועבר לרווח והפסד, נטו ממס
1,980	1,752	2,269	סך כל הרווח הכולל לשנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

סך הכל הון אלפי ש"ח	יתרת עודפים אלפי ש"ח	קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה		פרמיה על מניות אלפי ש"ח	הון מניות אלפי ש"ח	
		אלפי ש"ח	אלפי ש"ח			
19,314	14,200	245		4,865	4	יתרה ליום 1 בינואר 2021
2,228	2,228	-		-	-	רווח לשנה
187	-	187		-	-	רכיבים של רווח כולל אחר לשנה: שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
(124)	-	(124)		-	-	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
(22)	-	(22)		-	-	מסים על הכנסה המתייחסים לרכיבים של רווח (הפסד) כולל אחר
41	-	41		-	-	סך כל רווח כולל אחר לשנה, נטו ממס
(7,100)	(7,100)	-		-	-	עסקאות עם בעלים שנזקפו ישירות להון: דיבידנד לבעלי המניות של החברה
14,483	9,328	286		4,865	4	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

סך הכל הון אלפי ש"ח	יתרת עודפים אלפי ש"ח	קרן הון בגין נכסים זמינים	פרמיה על מניות אלפי ש"ח	הון מניות אלפי ש"ח	
		למכירה אלפי ש"ח			
15,582	10,639	74	4,865	4	יתרה ליום 1 בינואר 2019
1,739	1,739	-	-	-	רווח לשנה
368	-	368	-	-	רכיבים של רווח כולל אחר לשנה: שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
17	-	17	-	-	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
(144)	-	(144)	-	-	מסים על הכנסה המתייחסים לרכיבים של רווח כולל אחר
241	-	241	-	-	סך כל רווח כולל אחר לשנה, נטו ממס
17,562	12,378	315	4,865	4	יתרה ליום 31 בדצמבר 2019
1,822	1,822	-	-	-	רווח לשנה
(73)	-	(73)	-	-	רכיבים של הפסד כולל אחר לשנה: שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
(35)	-	(35)	-	-	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
38	-	38	-	-	מסים על הכנסה המתייחסים לרכיבים של הפסד כולל אחר
(70)	-	(70)	-	-	סך כל הפסד כולל אחר לשנה, נטו ממס
19,314	14,200	245	4,865	4	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח

1,739	1,822	2,228
-------	-------	-------

תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

רווח לשנה

פריטים שאינם כרוכים בתזרימי מזומנים:

רווחים נטו מהשקעות פיננסיות:

נכסי חוב סחירים

השקעות אחרות

הכנסות מריבית והפרשי הצמדה

מסים על הכנסה

(173)	(109)	(310)
-------	-------	-------

-	3	(31)
---	---	------

-	-	(1)
---	---	-----

795	986	1,109
-----	-----	-------

622	880	767
-----	-----	-----

שינויים בסעיפים מאזניים אחרים:

שינוי בחייבים ויתרות חובה

שינוי בזכאים ויתרות זכות

519	(11)	20
-----	------	----

46	(126)	24
----	-------	----

565	(137)	44
-----	-------	----

מזומנים ששולמו והתקבלו במהלך התקופה:

ריבית שהתקבלה

מסים ששולמו

343	309	300
-----	-----	-----

-	(739)	(708)
---	-------	-------

343	(430)	(408)
-----	-------	-------

3,269	2,135	2,631
-------	-------	-------

מזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת**תזרימי מזומנים מפעילות השקעה**

מכירות (רכישות), נטו של השקעות פיננסיות

מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) השקעה

1,635	(3,376)	(518)
-------	---------	-------

1,635	(3,376)	(518)
-------	---------	-------

תזרימי מזומנים מפעילות מימון

דיבידנד ששולם לבעלי מניות החברה

מזומנים נטו ששימשו לפעילות מימון

-	-	(7,100)
---	---	---------

-	-	(7,100)
---	---	---------

4,904	(1,241)	(4,987)
-------	---------	---------

עלייה (ירידה) נטו במזומנים ושווי מזומנים**יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת השנה**

1,526	6,430	5,189
-------	-------	-------

יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף השנה

6,430	5,189	202
-------	-------	-----

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

ביאור 1 - כללי

א. היישות המדווחת

(1) לעתיד - חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ (להלן-החברה) הינה חברה בעלת רישיון מבטח בענף הפנסיה. רישיון זה ביחד עם אישור קופת גמל לקצבה מאפשר לה להפעיל את תוכנית הפנסיה. החברה הינה תושבת ישראל, התאגדה בישראל וכתובתה: רחוב אבא הלל 3, רמת גן. החברה מוחזקת בשיעור של 79% ידי הראל חברה לביטוח בע"מ (להלן-החברה האם) שהינה בבעלות ובשליטה מלאה במישרין ובעקיפין של הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ (להלן-החברה האם הסופית), שהינה חברה ציבורית, שמניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל-אביב.

(2) קרן הפנסיה שבניהול החברה:

שם הקרן	סוג הקרן
עתידיית קופת פנסיה (להלן-עתידיית או הקרן)	קרן ותיקה (לא בניהול מיוחד)
- (3) במרס 1995 החליטה ממשלת ישראל על שינויים בהסדרי הפנסיה במשק. בספטמבר 1995 פורסמו הנחיות האוצר, המסדירות הקמת קרנות פנסיה חדשות להפעלת ההסדרים החדשים ונקבע כי הן תחולנה החל מיום 1 בינואר 1995, דהיינו עתידיית מנועה מלקבל עמיתים חדשים החל מתאריך זה. במסגרת חקיקת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), תשס"ה-2005 (להלן-חוק קופות הגמל) נקבעה הוראה לפיה על קופת גמל תאגידיית לחדול להיות תאגיד ולהפוך לחשבון נאמנות לא יאוחר מיום 8 במאי 2007. מכיוון שעתידיית היתה קופה תאגידיית, פעלה החברה להפיכתה של עתידיית לחשבון נאמנות שינוהל על ידי החברה. ביום 25 בינואר 2015 התקבל אישור הממונה על שוק ההון, ביטוח וחשכון להעברת הניהול בנאמנות של עתידיית לחברה. בנוסף, במסגרת זו בוטל רישיון המבטח של עתידיית והוענק רישיון מבטח לחברה. לאור אישור הממונה להעברת הניהול כמפורט לעיל, פורקה חברת עתידיית קופת פנסיה בע"מ.
- (4) לנכסי הקרן (להלן-הנכסים) ולהכנסות מאותם נכסים לא ניתן ביטוי בדוחות הכספיים של החברה מאחר שלחברה אין חלק בנכסים, בהכנסות ובהוצאות של הקרן.

ב. אירועים מהותיים בתקופת הדוח

התפרצות נגיף הקורונה

בשל התפרצותו של נגיף הקורונה בתחילת שנת 2020 (להלן-משבר הקורונה), והתפשטותו בעולם, לרבות בישראל, הטילו ממשלות שונות ברחבי העולם מגבלות שונות שמטרתן בלימת התפשטות הנגיף ועצירת מספר החולים. הצעדים השונים כוללים, בין היתר, צמצום משמעותי של הפעילות העסקית ותרבות הפנאי, בידוד חשודים בהידבקות בנגיף, צמצום תחבורה ציבורית, ביטולי טיסות וסגירת גבולות, מגבלות התקהלות ומגבלות נוספות. החל מהרבעון הרביעי של שנת 2020, אושרו לשימוש במדינות ברחבי העולם, לרבות בישראל, חיסונים שונים נגד הנגיף והחלו מבצעים לחיסון האוכלוסייה.

בתקופת הדוח, כתוצאה מקצב ההתחסנות המהיר של האוכלוסייה בישראל חלה ירידה משמעותית בתחלואה ובהתאם המגבלות שהוטלו, הוסרו כמעט במלואן. עם זאת, במהלך שנת 2021 התפרצו גלים נוספים של נגיף הקורונה וחלה עלייה בתחלואה לפרקים, אשר לוותה בהטלת מגבלות התקהלות וניידות במדינות שונות. לקראת סוף שנת 2021, החל גל תחלואה נוסף, עקב התפשטות וריאנט "אומיקרון". על אף התחלואה הנרחבת אשר גררה בידודים רבים, למועד הדוח לא הוטלו מגבלות משמעותיות על הפעילות הכלכלית במשק.

להערכת החברה, משבר הקורונה הינו אירוע מתגלגל ואין ודאות ביחס למועד סיומו ולמידת השפעתו על נכסי החברה ותוצאותיה.

ביאור 1 - כללי (המשך)

ג. הגדרות

דוחות כספיים אלה:

החברה או החברה מנהלת	- לעתיד - חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ.
החברה האם	- הראל חברה לביטוח בע"מ.
החברה האם הסופית	- הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ.
קבוצת הראל/הקבוצה	- הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ והחברות המוחזקות על ידה.
צד קשור	- כהגדרתו בתקן חשבונאות בינלאומי (2009) 24 בדבר צדדים קשורים.
בעלי עניין	- כהגדרתם בפסקה (1) להגדרת "בעלי עניין" בתאגיד בסעיף 1 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.
תקני דיווח כספי בינלאומיים (להלן-IFRS)	- תקנים ופרשנויות שאומצו על ידי הועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים (IASB) והם כוללים תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ותקני חשבונאות בינלאומיים (IAS) לרבות פרשנויות לתקנים אלה שנקבעו על ידי הועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) או פרשנויות שנקבעו על ידי הועדה המתמדת לפרשנויות (SIC) בהתאמה.
רשות שוק ההון	- רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר.
הממונה	- הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון.
מדד	- מדד המחירים לצרכן כפי שמפרסמת אותו הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

ביאור 2 - בסיס עריכת הדוחות הכספיים

א. הצהרה על עמידה בתקני דיווח כספי בינלאומיים

הדוחות הכספיים נערכו על ידי החברה בהתאם להנחיות הממונה ובהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) כפי שאומצו על ידי הממונה, בהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידו ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו.

הדוחות הכספיים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון החברה ביום 27 במרס 2022.

ב. מטבע פעילות ומטבע הצגה

הדוחות הכספיים מוצגים בש"ח, שהינו מטבע הפעילות של החברה, ומעוגלים לאלף הקרוב, למעט אם צוין אחרת. השקל הינו המטבע המייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועלת החברה.

ג. בסיס המדידה

הדוחות הכספיים נערכו על בסיס העלות ההיסטורית למעט הנכסים וההתחייבויות הבאים:

- מכשירים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה;
- נכסי והתחייבויות מסים נדחים;
- הפרשות;

למידע נוסף בדבר אופן המדידה של נכסים והתחייבויות אלו ראה ביאור 3 בדבר עיקרי המדיניות החשבונאית.

ביאור 2 - בסיס עריכת הדוחות הכספיים (המשך)**ד. שימוש באומדנים ושיקול דעת**

בעריכת הדוחות הכספיים בהתאם ל-IFRS ובהתאם להנחיות הממונה נדרשת הנהלת החברה להשתמש בשיקול דעת, בהערכות אומדנים והנחות, אשר משפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל סכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה. בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של החברה, נדרשת הנהלת החברה להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי ודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת החברה על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת. להלן מידע בדבר האומדנים הקריטיים שחושבו על ידי החברה ואשר קיים סיכוי משמעותי ששינוי מהותי בהם, בפרט נוכח השינויים הרגולטוריים כאמור, עשוי לשנות את ערכם של נכסים והתחייבויות בדוחות הכספיים במהלך השנה הכספית הבאה:

התחייבויות תלויות - כנגד החברה או הקרן שבניהולה תלויות ועומדות תביעות משפטיות מעת לעת. בהערכות סיכויי התביעות המשפטיות כאמור, מסתמכת החברה על חוות דעת יועציה המשפטיים. הערכות אלה של היועצים המשפטיים מתבססות על מיטב שיפוטם המקצועי, בהתחשב בשלב בו מצויים ההליכים, וכן על הניסיון המשפטי שנצבר בנושאים השונים. יודגש כי, תוצאות התביעות שתקבענה בבתי המשפט עלולות להיות שונות מההערכות האמורות, ראה ביאור 19.

ה. ניהול הון - מטרות, נהלים ותהליכים

מדיניות ההנהלה היא להחזיק בסיס הון איתן במטרה לשמר את יכולת החברה להמשיך את פעילותה כדי שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה, עמידה בכל התחייבויותיה לגורמים אחרים, כגון: נותני אשראי ועובדי החברה, וכן על מנת לתמוך בהתפתחות עסקית עתידית. הדירקטוריון מפקח על קיום הון עצמי מזערי הנדרש על פי הנחיות הממונה (ראה ביאור 9 בדבר דרישות ההון של החברה), הנדרש לפעילותה השוטפת של החברה, לרבות רווחיות החברה. לצורך כך, קבע הדירקטוריון כללים לאופן השקעת הנכסים הנזילים של ההון העצמי של החברה ומפקח על פעילותה השוטפת של ההנהלה.

ביאור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית

כללי המדיניות החשבונאית המופרטים להלן יושמו בעקביות לכל התקופות המוצגות בדוחות כספיים אלו.

א. דוחות כספיים מאוחדים

הדוחות הכספיים של קרן הפנסיה שבניהול החברה, המהווה זרוע (לא מאוגדת) של החברה לא אוחדו מכיוון שלחברה אין חלק בנכסיה ובהתחייבויותיה.

ב. עסקאות במטבע חוץ

עסקאות במטבע חוץ מתורגמות למטבעות הפעילות של החברה לפי שער החליפין שבתוקף בתאריכי העסקאות. נכסים והתחייבויות כספיים הנקובים במטבע חוץ במועד הדיווח, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף לאותו יום. הפרשי שער הנובעים מתרגום למטבע הפעילות מוכרים ברווח והפסד.

ביאור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ג. מכשירים פיננסיים

(1) נכסים פיננסיים שאינם נגזרים

הכרה לראשונה בנכסים פיננסיים

החברה מכירה לראשונה בחיבים ובפיקדונות במועד היווצרותם. יתר הנכסים הפיננסיים הנרכשים בדרך הרגילה (regular way purchase) מוכרים לראשונה במועד קשירת העסקה (trade date) בו החברה הופכת לצד לתנאים החוזיים של המכשיר, משמע, המועד בו התחייבה החברה לקנות או למכור את הנכס. נכסים פיננסיים שאינם נגזרים כוללים השקעות במכשירי חוב, חיבים אחרים ומזומנים ושווי מזומנים.

גריעת נכסים פיננסיים

נכסים פיננסיים נגרעים כאשר הזכויות החוזיות של החברה לתזרימי המזומנים הנובעים מהנכס הפיננסי פוקעות, או כאשר החברה מעבירה את הזכויות לקבל את תזרימי המזומנים הנובעים מהנכס הפיננסי בעסקה בה כל הסיכונים וההטבות מהבעלות על הנכס הפיננסי עוברים למעשה. כל זכות בנכסים פיננסיים שהועברו אשר נוצרה או נשמרה על ידי החברה מוכרת בנפרד כנכס או התחייבות. מכירות נכסים פיננסיים הנעשות בדרך הרגילה (regular way sale), מוכרות במועד בו התחייבה החברה למכור את הנכס. לעניין קיזוז נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות ראה סעיף 3 להלן.

החברה מסווגת נכסים פיננסיים בקבוצות כלהלן:

נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד

נכס פיננסי מסווג כנמדד לפי שווי הוגן דרך רווח או הפסד, אם הוא מסווג כמוחזק למסחר או אם יועד ככזה בעת ההכרה לראשונה. נכסים פיננסיים מיועדים לשווי הוגן דרך רווח או הפסד, אם החברה מנהלת השקעות מסוג זה ומקבלת החלטות קניה ומכירה בגינם בהתבסס על שוים ההוגן, וזאת בהתאם לאופן שבו תיעדה החברה את ניהול הסיכונים או אסטרטגיית ההשקעה, אם הייעוד נועד למנוע חוסר עקביות חשבונאית או אם מדובר במכשיר משולב הכולל נגזר משובץ. עלויות העסקה הניתנות לייחוס נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן. נכסים פיננסיים אלה נמדדים בשווי הוגן והשינויים בהם נזקפים לרווח והפסד.

הלוואות וחיבים

הלוואות וחיבים הינם נכסים פיננסיים שאינם נגזרים בעלי תשלומים קבועים או הניתנים לקביעה שאינם נסחרים בשוק פעיל. נכסים אלו מוכרים לראשונה בשווי הוגן בתוספת עלויות עסקה הניתנות לייחוס. לאחר ההכרה לראשונה, נמדדים בעלות מופחתת בהתאם לשיטת הריבית האפקטיבית, בניכוי הפסדים לירידת ערך.

הלוואות וחיבים כוללים מזומנים ושווי מזומנים וחיבים אחרים. מזומנים ושווי מזומנים כוללים יתרות מזומנים הניתנים לשימוש מיידי ופיקדונות לפי דרישה. שווי מזומנים כוללים השקעות לזמן קצר אשר משך הזמן ממועד ההפקדה המקורי ועד למועד הפדיון הינו עד 3 חודשים, ברמת נזילות גבוהה אשר ניתנות להמרה בנקל לסכומים ידועים של מזומנים ואשר חשופות לסיכון בלתי משמעותי של שינויים בשווי.

נכסים פיננסיים זמינים למכירה

נכסים פיננסיים זמינים למכירה הינם נכסים פיננסיים שאינם נגזרים אשר יועדו כנכסים פיננסיים זמינים למכירה או אשר לא סווגו לאף אחת מהקטגוריות האחרות. השקעות החברה במכשירי חוב, מסווגות כנכסים פיננסיים זמינים למכירה. במועד ההכרה לראשונה נכסים פיננסיים זמינים למכירה מוכרים בשווי הוגן בתוספת כל עלויות העסקה הניתנות לייחוס. בתקופות נמדדות השקעות אלה בשווי הוגן, כאשר השינויים בהן, פרט להפסדים מירידת ערך, לרווחים או הפסדים משינויים בשער החליפין ולצבירת הריבית האפקטיבית בפריטים כספיים המסווגים כזמינים למכירה, נזקפים ישירות לרווח כולל אחר ומוצגים בקרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה. כאשר ההשקעה נגרעת, הרווחים או הפסדים שנצברו בקרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה מועברים לרווח והפסד.

בדבר אופן ההכרה בהפסדים מירידת ערך ברווח והפסד בגין קטגוריית נכסים זו, ראה ביאור 3.ה להלן.

(2) התחייבויות פיננסיות שאינן נגזרים

התחייבויות פיננסיות שאינן נגזרים כוללות זכאים אחרים.

התחייבויות פיננסיות מוכרות לראשונה במועד קשירת העסקה (Trade date) בו החברה הופכת לצד לתנאים החוזיים של המכשיר.

התחייבויות פיננסיות מוכרות לראשונה בשווי הוגן בתוספת כל עלויות העסקה הניתנות לייחוס.

התחייבויות פיננסיות נגרעות כאשר מחויבות החברה, כמפורט בהסכם, פוקעת או כאשר היא סולקה או בוטלה.

ביאור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ג. מכשירים פיננסיים (המשך)

(3) קיזוז מכשירים פיננסיים

נכס פיננסי והתחייבות פיננסית מקוזזים והסכומים מוצגים בנטו בדוח על המצב הכספי כאשר לחברה קיימת באופן מדי (Currently) זכות משפטית ניתנת לאכיפה לקזז את הסכומים שהוכרו וכן כוונה לסלק את הנכס וההתחייבות על בסיס נטו או לממש את הנכס ולסלק את ההתחייבות בו-זמנית.

ד. הון מניות

מניות רגילות מסווגות כהון. עלויות תוספתיות המתייחסות ישירות להנפקת מניות רגילות מוצגות כהפחתה מההון.

ה. ירידת ערך

ירידת ערך של נכס פיננסי שאינו מוצג בשווי הוגן דרך רווח והפסד נבחנת כאשר קיימת ראייה אובייקטיבית לכך שאירוע הפסד התרחש לאחר מועד ההכרה לראשונה בנכס אשר השפיע באופן שלילי על אומדן תזרימי המזומנים העתידיים של הנכס הניתן לאמידה מהימנה.

ראייה אובייקטיבית לכך שחלה ירידת ערך של נכסים פיננסיים עשויה לכלול הפרת חוזה על ידי חייב, ארגון מחדש של סכום המגיע לחברה בתנאים אשר החברה לא הייתה שוקלת במקרים אחרים, קיום סממנים לכך שחייב או מנפיק חוב יפשוט רגל, שינויים שליליים בסטאטוס התשלומים של לווים, היעלמות שוק פעיל עבור נייר ערך או שינויים בסביבה הכלכלית שמעידים על חדלות פירעון של מנפיקי חוב ומידע נצפה שמצביע על כך שקיימת ירידה הניתנת למדידה בתזרים מזומנים צפוי מקבוצה של נכסים פיננסיים.

ראיות לירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה

בבחינת ירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהם מכשירים הוניים, נבחן גם הפער שבין השווי ההוגן של הנכס לעלותו המקורית, תוך התייחסות לסטיית התקן של שער המכשיר, למשך הזמן בו השווי ההוגן של הנכס נמוך מעלותו המקורית ולשינויים בסביבה הטכנולוגית, הכלכלית או המשפטית או בסביבת השוק בה פועלת החברה שהנפיקה את המכשיר. בנוסף, ירידה משמעותית או מתמשכת בשווי ההוגן מתחת לעלות המקורית הינה ראיה אובייקטיבית לירידת ערך.

בהתאם למדיניות החברה, ירידת ערך של למעלה מ-20% מתחת לעלות המקורית של המכשיר, או ירידת ערך מתחת לעלות המקורית הנמשכת למעלה מתשעה חודשים, נחשבת ירידה משמעותית או מתמשכת בהתאמה.

טיפול בהפסדים מירידת ערך של נכסים פיננסיים

הפסד מירידת ערך של נכס פיננסי, הנמדד לפי עלות מופחתת, מחושב כהפרש בין ערך הנכס בספרים לבין הערך הנוכחי של אומדן תזרימי המזומנים העתידיים, מהוון בשיעור הריבית האפקטיבית המקורית. הפסדים מירידת ערך בגין נכסים פיננסיים הנמדדים בעלות מופחתת נזקפים לדוח רווח והפסד ומוצגים כהפרשה להפסד כנגד יתרת הנכסים. הכנסת ריבית בגין נכסים שערכם נפגם מוכרת באמצעות שימוש בשיעור הריבית ששימש להיוון תזרימי המזומנים העתידיים לצורך מדידת ההפסד מירידת ערך.

הפסדים מירידת ערך בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה מוכרים על ידי העברת ההפסד המצטבר שנזקף לקרן הון בגין נכסים זמינים למכירה, לרווח והפסד. ההפסד המצטבר אשר נגרע מהרווח הכולל האחר והוכר ברווח והפסד הינו ההפרש בין עלות הרכישה בניכוי החוזי קרן והפחתות, לבין השווי ההוגן הנוכחי בניכוי ירידות ערך אשר הוכרו בעבר דרך רווח והפסד. שינויים בהפרשה לירידת ערך כתוצאה מיישום שיטת הריבית האפקטיבית מוצגים כמרכיב של רווחים מהשקעות נטו והכנסות מימון.

ביטול הפסד מירידת ערך

הפסד מירידת ערך מבוטל כאשר ניתן לייחסו באופן אובייקטיבי לאירוע שהתרחש לאחר ההכרה בהפסד מירידת הערך. ביטול הפסד מירידת ערך בגין נכסים פיננסיים הנמדדים לפי עלות מופחתת ובגין נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהינם מכשירי חוב, נזקף לרווח והפסד. בנוסף, בגין נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהינם מכשירי חוב, אם לא קיימת עוד ראייה אובייקטיבית לירידת ערך, ההפסד מירידת ערך מבוטל במלואו ונזקף לרווח והפסד וההפרש המצטבר הנוכחי (ההפרש שבין השווי ההוגן והעלות) מוכר בהון ברווח כולל אחר.

ביטול הפסד מירידת ערך בגין נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהינם מכשירי הון, נזקף ישירות לרווח הכולל האחר.

ו. הפרשות

הפרשה מוכרת כאשר לחברה יש מחוייבות נוכחית, משפטית או משתמעת, כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר, הניתנת לאמידה בצורה מהימנה, וכאשר צפוי כי תידרש זרימת הטבות כלכליות לסילוק המחויבות. ההפרשות נקבעות על ידי היוון תזרימי המזומנים העתידיים בשיעור ריבית לפני מס, המשקף את הערכות השוק השוטפות לערך הזמן של הכסף ואת הסיכונים הספציפיים להתחייבות וללא שקלול סיכון האשראי של החברה. הערך בספרים של ההפרשה מותאם בכל תקופה על מנת לשקף את חלוף הזמן.

ביאור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

1. הפרשות (המשך)

תביעות משפטיות

הפרשה בגין תביעות מוכרת כאשר לחברה קיימת מחויבות משפטית בהווה או מחויבות משתמעת כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר, יותר סביר מאשר לא (more likely than not) כי החברה תידרש למשאביה הכלכליים לסילוק המחויבות וניתן לאמוד אותה באופן מהימן. כאשר השפעת ערך הזמן מהותית, נמדדת ההפרשה בהתאם לערכה הנוכחי.

2. הכרה בהכנסה

הכנסות מוכרות בדוח רווח והפסד כאשר הן ניתנות למדידה באופן מהימן, צפוי שההטבות הכלכליות הקשורות לעסקה יזרמו לחברה וכן העלויות שהתהוו או שיתהוו בגין העסקה ניתנות למדידה באופן מהימן.

הכנסות מדמי ניהול

הכנסות מדמי ניהול מוכרות על בסיס צבירה.

רווחים (הפסדים) מהשקעות נטו והכנסות מימון

רווחים (הפסדים) מהשקעות נטו והכנסות מימון כוללים הכנסות ריבית בגין סכומים שהושקעו (לרבות נכסים פיננסיים זמינים למכירה), הכנסות מדיבידנדים, רווחים (הפסדים) ממכירת נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה, שינויים בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד. הכנסות ריבית מוכרות עם צבירתן, באמצעות שיטת הריבית האפקטיבית. הכנסות מדיבידנדים מוכרות במועד בו מוקנית לחברה הזכות לקבלת תשלום. אם מתקבל הדיבידנד בגין מניות סחירות, מכירה החברה בהכנסות מדיבידנד ביום האקס.

3. הוצאות מימון

הוצאות מימון כוללות הוצאות ריבית על הלוואות שנתקבלו, רווחים והפסדים מהפרשי הצמדה וריבית מס הכנסה.

בדוחות על תזרימי מזומנים, ריבית שהתקבלה ושולמה ודיבידנדים שהתקבלו מוצגים במסגרת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת. דיבידנדים ששולמו מוצגים במסגרת תזרימי מזומנים מפעילות מימון.

4. מסים על ההכנסה

מסים על ההכנסה בדוחות רווח והפסד כוללים מסים שוטפים ונדחים. תוצאות המס בגין מסים שוטפים ונדחים נזקפות לדוח רווח והפסד, למעט אם הן מתייחסות לפריטים הנזקפים ישירות להון. במקרים אלה השפעת המס אף היא נזקפת לסעיף המתייחס בהון.

מסים שוטפים

המס השוטף הינו סכום המס הצפוי להשתלם (או להתקבל) על ההכנסה החייבת במס לשנה, כשהוא מחושב לפי שיעורי המס החלים לפי החוקים שנחקקו או נחקקו למעשה למועד הדיווח, והכולל שינויים בתשלומי המס המתייחסים לשנים קודמות.

החברה מקזזת נכסי והתחייבויות מסים שוטפים אם קיימת זכות משפטית ניתנת לאכיפה לקיזוז נכסי והתחייבויות מסים שוטפים, וכן קיימת כוונה לסלק נכסי והתחייבויות מסים שוטפים על בסיס נטו או שנכסי והתחייבויות המסים השוטפים מיושבים בו זמנית.

מסים נדחים

ההכרה במסים נדחים הינה בהתייחס להפרשים זמניים בין הערך בספרים של נכסים והתחייבויות לצורך דיווח כספי לבין ערכם לצרכי מסים. המדידה של מסים נדחים משקפת את השלכות המס שינבעו מהאופן בו החברה צופה, בתום תקופת הדיווח, להשיב או לסלק את הערך בספרים של נכסים והתחייבויות. המסים הנדחים נמדדים לפי שיעורי המס הצפויים לחול על הפרשים הזמניים במועד בו ימומשו, בהתבסס על חוקים שנחקקו או שנחקקו למעשה למועד הדיווח.

נכס מס נדחה מוכר בספרים בגין הפסדים מועברים, הטבות מס והפרשים זמניים הניתנים לניכוי כאשר צפוי שבעתיד תהיה הכנסה חייבת, שכנגדה ניתן יהיה לנצל אותם. נכסי המסים הנדחים נבדקים בכל מועד דיווח, ובמידה ולא צפוי כי הטבות המס המתייחסות יתממשו, הם מופחתים.

נכסי מסים נדחים שלא הוכרו מוערכים מחדש בכל מועד דיווח ומוכרים במידה והשתנה הצפי כך שצפוי שבעתיד תהיה הכנסה חייבת, שכנגדה יהיה ניתן לנצל אותם.

החברה מקזזת נכסי והתחייבויות מסים נדחים במידה וקיימת זכות משפטית ניתנת לאכיפה לקיזוז נכסי והתחייבויות מסים נדחים, והם מיוחסים לאותה הכנסה חייבת במס הממוסה על ידי אותה רשות מס באותה חברה נישומה, או שנכסי והתחייבויות המסים הנדחים מיושבים בו זמנית.

ביאור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

י. תקנים חדשים ופרשנויות שטרם אומצו

תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 9, מכשירים פיננסיים (להלן - התקן או IFRS 9)

התקן מחליף את ההוראות הקיימות היום ב-IAS 39 מכשירים פיננסיים: הכרה ומדידה. התקן כולל הוראות מעודכנות לסיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים והוא חל על כל הנכסים הפיננסיים שבתחולת IAS 39. התקן קובע כי בעת ההכרה לראשונה כל הנכסים הפיננסיים ימדדו בשווי הוגן. בתקופות עוקבות יש למדוד מכשירי חוב בעלות מופחתת רק אם מתקיימים שני התנאים המצטברים הבאים:

- הנכס מוחזק במסגרת מודל עסקי שמטרתו להחזיק בנכסים על מנת לגבות את תזרימי המזומנים החוזיים הנובעים מהם (להלן: "מבחן הקרן והחבות בלבד").
- על פי התנאים החוזיים של הנכס הפיננסי, החברה זכאית, במועדים מסוימים, לקבל תזרימי מזומנים המהווים אך ורק תשלומי קרן ותשלומי ריבית על יתרת קרן.

המדידה העוקבת של כל יתר מכשירי החוב והנכסים הפיננסיים האחרים תהיה על פי שווי הוגן. התקן קובע הבחנה בין מכשירי חוב אשר ימדדו בשווי הוגן דרך רווח או הפסד ומכשירי חוב שימדדו בשווי הוגן דרך רווח כולל אחר. נכסים פיננסיים שהינם מכשירים הוניים ימדדו בתקופות עוקבות בשווי הוגן, וההפרשים יזקפו לרווח והפסד או לרווח (הפסד) כולל אחר, על פי בחירת החברה לגבי כל מכשיר ומכשיר. אם מדובר במכשירים הוניים המוחזקים למטרות מסחר, חובה למדוד אותם בשווי הוגן דרך רווח או הפסד.

כמו כן, התקן כולל, מודל חדש להכרה בהפסדי אשראי צפויים ('expected credit loss model') עבור מרבית נכסי החוב הפיננסיים, וכן הוראות ודרישות חדשות בנושא חשבונאות גידור.

התקן נדרש להיות מיושם למפרע. עם זאת, לא נדרשת הצגה מחדש של מספרי השוואה. התקן חל לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2018.

יחד עם זאת, החברה בחרה לדחות את יישום התקן וזאת בהתאם להוראות החוזר המאוחד לענייני מדידה שפורסם על ידי רשות שוק ההון המאפשרות לחברות מנהלות לדחות את יישום התקן עד למועד תחילתו של יישום תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 17 לעניין חוזי ביטוח (להלן: "IFRS 17").

בהתאם ל-IFRS 17, מועד היישום לראשונה שלו הינו 1 בינואר 2023. אולם ביום 5 בינואר 2022, פרסמה רשות שוק ההון ביטוח וחיסכון טיוטת "עדכון מפת דרכים לאימוץ תקן חשבונאות בינלאומי מספר 17 (IFRS) – חוזי ביטוח" במסגרתה מצוין כי מועד היישום לראשונה של IFRS 17 בישראל יידחה ויחול החל מהתקופות הרבעוניות והשנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2024.

החברה החלה, אך טרם סיימה, את בחינת ההשלכות של אימוץ התקן על דוחותיה הכספיים.

ביאור 4 - קביעת שווי הוגן

לצורך עריכת הדוחות הכספיים, נדרשת החברה לקבוע את השווי ההוגן של נכסים מסוימים. מידע נוסף אודות ההנחות ששימשו בקביעת שווי הוגן נכלל בביאור 7, בדבר השקעות פיננסיות.

ביאור 5 - מגזרי פעילות

החברה מורכבת ממגזר אחד שהינו מגזר פעילות הפנסיה. בהתאם לכך המידע על מגזר פעילות האמור זהה למידע המוצג בדוחותיה הכספיים של החברה.

המדיניות החשבונאית של מגזר הפעילות האמור זהה לזו המוצגת בביאור 3, בדבר עיקרי המדיניות החשבונאית.

ביאור 6 - חייבים ויתרות חובה

ליום 31 בדצמבר		
2020	2021	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
11	9	ריבית ודיבידנד לקבל
18	-	עתידיית
3	1	חייבים אחרים
32	10	סה"כ חייבים ויתרות חובה

למידע בגין חייבים ויתרות חובה המהווים צדדים קשורים ובעלי עניין ראה ביאור 17, בדבר יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים. ראה פירוט חייבים ויתרות חובה בחלוקה לבסיסי הצמדה במסגרת ביאור 18, בדבר ניהול סיכונים.

ביאור 7- השקעות פיננסיות

ליום 31 בדצמבר 2021			
מוצגים בשווי הוגן			
סה"כ	זמינים למכירה	דרך רווח והפסד	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
14,766	14,766	-	נכסי חוב סחירים
427	-	427	אחרות
15,193	14,766	427	סה"כ

ליום 31 בדצמבר 2020			
מוצגים בשווי הוגן			
סה"כ	זמינים למכירה	דרך רווח והפסד	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
13,964	13,964	-	נכסי חוב סחירים
604	-	604	אחרות
14,568	13,964	604	סה"כ

א. נכסי חוב סחירים
הרכב:

ליום 31 בדצמבר	
2020	2021
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
10,189	11,484
3,775	3,282
13,964	14,766

אגרות חוב ממשלתיות
מוצגות בשווי הוגן דרך רווח או הפסד:
זמינות למכירה

נכסי חוב אחרים:
שאינם ניתנים להמרה
מוצגים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד:
זמינים למכירה

סך הכל נכסי חוב סחירים

ב. פרטים בדבר ריבית והצמדה בגין נכסי חוב

ריבית אפקטיבית	
ליום 31 בדצמבר	
2020	2021
אחוזים	אחוזים
(0.28)	(1.95)
0.33	0.23

נכסי חוב סחירים
צמוד למדד המחירים לצרכן
שקלי

ביאור 7 - השקעות פיננסיות (המשך)

ג. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

- להלן ניתוח מכשירים פיננסיים המוצגים על פי שווים ההוגן. הרמות השונות לשווי הוגן הוגדרו באופן הבא:
- רמה 1 - מכשירים מצוטטים (לא מתואמים) בשוק פעיל למכשירים זהים.
  - רמה 2 - נתונים נצפים, ישירים או בלתי ישירים, שאינם כלולים ברמה 1 לעיל.
  - רמה 3 - נתונים שאינם מבוססים על נתוני שוק נצפים.

היתרה בדוחות הכספיים של מזומנים ושווי מזומנים וחייבים ויתרות חובה, תואמת או קרובה לשווי ההוגן שלהם.

ליום 31 בדצמבר		
2020	2021	
רמה 1	רמה 1	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
13,964	14,766	נכסי חוב סחירים
604	427	אחרות
<u>14,568</u>	<u>15,193</u>	סה"כ

ד. השקעות פיננסיות אחרות

ליום 31 בדצמבר		
2020	2021	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
604	427	סחירות
		מוצגות בשווי הוגן דרך רווח או הפסד שיועדו בעת ההכרה לראשונה

ביאור 8 - מזומנים ושווי מזומנים

ליום 31 בדצמבר		
2020	2021	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
5,189	202	מזומנים ופקדונות למשיכה מיידית

המזומנים בתאגידים הבנקאיים לימים 31 בדצמבר 2021 ו-2020 נושאים ריבית שוטפת המבוססת על שיעורי ריבית בגין הפקדות בנקאיות יומיות בשיעור שנתי של 0.06% בכל אחת מהשנים.

באשר לתנאי ההצמדה של המזומנים, ראה ביאור 18 בדבר ניהול סיכונים.

ביאור 9 - הון עצמי ודרישות הון

א. הרכב הון מניות

31 בדצמבר 2021 ו-2020		
מונפק ונפרע	רשום	
ש"ח	ש"ח	
10,000	10,000	הרכב הון המניות
7,000,000	7,000,000	מניות רגילות א' בנות 1 ש"ח ע.נ. כ"א
3,000	3,000	מניות רגילות ב' בנות 1 ש"ח ע.נ. כ"א
		מניות הנהלה בנות 1 ש"ח ע.נ. כ"א

ביאור 9 - הון עצמי ודרישות הון (המשך)

ב. תנועה בהון המניית

במהלך השנים 2020 ו-2021, לא חל שינוי בהון המניית המונפק והנפרע של החברה.

ג. זכויות הנלוות למניות

זכויות הצבעה באסיפה הכללית, זכות לדיבידנד, זכויות בפירוק החברה וזכות למינוי הדירקטורים בחברה.

ד. קרנות הון

קרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה

קרן ההון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה כוללת את השינוי הנצבר נטו בשווי ההון של נכסים פיננסיים זמינים למכירה, עד למועד גריעת ההשקעה או ירידת ערך קבועה של ההשקעה.

ה. ניהול ודרישות הון

- מדיניות ההנהלה היא להחזיק בסיס הון איתן במטרה לשמר את יכולת החברה להמשיך את פעילותה כדי שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה וכן על מנת לתמוך בפעילות עסקית עתידית. החברה כפופה לדרישות הון הנקבעות על ידי הממונה.
- להלן נתונים בדבר ההון הנדרש והקיים של החברה בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הון עצמי מזערי הנדרש מחברה מנהלת של קופת גמל או קרן פנסיה) התשע"ב-2012 (להלן - תקנות ההון) והנחיות הממונה.

ליום 31 בדצמבר		
2020	2021	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
10,000	10,000	הסכום הנדרש על פי תקנות ההון
19,314	14,483	הון עצמי קיים
9,314	4,483	עודף

מלבד הדרישות הכלליות בחוק החברות, חלוקת דיבידנד מעודפי ההון בחברה מנהלת כפופה גם לדרישות נזילות ועמידה בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012.

ו. דיבידנד

ביום 8 באפריל 2021 אישר דירקטוריון החברה את מדיניות חלוקת דיבידנד. בהתאם למדיניות, כל שנה יחולק דיבידנד בשיעור 50% מהרווח של החברה. חלוקה זו תבצע על סמך הדוחות הכספיים המבוקרים ובכפוף להוראות הדין.

ביום 13 באפריל 2021 חילקה החברה דיבידנד בסך של 7.1 מיליון ש"ח וזאת בהתאם לאישור הדירקטוריון כאמור.

לפרטים בדבר אישור חלוקת דיבידנד לאחר תאריך הדוחות הכספיים ראה ביאור 20 בדבר אירועים מהותיים לאחר תאריך הדוחות הכספיים.

ביאור 10 - מסים על הכנסה

א. שיעורי המס החלים על הכנסות החברה

- בהמשך לקבלת רישיון מבטח כאמור בביאור 1א. (3) פנתה החברה לרשויות מע"מ בבקשה לשינוי סיווג למוסד כספי. בתאריך 17 במרס 2019 התקבל האישור לשינוי הסיווג כאמור. החל מיום 1 בינואר 2019 החברה הינה "מוסד כספי" כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975. המס החל על הכנסות של מוסדות כספיים מורכב ממש חברות וממס רווח.

ביאור 10 - מסים על הכנסה (המשך)

א. שיעורי המס חלים על החברה (המשך)

(2) ביום 29 בדצמבר 2016 פורסם ברשומות חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2017 ו-2018) התשע"ז-2016, אשר קבע, בין היתר, את הורדת שיעור מס חברות משיעור של 25% ל-23% בשתי פעימות. הפעימה הראשונה לשיעור של 24%, החל מינואר 2017 והפעימה השנייה לשיעור של 23% החל מינואר 2018 ואילך.

שיעורי המס הסטטוטוריים החלים על מוסדות כספיים ובכללם החברה, החל מיום 1 בינואר 2019 הינם מס חברות ומס רווח.

להלן שיעורי המס החלים על החברה:

שיעור מס כולל	שיעור מס רווח	שיעור מס חברות	שנה
במוסדות כספיים	%	%	2019 ואילך
%			
34.19	17.0	23.0	

(*) שיעור משוקלל.

המסים השוטפים לתקופות המדווחות מחושבים בהתאם לשיעורי המס המוצגים בטבלה לעיל.

ב. שומות מס

שומות מס אשר הוגשו על ידי החברה עד לשנת 2017 נחשבות כסופיות.

ג. מסים על הכנסה הכלולים בדוחות רווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
365	720	1,103
-	-	2
365	720	1,105
430	266	4
795	986	1,109

הוצאות מסים שוטפים -

בגין השנה השוטפת
התאמות בגין שנים קודמות, נטו

הוצאות מסים נדחים

יצירה והיפוך של הפרשים זמניים, ראה גם סעיף ד' להלן

ד. מסים נדחים

הרכב:

מכשירים פיננסיים	עסקאות עם בעל שליטה	הפסדים לצורכי מס	סה"כ
(42)	44	323	325
55	1	(323)	(267)
38	-	-	38
51	45	-	96
(9)	4	-	(5)
(21)	-	-	(21)
21	49	-	70

יתרת נכס (התחייבות) מס נדחה ליום 1 בינואר 2020
שינויים אשר נזקפו לרווח והפסד

שינויים אשר נזקפו לרווח כולל אחר

יתרת נכס מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2020

שינויים אשר נזקפו לרווח והפסד

שינויים אשר נזקפו לרווח כולל אחר

יתרת נכס מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2021

ביאור 10 - מסים על הכנסה (המשך)

ה. מס תיאורטי

להלן מובאת התאמה בין סכום המס, שהיה חל אילו כל ההכנסות וההוצאות, הרווחים וההפסדים בדוח רווח והפסד היו מתחייבים במס לפי שיעור המס הסטטוטורי, לבין סכום מסים על הכנסה שנוקף בדוח רווח והפסד:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
2,534	2,808	3,337
34.19%	34.19%	34.19%
866	960	1,141
(98)	-	-
-	-	2
27	26	(34)
795	986	1,109
31.37%	35.11%	33.23%

רווח לפני מסים על הכנסה
 שיעור המס הסטטוטורי הכולל החל על מוסדות כספיים (ראה סעיף א' לעיל)
 מס מחושב לפי שיעור המס הסטטוטורי
 עלייה (ירידה) במסים על הכנסה הנובעת מהגורמים הבאים:
 עדכון יתרות מסים נדחים בשיעורי מס שונים
 מסים בגין שנים קודמות
 הפסדים לצורכי מס מהשנה בגינם לא נרשמו מסים נדחים
 מסים על הכנסה
 שיעור מס אפקטיבי ממוצע

ביאור 11 - זכאים ויתרות זכות

ליום 31 בדצמבר	
2020	2021
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
20	10
209	234
229	253

הוצאות לשלם
 צדדים קשורים (*)
 סך הכל זכאים ויתרות זכות

(*) למידע נוסף בדבר זכאים ויתרות זכות המהווים צדדים קשורים ובעלי עניין, ראה ביאור 17, בדבר יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים.
 ראה פירוט זכאים ויתרות זכות בחלוקה לבסיסי הצמדה במסגרת ביאור 18, בדבר ניהול סיכונים.

ביאור 12 - הכנסות מדמי ניהול

א. שיעור דמי הניהול

להלן פירוט אודות דמי ניהול המשולמים על ידי הקרן לחברה המנהלת בהתאם לתקנון הקרן:

- שיעור דמי הניהול שנגבה ממבוטחים הינו 0.055% מן היתרה הצבורה בסוף כל חודש, 0.66% בחישוב שנתי.
- שיעור דמי הניהול שנגבה מפנסיונרים הינו 0.052% בחודש מתוך סך הנכסים העומדים כנגד התחייבויות הקרן לכלל הפנסיונרים, 0.626% בחישוב שנתי.

ביאור 12 - הכנסות דמי ניהול (המשך)

ב. הרכב דמי ניהול

דמי ניהול		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
4,784	4,764	4,774
1,516	1,874	2,236
6,300	6,638	7,010

הכנסות דמי ניהול מקרן פנסיה ותיקה:

ממבוטחים

מפנסיונרים

סך הכל דמי ניהול מצבירה

ביאור 13 - נתונים אודות קרן הפנסיה שבניהול החברה

היקף נכסים מנוהלים, תקבולים ותשלומים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021		ליום 31 בדצמבר 2021
תשלומים	תקבולים	סך נכסים מנוהלים
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
29,971	17,946	1,477,050

קרן פנסיה ותיקה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020		ליום 31 בדצמבר 2020
תשלומים	תקבולים	סך נכסים מנוהלים
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
23,530	18,479	1,298,644

קרן פנסיה ותיקה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019		ליום 31 בדצמבר 2019
תשלומים	תקבולים	סך נכסים מנוהלים
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
21,996	20,422	1,244,860

קרן פנסיה ותיקה

ביאור 14 - רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
14	35	123
-	(3)	31
14	32	154
165	76	186
-	-	1
165	76	187
179	108	341

רווחים (הפסדים) מהשקעות פיננסיות, למעט ריבית, הפרשי הצמדה, הפרשי שער ודיבידנד בגין: נכסים זמינים למכירה (א) נכסים המוצגים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד (ב)

הכנסות ריבית והפרשי הצמדה מנכסים פיננסים שאינם בשווי הוגן דרך רווח והפסד הכנסות ריבית והצמדה אחרות

סך הכל רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

א. רווחים מהשקעות, נטו בגין נכסים זמינים למכירה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
7	35	123
7	-	-
14	35	123

רווחים נטו מניירות ערך שמומשו ירידות ערך נטו שנזקפו לרווח והפסד סך הכל רווחים מהשקעות, נטו בגין נכסים זמינים למכירה

ב. רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו בגין נכסים המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
-	(3)	31

שינויים בשווי ההוגן נטו, לרבות רווח ממימוש: בגין נכסים שיועדו בעת ההכרה הראשונית

ביאור 15 - עמלות והוצאות שיווק

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
221	209	197
751	777	820
972	986	1,017

עמלות לסוכנים תמלוגים לבעלי מניות (ראה ביאור 1.ב.19) סה"כ עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

ביאור 16 - הנהלה וכלליות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
2,973	2,952	2,997

דמי ניהול לצדדים קשורים

ביאור 17 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

א. יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים
הרכב:

בעל עניין וצדדים קשורים אחרים	חברה בשליטה משותפת	בדבר תנאים ראה ביאור
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
143	95	ב.19
133	76	ב.19

ליום 31 בדצמבר 2021
זכאים ויתרות זכות

ליום 31 בדצמבר 2020
זכאים ויתרות זכות

ב. עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

בעל עניין וצדדים קשורים אחרים	חברה בשליטה משותפת	בדבר תנאים ראה ביאור
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
-	2,997	ב.19
991	-	
-	2,952	ב.19
946	-	
-	2,973	ב.19
922	-	

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021
הוצאות דמי ניהול
עמלות והוצאות שיווק

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020
הוצאות דמי ניהול
עמלות והוצאות שיווק

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019
הוצאות דמי ניהול
עמלות והוצאות שיווק

ביאור 18 - ניהול סיכונים

א. כללי

החברה פועלת בתחומים שונים של שוקי ההון בארץ ובעולם. פעילויות אלה חושפות, בין היתר את החברה לסיכונים פיננסיים שונים, כגון סיכונים שוק (סיכון מניות, סיכון מטבע חוץ, סיכון מדד מחירים לצרכן, סיכון ריבית, וסיכון מרווח אשראי), סיכון אשראי וסיכון נזילות. לסיכונים אלה נלווים סיכונים תפעוליים, סיכונים משפטיים, סיכונים מוניטין וסיכונים עסקיים.

שינויים בגורמי סיכון שוק עלולים לגרום להפסדים, באופן ישיר עקב ירידת שווי ההשקעות העצמיות של החברה, ובאופן עקיף לאור מנגנון גביית דמי הניהול. ירידות בשוק ההון גורמות לתשואות נמוכות עבור עמית הקרן ועשויות להביא לעליה במספר הפדיונות והעזיבות.

ביאור זה כולל בין היתר תיאור תמציתי של מדיניות ניהול הסיכונים, תהליכי העבודה לזיהוי הסיכונים, למדידתם ולניהולם והבקורות הקיימות בקשר לסיכונים אליהם חשופה החברה.

המתואר בביאור זה מתייחס למכלול פעולותיה של החברה ובעיקר לניהול כספי העמיתים בקרן המנוהלת על ידה. ההשפעות והחשיפות הפיננסיות המתוארות להלן הינן אלו הישירות הנגזרות מתמהיל הנכסים וההתחייבויות של החברה בלבד.

ב. תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים

מדיניות החברה בתחום ניהול הסיכונים מבטיחה קיומם של תהליכים לזיהוי, הערכה, מדידה, ניהול וניטור של הסיכונים באופן יזום ומתוכנן מבעוד מועד על מנת להבטיח חשיפה מבוקרת לסיכונים אלה, תוך עמידה בדרישות הרגולטוריות ושמירה על יעדיה העסקיים של החברה, על המוניטין שלה ועל איתנותה הפיננסית.

מדיניות ניהול הסיכונים בחברה מושתתת על:

- ממשל תאגידי הבנוי על שלושה קווי הגנה המנהלים תקשורת טובה: הנהלת התחומים העסקיים, גורמי ניהול סיכונים וביקורת פנימית.
- הגדרה ברורה של חלוקת אחריות והאצלת סמכויות בנוגע לפעולות הכרוכות בנטילת סיכונים על הגורמים העסקיים בחברה.
- קביעת מגבלות ותקרות חשיפה לסיכונים.
- יישום מסגרת ניהול סיכונים הכוללת פעולות לזיהוי, מדידה, הערכה וניטור סיכונים ומוקדי סיכון חדשים.
- קיום סביבת בקרה פנימית נאותה שתעוגן בנהלים ברורים והסדרת אמצעי פיקוח ובקרה על הסיכונים, המאפשרים פיזור, קיזוז ו/או העברת הסיכונים לגורם אחר והגבלתם לרמה שנקבעה מראש.
- פעולות גילוי ודיווח בנוגע לפרופיל הסיכונים לגורמים הרלוונטיים.

ניהול הסיכונים נעשה הן בראייה קבוצתית והן ברמת החברה הבודדת ומנוהל על ידי מנהלת הסיכונים הראשית של הקבוצה. מנהלת הסיכונים פועלת באופן עצמאי מהיחידות העסקיות, תוך ראייה אובייקטיבית של הסיכונים, ועובדת בשיתוף עם יחידות תומכות אחרות.

אגף ניהול סיכונים כפוף למנהלת הסיכונים הראשית ומסייע בידה ביישום תפקידיה, הכוללים בין היתר, תהליכי עבודה לזיהוי, הערכה, מדידה ודיווח של סיכונים ומתן סיוע מקצועי בפיתוח מתודולוגיות, כלים ושיטות עבודה לניהול הסיכונים השונים להם חשופה החברה.

דירקטוריון החברה מפקח על פעולות עסקיות המערבות נטילת סיכונים וכן על תהליכי ניהול הסיכונים באמצעות הגדרת מדיניות ואסטרטגיות בתחום ניהול הסיכונים, כולל, בין היתר, נהלים בעניין ניהול סיכונים ומגבלות חשיפה לסיכונים, וכן אופן הציות לנהלים ולגבולות החשיפה שנקבעו.

בהתאם לדרישת חוזר גופים מוסדיים 2018-9-31 בנושא דירקטוריון גוף מוסדי-סימן י"א, מונתה ועדת דירקטוריון לניהול סיכונים, המהווה כלי של הדירקטוריון, המאפשר לייעל את עבודתו באמצעות דיונים מקדימים ומעמיקים בנושאים הקשורים לניהול סיכונים במסגרת מצומצמת יותר של דירקטורים בעלי מומחיות לנושא. במסגרת תפקידיה דנה הוועדה בנושאים הקשורים לניהול סיכונים וגיבשה המלצות לדירקטוריון.

מנכ"ל החברה אחראי על פעולות עסקיות הכרוכות בנטילת סיכונים ועל יישום מדיניות ניהול הסיכונים, ומדווח עליהם ישירות לדירקטוריון. פעילות המנכ"ל נתמכת על ידי מנהלת הסיכונים וחברי הנהלה בכירים נוספים.

גורמים ומנהלים נוספים בחברה אחראים על ניהול סיכונים ספציפיים, כגון: מנהל הכספים האחראי על ניהול סיכונים הקשורים לדיווח הכספי, כולל יישום הוראות SOX, אשר הוחלו על גופים מוסדיים (ראה לעיל), היועצת המשפטית הממונה על האכיפה והציות, מנהל אבטחת מידע, מנהל אגף לוגיסטיקה האחראי על ניהול סיכונים המשכיות עסקית ומבקר הפנים האחראי על ביצוע הערכה עצמאית ובלתי תלויה של סיכונים תפעוליים ושל יעילות מערך ניהול הסיכונים בחברה.

ביאור 18 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים (המשך)

בחברה בוצעו סקרים לזיהוי והערכת הסיכונים המהותיים והערכת הבקורות והכלים לניהולם. בחברה קיים תהליך דיווח רבעוני מבעלי תפקידים בתחומי הפעילות השונים בדבר שינויים מהותיים בפרופיל הסיכונים של החברה אל מנהלת הסיכונים וממנה להנהלה ולדירקטוריונים.

השיטות ונהלי העבודה בתחום ניהול הסיכונים נבחנים ומתעדכנים באופן שוטף, תוך התחשבות במדיניות ניהול הסיכונים בחברה, בשינויים החלים בסביבה העסקית בארץ ובעולם ובהנחיות ודרישות הממונה והרגולציה.

החברה משקיעה באמצעים לשיפור כלי הבקרה בתחומי הסיכון השונים ותהליכי עבודה רבים בחברה הוסדרו באמצעות נהלים מפורטים. כמו כן, החברה משקיעה משאבים נכבדים בהקצאת והכשרת כוח אדם, במחשוב ובתהליכי עבודה בתחום ניהול הסיכונים, תוך ציות לרגולציה שפורסמה והינה מחייבת ויישום מטרות ומדיניות החברה בתחום ניהול הסיכונים.

להלן יתוארו מדיניות ותהליכי עבודה המתייחסים לזיהוי, מדידה והערכה, בקרה והפחתה, ניטור ודיווח של הסיכונים השונים להם חשופה החברה.

סיכוני שוק

הסיכונים הפיננסיים מנוהלים באמצעות פיזור בין אפיקי השקעה, ענפים, מנפיקים ובין נכסים בארץ לנכסים בחו"ל, בחינה וניתוח של הנכסים טרום קבלת החלטת ההשקעה ובמהלך חייה השקעה ועמידה במגבלות חשיפה.

מגבלות שונות לחשיפות לסיכוני שוק, אשר נועדו לצמצם את הנזק שעלול להיגרם כתוצאה משינויים לא צפויים בשווקים, מתייחסות, בין היתר, לתקרות השקעה במניות, לחשיפה מרבית לאגרות חוב קונצרניות בהתאם לדירוג, לחשיפה מרבית להשקעה בודדת, לחשיפה למגזרי הצמדה ולחשיפה לריבית. מדיניות ניהול סיכוני השוק כפופה גם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012 (להלן-תקנות ההשקעה).

כימות ובחינת סיכוני שוק נעשים באמצעות מערכת ממוכנת באגף ניהול סיכונים. לאור לקחי המשבר הפיננסי, ניתן משקל כבד יותר לתרחישי קיצון ככלי ניהול סיכונים מרכזי.

בתיקי עמיתים, נבחנים תיקי ההשקעות השונים ביחס לתיקי סמן, באמצעות מדדי סיכון שונים.

הבקרה על ניהול סיכוני שוק מבוצעת באמצעות דיווחים ניהוליים תקופתיים המוצגים בוועדות ההשקעות השונות ובפני ההנהלה והדירקטוריון ומדי שנה נכללים גם דוח מנהלת הסיכונים לדירקטוריון.

יחידת הבקרה בחטיבת ההשקעות אחראית לביצוע בקרה שוטפת של עמידה במגבלות השקעה ובמגבלות הדירקטוריון ונעזרת, בין היתר, במערכת ממוחשבת ובדוחות המתריעים על חריגות.

לפירוט בדבר החשיפה לסיכוני שוק ראה סעיף ד' להלן.

סיכוני אשראי

מדיניות ניהול סיכוני האשראי של החברה מתבססת על פיזור וגיוון תיק האשראי וניהול סיכונים מבוקר, באופן שיתרום להשגת תשואה הולמת עבור הסיכון הניטל, בהתאם למגבלות שהוגדרו, תוך הבנת פרופיל סיכון האשראי של החברה ופירוט תחומי אחריותם של הגורמים המעורבים בתהליכי זיהוי, מדידה, ניטור ובקרה של סיכון האשראי. המסגרת למתן וניהול אשראי כוללת גם נהלים ומתודולוגיות, על פיהם יש לפעול.

פעילות האשראי של חטיבת ההשקעות נעשית בכפוף לתקנות ההשקעה ולחוזרי הממונה בנושא ניהול סיכוני אשראי ובהתאם למדיניות שנקבעה על ידי הדירקטוריון. תקנות ההשקעה קובעות מגבלות חשיפה ללווה בודד ולקבוצת לוויים וכן מגבלות על מתן אשראי בהתאם לסוגי בטחונות וכיוצ"ב. חוזרי הממונה בנושא ניהול סיכוני אשראי מתווים תשתית לתמיכה ניהולית, מקצועית ותפעולית ומטרתם להבטיח קיומם של מנגנוני בקרה ופיקוח לניהול סיכוני אשראי להם חשופה החברה. בהתאם לחוזרי הממונה בנושא ניהול סיכוני אשראי מונה מנהל מערך אשראי לא סחיר, ונקבעו נהלים העוסקים בניהול סיכוני אשראי. חוזר ועדת חודק קובע הוראות לקביעת פרמטרים להתייחסות גופים מוסדיים המעמידים אשראי באמצעות רכישת אגרות חוב לא ממשלתיות, ובין היתר, באמצעות הרחבת תהליך האנליזה המתקיים בחטיבת ההשקעות טרם רכישת איגרת חוב וקביעת מדיניות ביחס לרכישת איגרות חוב, הכוללת, בין היתר, הכללת התניות חוזיות שונות ואמות מידה פיננסיות. בעקבות חוזר זה אושרו בוועדות ההשקעות דרישות, תהליכים ונהלי השקעה.

מדיניות החשיפה לאשראי, אשר אושרה על ידי הדירקטוריון, מתייחסת למגבלות לחשיפה כוללת לקבוצת לוויים ולחמשת הבנקים הגדולים, מגבלות חשיפה לנכסי חוב על פי דירוג והאצלת סמכויות שונות לחטיבת ההשקעות, ועדת האשראי, ועדות ההשקעות והדירקטוריון.

ביאור 18 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים (המשך)

סיכוני אשראי(המשך)

הערכה ספציפית של סיכון האשראי לגבי חוב לא סחיר מבוצעת במערך האשראי בחטיבת ההשקעות באמצעות מודל דירוג שהינו מודל מונחה מומחה המבוסס על פלטפורמה ומתודולוגיה דומה לזאת הנמצאת בשימוש חברות הדירוג. המודל אושר על ידי דירקטוריון החברה ועל ידי רשות שוק ההון. בהתאם לתיקון הוראות החוזר המאוחד פרק- 4 לשער 5 "ניהול נכסי השקעה" מיום 26 בנובמבר 2020, גוף מוסדי אשר מקיים את התנאים המפורטים בהוראה, יראו את מודל הדירוג שלו כמודל דירוג פנימי שאושר על ידי הממונה, למעט סוגי אשראי לגביהם לא יוכר מודל דירוג פנימי. ההוראה מחייבת את הדירקטוריון או ועדה ייעודית שהוסמכה על ידי הדירקטוריון, לאשר את מודל הדירוג הפנימי ולפקח עליו. תוקפו של אישור למודל דירוג פנימי שניתן על ידי הממונה לפני פרסום החוזר יפקע ביום 31 בדצמבר 2022, אולם גוף מוסדי יהיה רשאי להמשיך ולדרג אשראי גם לאחר מועד זה ועד לפירעונו הסופי של אותו אשראי, ובלבד שלא שונו תנאי האשראי באופן המגדיל את סכום האשראי או מאריך את התקופה לפירעון.

בנוסף, מחושבת החשיפה ללווים גדולים וקבוצות לוויים, התפלגות נכסי חוב לפי דירוגים והחשיפה לסיכון ריכוזיות ענפית וגיאוגרפית.

ברמת התיק הכולל מתבצע באגף ניהול סיכונים כימות של סיכוני האשראי הגלומים בנכסי ההשקעה, באמצעות בחינת הדירוג הממוצע של החוב הלא סחיר בתיקים האמורים והערכת והצגת התפתחות ההפסד הצפוי (EL) וההפסד הלא-צפוי (UL) בגין סיכוני האשראי בנכסי ההשקעה. ברמת עסקה פרטנית מתקבלת חוות דעת בלתי תלויה של אגף ניהול סיכונים לעסקאות משמעותיות ולעסקאות גדולות, בהתאם לפרמטרים שהוגדרו.

קיימת הפרדה בחטיבת ההשקעות של הקבוצה בין יחידת ניהול האשראי הלא סחיר אשר נוטלת את הסיכון ובין יחידה עצמאית המנהלת בקרה על הפעילות.

דיווח מפורט על החשיפות לסיכוני אשראי מוצג לועדת אשראי ולוועדות ההשקעה.

מתנהלים תהליכי מעקב אחר יכולת הפירעון של לוויים ואיכות הבטוחות במסגרת נהלי עבודה למתן אשראי שאושרו על ידי הדירקטוריון. לגבי אשראי סחיר, מתנהל מעקב אחר יכולת הפירעון ואחר חובות בעייתיים. לגבי אשראי לא סחיר, מערך אשראי לא סחיר עוקב אחר יכולת הפירעון, איכות הבטוחות וחובות בעייתיים. לפירוט בדבר החשיפה לסיכוני אשראי ראה סעיף ו' להלן.

האטה כלכלית בישראל

למצב המשק הישראלי השפעה מהותית על החברה. האטה כלכלית עשויה להקטין את חיסכון העמיתים בקרנות שבניהול החברה, הן כתוצאה מהקטנת ההפקדות והן מגידול בפדיונות שינבעו מעליה בשיעור האבטלה וירידה בשכר. כמו כן, כתוצאה מהאטה עלול לגדול הסיכון שבחשיפה להשקעות. בקבוצה אגף כלכלה ומחקר המפרסם סקירות כלכליות שבועיות וחודשיות על מצב המשק המקומי והבינלאומי וכן מבצע מעקב אחר אינדיקטורים כלכליים מרכזיים מתוך מטרה להתריע על התפתחויות כלכליות שליליות בארץ ובעולם.

סיכונים ענפיים**שינויים רגולטורים**

החברה חשופה לשינויים רגולציה הנוגעים לתחומי פעילותה. בחברה מתבצע מעקב שוטף אחר כלל החוזרים, טיטות, ניירות עמדה והכרעות עקרוניות של הממונה וכן מבוצע ניתוח של השלכות השינויים על פעילות החברה והשוק והסיכונים אליהם חשופה החברה.

סיכוני נזילות

קיים סיכון הנובע מאי וודאות לגבי המועד בו תידרש החברה המנהלת לשלם או לנייד צבירות ביחס להיקף הנכסים הסחירים והמזומנים אשר יהיו זמינים לכך באותה עת. בנוסף, היעדר נזילות בשווקים עלול לגרום לקשיים במימוש נכסים ו/או בהקטנת חשיפות. קיימות מגבלות השקעה על שיעור הנכסים הלא נזילים וכמו כן נבחנת תקופתית ההשפעה של תרחישי משבר על מצב הנזילות.

לפירוט בדבר החשיפה לסיכוני נזילות ראה סעיף ה' להלן.

סיכונים מיוחדים לחברה המנהלת**סיכונים תפעוליים**

הסיכון התפעולי שלוב בכלל הפעילויות, המוצרים, המערכות ותהליכי העבודה המבוצעים בחברה. לפיכך, קיימת חשיבות למודעות ולניהול הסיכון התפעולי בכל הרמות.

ביאור 18 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים (המשך)

סיכונים תפעוליים (המשך)

האחריות על הניהול השוטף של הסיכון התפעולי וביצוע הפעילויות למזעור הסיכון חלה על מנהלים בדרגות הניהול השונות בחברה, בתמיכה מקצועית של אגף ניהול סיכונים המופקד על הכוונה מתודולוגית ויישום המדיניות בראיית על. חלק מהסיכונים התפעוליים מנוהלים על ידי גורמי בקרה נוספים, כגון מנהל אגף SOX, אכיפה וציות, אחראי אבטחת מידע ואחראי היערכות לשעת משבר.

בנוסף, מבקר הפנים משלב בתוכנית הביקורת נושאים שהוערכו בסקרי סיכונים בנושאים המחייבים בקרה מקיפה.

לאור רצונה של החברה להפחית סיכונים תפעוליים, פועלת החברה ליישום בקרות למזעור החשיפה לסיכונים אלה, תוך התחשבות בשיקולי מהותיות וכדאיות.

אגף ניהול סיכונים מבצע הערכה עצמאית ובלתי תלויה של סיכונים תפעוליים, תוך שימת דגש מיוחד על סיכונים מעילות והונאות, סיכונים טכנולוגיות מידע וסייבר וסיכונים המשכיות עסקית.

מסגרת ניהול הסיכון התפעולי מבוססת, בין היתר, על סטנדרטים גבוהים של יושרה ואתיקה, מחויבות לממשל ארגוני יעיל, כולל בין היתר הפרדת תפקידים, מניעת ניגודי עניינים, הגדרת סמכויות ואחריות והגדרת נהלי עבודה לתהליכים השונים.

על מנת להעמיק את המודעות לציות ולתהליכי בקרה נוספים, גיבשה ואימצה החברה קוד אתי, המהווה מצפן לעבודה השוטפת, ונועד להנחות ולכוון את התנהגות העובד במצבים של דילמות ושאלות לגבי ההתנהגות הראויה והנכונה מבחינה ערכית ומקצועית.

מעבר לפעילויות בקרה שוטפות בתהליכי העבודה, פועלת בחברה יחידת בקרה ייעודית, אשר בודקת עמידת הגורמים השונים בנהלים, במגבלות שהוגדרו ובהוראות הדין ומסייעות למנהלי הפעילויות למלא אחריותם בהקשר לסיכונים תפעוליים.

קיימות גם בקרות ממוכנות במערכות תפעוליות שמטרתן להגביל חשיפה לסיכון תפעולי.

סיכונים מעילות והונאות

אופי הפעילות, המבנה הארגוני ומדרג הסמכויות המייחדים את החברה וכן היקף הכספים המנוהלים על ידה, חושפים אותה גם לאפשרות של הונאות ומעילות מצד גורמים בתוך החברה ומחוץ לחברה. בנושא ניהול סיכונים מעילות והונאות פועלת החברה בהתאם להוראות שער 5 חלק 3 פרק 1 בחוזר המאוחד בעניין הונאות ומעילות ובהתאם למדיניות פנימית, הכוללת מסגרת עבודה שיטתית למניעה, איתור, דיווח ותגובה מצמצמת נזקים לאירועי מעילות והונאות. עיקרי המדיניות באים לידי ביטוי בנהלי העבודה של החברה, בתהליכי העבודה בפועל ובקוד האתי, שמטרתו להנחות את עובדי החברה בנושאי התנהגות, משמעת ואתיקה בעבודה.

סיכונים טכנולוגיות מידע

מערך טכנולוגיות המידע הוא מרכיב מרכזי בתפעול ובניהול התקין של החברה. דירקטוריון החברה אישר מסמך מדיניות קבוצתי בנושא ניהול טכנולוגיות המידע.

בחינת סיכונים ה-IT מתבצעת באופן שוטף, הן ברמת תהליכי ה-IT המהותיים המנוהלים בחברה והן ברמת מערכות המידע והתשתיות. הטיפול בסיכונים הנובעים מתהליכי ה-IT מהותיים מבוצע כחלק מתפישת הבקרה המיושמת בהראל המשמר מחשבים, בהתאם לחוזר גופים מוסדיים 2010-9-4 בנושא ניהול טכנולוגיות מידע בגופים מוסדיים.

סיכונים סייבר ואבטחת מידע

החברה חשופה בפעילותה לסיכון סייבר אשר עלול לנבוע משימוש לא מורשה בזהות, הפרעה לפעילות על ידי פגיעה בפעילות הרשת או השבתת שירותים, פגיעה במערכות, גניבה של נכסים דיגיטליים, החדרה של קודים או תוכנות זדוניות, חדירה למערכת או חשיפת מידע. תפיסת ההגנה של הראל בניהול סיכונים סייבר ואבטחת מידע בנויה על 3 שכבות: שכבת הגנה טכנולוגית, שכבת טיפול באירועים ושכבת רגולציה, ארגון ושיטות. בנוסף להיערכות תפעולית, החברה רכשה כסוי ביטוחי כנגד פשעי מחשב, בכללם אירועי סייבר.

ב-31 באוגוסט 2016 פורסם חוזר גופים מוסדיים 2016-9-14 בנושא "ניהול סיכונים סייבר בגופים מוסדיים". החוזר מגדיר עקרונות לניהול סיכונים סייבר בגוף מוסדי ומחייב לנהל סיכונים אלו. ההוראה מתייחסת, בין היתר, לנושאים הבאים: ממשל תאגידי - תפקידים ותחומי אחריות, הערכת סיכונים, הגנת סייבר, ניטור ובקרה, אבטחת מערכות, תקשורת ותפעול, ניהול משתמשים והרשאות, מיקור חוץ, שירותי מחשב בענן, אבטחה פיזית וסביבתית, אבטחת ערוצי קשר עם לקוחות וגורמים חיצוניים.

בהתייחס לסיכונים אבטחת מידע וסייבר, ובהתאמה לחוזר בנושא "ניהול סיכונים סייבר בגופים מוסדיים", הדירקטוריונים של הגופים המוסדיים בקבוצה אימצו ואישרו מדיניות בנושא ניהול סיכונים סייבר. אגף ניהול סיכונים בשיתוף עם הראל המשמר מחשבים מבצעים סקר סיכונים תקופתי על חשיפות החברה לסיכונים סייבר. בנוסף, מתקיימות פגישות תקופתיות של ועדת היגוי לניהול סיכונים סייבר.

ביאור 18 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים (המשך)

סיכוני המשכיות עסקית

היערכות החברה להמשך פעילות בעת משבר (DRP) והמשכיות עסקית מתבצעת בשני מישורים: הערכות לנפילת מערכות המחשוב והערכות לאירוע קטסטרופה במשרדים הראשיים ברמת גן.

מערכות המחשוב נמצאות באתר חיפזי ומערכות חלופיות נמצאות באתר נפרד. במקרה של נפילה של מערכות המחשוב תוכל הקבוצה תוך זמן קצר יחסית לחדש את כל שירותי המחשוב הקריטיים דרך המערכות החלופיות באמצעות קווי תקשורת מאובטחים חלופיים.

בהתייחס להערכות לאירוע קטסטרופה במשרדים הראשיים ברמת גן, הגופים המוסדיים בקבוצה נערכים להתארגנות של עובדים באתרים אחרים של הקבוצה, לגיבוי וביצוע עבודה במשמרות. כל תת-יחידה תיערך להתרחשות אירוע כאמור באמצעות תהליכי גיבוי לוגיסטי וכתבת נהלי יחידה להסדרת ההתנהלות עם קרות אירוע כאמור.

בחברה קיים ספר נהלים המסדיר את אופן ההתנהלות עם קרות כל אחד מן האירועים הנ"ל. בנוסף, מתבצעים תרגולים במסגרת הקבוצה לאירוע משבית (קטסטרופלי), בו מתורגלים תהליכים לוגיסטיים נבחרים ומופעלות תוכנות ומערכות מרכזיות מהאתר החלופי.

במשבר הקורונה החברה נערכה מבחינה מיכונית ותפעולית לאפשר המשכיות עסקית ועבודה מהבית בהיקף נרחב במצב של מגפה.

תקדימים משפטיים מהותיים ותובענות ייצוגיות

הקבוצה חשופה להחלטות שיפוטיות המהוות תקדים משפטי מחייב ביחס לפעילות החברה.

לתובענות ייצוגיות ולתביעות משפטיות מהותיות אחרות כנגד החברה, עלולה להיות השפעה מהותית על עסקיה. הליכים כאמור יכול שינבעו גם מפעולות של צדדים שלישיים (כגון סוכנים), מבלי שלחברה תהיה יכולת חזרה מעשית לאותם צדדים שלישיים.

היעוץ המשפטי של החברה אחראי לניהול הסיכון המשפטי, מסתייע במידת הצורך ביעוץ משפטי חיפזי ומעניק תמיכה ומענה לכלל ההיבטים המשפטיים של פעילות החברה. במסגרת זו, ניהולו השוטף של הסיכון המשפטי מתבטא בעיקר במתן ייעוץ משפטי שוטף לאורגנים המוסמכים בחברה בנושאים השונים הכרוכים בפעילות החברה, בהכנת מסמכי התקשרות, בניהול הידע המשפטי בחברה, ובכלל זה עדכון הגורמים הרלוונטיים בשינוי הוראות דין ורגולציה לסוגיהם, אשר יש להם השלכה על עבודת החברה, בהתאמת מערך ההסכמים והנהלים לשינויים אלה ובעדכונים שוטפים של מערכות ההסכמים והמסמכים שבשימוש החברה, ובריכוז התביעות הייצוגיות נגד החברה והפיקוח על הגורמים המקצועיים המטפלים בהן מטעם החברה.

על מנת לקיים את אחריות החברה למלא אחר דרישות החוק פועלת בחברה ממונה על ציות ואכיפה, המסייעת לעובדי החברה לקיים את אחריותם לציית להוראות הרלוונטיות להם. בינואר 2012 החברה אימצה תכנית אכיפה, במסגרת יישום הוראות חוק הגברת האכיפה בשוק ההון, המתקן את חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 וחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005, ומינתה את הגורמים שיהיו אחראים על יישומה ופיקוחו על ביצועה.

סיכון ציות והלבנת הון

פעילויות מהותיות בחברה כפופות להוראות רגולטוריות שונות. אי עמידה בדרישות רגולטוריות עלולה לגרום סנקציות ועיצומים כספיים כלפי החברה ועשויה להוות בסיס לתביעות נגדה.

על מנת לקיים את אחריות החברה למלא אחר דרישות החוק, פועלת בחברה ממונה על ציות ואכיפה המסייעת לעובדי החברה לקיים את אחריותם לציית להוראות הרלוונטיות להם. החברה אימצה תכנית אכיפה ומינתה את הגורמים שיהיו אחראים על יישומה ופיקוחו על ביצועה.

בהתאם להוראות צו איסור הלבנת הון שנכנס לתוקפו במרס 2018 וחוזר גופים מוסדיים 2018-9-2 בנושא ניהול סיכוני הלבנת הון שפורסם בפברואר 2018, החברה קבעה מדיניות ניהול סיכונים בנושא ומינתה אחראי למילוי חובות, בהתאם לדרישות הרגולציה, באופן שיבטיח את קיומה של תשתית ארגונית מתאימה ואמצעים להפחתת הסיכון. כמו כן, החברה גיבשה נהלים ליישום מדיניות ניהול סיכוני הלבנת הון ומימון טרור, ועדכנה נהלים רלוונטיים, כך שיתייחסו, בין היתר, להליך של זיהוי והכרת הלקוח, לסיווג של חשבון בסיכון גבוה להלבנת הון ומימון טרור, לקיום בקרה שוטפת, לניהול רישומים ולדיווח. בנוסף, החברה אימצה גישה מבוססת סיכון, על מנת לזהות, להעריך ולהתמודד באפקטיביות עם סיכוני הלבנת הון ומימון טרור, במסגרתה בוצע סקר לזיהוי והערכה של סיכוני הלבנת הון ומימון הטרור בפעילויותיה השונות.

סיכון מוניטין

המוניטין של החברה הינו אחד הנכסים היקרים ביותר שלה והגנתו הינה חיונית לפעילות החברה. בשל כך, החברה עושה כל מאמץ לשמר את המוניטין החיובי הקיים. ניהול סיכון המוניטין מסתמך על תרבות איתת

ביאור 18 - ניהול סיכונים (המשך)

ב. תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים (המשך)

חזקה שבה מופעל שיקול דעת בסביבה מובנית ומודעת סיכונים. הערכת סיכון המוניתין מהווה שיקול עיקרי בהערכת כל פעילות עסקית, התקשרות ושיתוף פעולה. כל יחידה עסקית אחראית לביצוע הפעולות הנדרשות על מנת להבטיח מזעור החשיפה לסיכון המוניתין בממשקי עבודה אל מול שותפים עסקיים וצדדים שלישיים.

ג. דרישות חוקיות

המסגרות הרגולטוריות קובעות הסדרים שונים ומציבות דרישות רבות ביחס לסיכונים הייחודיים להם חשופים גופים מוסדיים וגופים שעיסוקם בשוק ההון והפיננסים. ניהול הסיכונים בחברה מונחה על ידי הסדרי חקיקה רבים אשר פורסמו במהלך השנים האחרונות, הכוללים דרישות שונות, שהעיקריות בהן:

- דרישות, מתוקף החוזר המאוחד, שער 5, חלק 1, פרק 10-ניהול סיכונים, המתייחסות למינוי מנהל סיכונים, תפקידי מנהל הסיכונים ומארג היחסים שלו עם בעלי תפקידים אחרים.
- דרישה לקביעת מדיניות חשיפה לסיכונים, תקרות חשיפה, נהלים וכלים למדידה ולבקרת הסיכונים.
- דרישות, מתוקף החוזר המאוחד, שער 5, חלק 2, פרק 4-ניהול נכסי השקעה, המתייחס לניהול סיכוני אשראי.
- הוראות לעניין טיפול בקטגוריות ספציפיות של סיכונים תפעוליים: מעילות והונאות, סייבר, ניהול המשכיות עסקית, סיכוני טכנולוגיות מידע, סיכוני ציות ובקרה על דיווח כספי (SOX).

החברה מיישמת את דרישות החוקים והחוזרים.

ד. סיכוני שוק

(1) סיכון שוק הוא הסיכון שהשווי ההוגן או תזרימי המזומנים העתידיים של נכסים פיננסיים ושל התחייבויות פיננסיות ישתנו כתוצאה משינויים במחירי שוק. סיכוני שוק כוללים, בין היתר, סיכונים הנובעים משינויים בשערי הריבית, בשערי מניות, במדד מחירים לצרכן ובמטבע חוץ.

(2) מבחני רגישות הנוגעים לסיכוני שוק

להלן ניתוח רגישות ביחס להשפעת השינוי במשתנים אלה על הרווח (הפסד) לשנה ועל הרווח הכולל (הון עצמי).

ניתוח הרגישות הינו ביחס לנכסים הפיננסיים ולהתחייבויות הפיננסיות בגין משתנה הסיכון הרלוונטי נכון לכל מועד דיווח, ובהנחה שכל שאר המשתנים האחרים קבועים. כך, למשל, השינוי בריבית הינו בהנחה, שכל הפרמטרים האחרים לא השתנו. כמו כן, הונח שהשינויים האמורים אינם משקפים ירידת ערך פרמנטית של נכסים המוצגים בעלות מופחתת או של נכסים זמינים למכירה ולפיכך, בניתוח הרגישות לעיל, לא נכללו בגין נכסים אלו הפסדים מירידת ערך.

ניתוח הרגישות, מביא לידי ביטוי השפעות ישירות בלבד ללא השפעות משניות.

יצוין גם כי הרגישויות אינן ליניאריות, כך ששינויים גדולים או קטנים יותר ביחס לשינויים שמתוארים להלן אינם בהכרח אקסטרפולציה פשוטה של השפעת אותם שינויים.

ביאור 18 - ניהול סיכונים (המשך)

ד. סיכוני שוק (המשך)

(2) מבחני רגישות הנוגעים לסיכוני שוק (המשך)

ליום 31 בדצמבר, 2021				
שיעור השינוי במדד המחירים לצרכן		שיעורי הריבית (א)		
-1%	+1%	-1%	+1%	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
(47)	47	16	(15)	רווח (הפסד)
(47)	47	279	(265)	רווח כולל (הון עצמי) (ב)
ליום 31 בדצמבר, 2020				
שיעור השינוי במדד המחירים לצרכן		שיעורי הריבית (א)		
-1%	+1%	-1%	+1%	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
(47)	47	25	(23)	רווח (הפסד)
(47)	47	346	(327)	רווח כולל (הון עצמי) (ב)
ליום 31 בדצמבר, 2019				
שיעור השינוי במדד המחירים לצרכן		שיעורי הריבית (א)		
-1%	+1%	-1%	+1%	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
(48)	48	0	(0)	רווח (הפסד)
(48)	48	286	(270)	רווח כולל (הון עצמי) (ב)

(א) ניתוח הרגישות ביחס לשינוי בריבית הינו גם ביחס למכשירים בריבית קבועה וגם ביחס למכשירים בריבית משתנה. ביחס למכשירים בריבית קבועה החשיפה הינה ביחס לערך הפנקסני של המכשיר וביחס למכשירים עם ריבית משתנה החשיפה הינה ביחס לתזרים המזומנים מהמכשיר הפיננסי. לצורך חישוב ניתוח הרגישות נלקח בחשבון שינוי בריבית מתחילת השנה גם לגבי נכסים שנרכשו במהלך השנה.

(ב) ניתוחי הרגישות ביחס לרווח הכולל מביאים לידי ביטוי גם את ההשפעה על הרווח (הפסד) לשנה.

(ג) ניתוחי הרגישות מבוססים על הערך בספרים ולא על שווי כלכלי.

ביאור 18 - ניהול סיכונים (המשך)

ד. סיכוני שוק (המשך)

(3) פירוט הנכסים וההתחייבויות של החברה בחלוקה לבסיסי הצמדה:

ליום 31 בדצמבר 2021					
סך הכל	פריטים לא פיננסיים ואחרים	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	ללא הצמדה	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
70	70	-	-	-	נכסים:
10	-	-	-	10	נכסי מיסים נדחים
80	70	-	-	10	חייבים ויתרות חובה
14,766	-	-	6,479	8,287	השקעות פיננסיות:
427	-	-	427	-	נכסי חוב סחירים
15,193	-	-	6,906	8,287	אחרות
202	-	1	-	201	סה"כ השקעות פיננסיות
15,475	70	1	6,906	8,498	מזומנים ושווי מזומנים
14,483	14,483	-	-	-	סך הכל נכסים
739	-	-	739	-	סך כל הון
253	-	-	-	253	התחייבויות:
992	-	-	739	253	התחייבויות בגין מסים שוטפים
15,475	14,483	-	739	253	זכאים ויתרות זכות
-	(14,413)	1	6,167	8,245	סך הכל התחייבויות
					סך הכל חשיפה מאזנית

ביאור 18 - ניהול סיכונים (המשך)

ד. סיכוני שוק (המשך)

(3) פירוט הנכסים וההתחייבויות של החברה בחלוקה לבסיסי הצמדה (המשך):

ליום 31 בדצמבר 2020					
סך הכל	פריטים לא פיננסיים ואחרים	במטבע חוץ או בהצמדה אליו	בהצמדה למדד המחירים לצרכן	ללא הצמדה	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
					נכסים:
96	96	-	-	-	נכסי מיסים נדחים
32	-	-	1	31	חייבים ויתרות חובה
128	96	-	1	31	
					השקעות פיננסיות:
13,964	-	-	5,837	8,127	נכסי חוב סחירים
604	(*)	-	(*604)	-	אחרות
14,568	-	-	6,441	8,127	סה"כ השקעות פיננסיות
5,189	-	1	-	5,188	מזומנים ושווי מזומנים
19,885	96	1	6,442	13,346	סך הכל נכסים
					סך כל הון
19,314	19,314	-	-	-	התחייבויות:
342	-	-	342	-	התחייבויות בגין מסים שוטפים
229	-	-	-	229	זכאים ויתרות זכות
571	-	-	342	229	סך הכל התחייבויות
19,885	19,314	-	342	229	סך הכל הון והתחייבויות
-	(19,218)	1	6,100	13,117	סך הכל חשיפה מאזנית

(* סווג מחדש)

ה. סיכוני נזילות

סיכון נזילות הינו הסיכון שהחברה תידרש לממש את נכסיה במחיר נחות על מנת לעמוד בהתחייבויותיה. צורך אפשרי לגיוס מקורות באופן בלתי צפוי ובזמן קצר עשוי לחייב מימוש נכסים משמעותי באופן מהיר ומכירתם במחירים שלא בהכרח ישקפו את שווי השוק שלהם.

מתוך יתרת הנכסים של החברה, סך של כ- 14,968 אלפי ש"ח הינם מזומנים ושווי מזומנים ונכסים סחירים הניתנים למימוש מיידי. על פי תקנות ההשקעה על החברה להחזיק בנכסים נזילים בסכום שלא יפחת מ- 50% מההון הנדרש.

ו. סיכוני אשראי

סיכון אשראי הוא סיכון להפסד כספי שיגרם לחברה באם לקוח או צד שכנגד למכשיר פיננסי לא יעמוד בהתחייבויותיו החוזיות, והוא נובע בעיקר מחובות של חייבים אחרים וכן מהשקעות בניירות ערך.

ביאור 18 - ניהול סיכונים (המשך)

1. סיכונים אשראי (המשך)

מזומנים ושווי מזומנים

החברה מחזיקה במזומנים בבנקים המדורגים AA- עד AA+ בהתבסס על הדירוג של חברות מעלות ומדרוג.

חייבים - הכנסות לקבל מדמי ניהול

הכנסות החברה נובעות מזכאות לקבל דמי ניהול מהקרן שבניהולה ועל-כן לחברה חשיפה שולית בגין סיכון אשראי הנובעת מחייבים - הכנסות לקבל מדמי ניהול.

השקעות פיננסיות

החברה מגבילה את החשיפה לסיכון אשראי על ידי השקעה בעיקר באגרות חוב ממשלתיות סחירות ובאגרות חוב קונצרניות סחירות בדרוג גבוה. נכון ליום 31 בדצמבר 2021, ההנהלה אינה צופה שהצדדים שכנגד לא יעמדו בהתחייבויותיהם.

(1) חלוקת נכסי חוב על פי מיקומם:

ליום 31 בדצמבר	
2020	2021
סחירים	סחירים
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
13,964	14,766

בארץ

נכסי חוב סחירים מסווגים לקטגוריית זמינים למכירה ומוצגים בשווי הוגן. ראה גם ביאור פירוט הנכסים בחלוקה לדירוגים להלן.

(2) פירוט נכסים בחלוקה לדירוגים:

(א) נכסי חוב

דירוג מקומי (*)					
ליום 31 בדצמבר 2020			ליום 31 בדצמבר 2021		
סך הכל	AAA ומעלה	BBB עד A	סך הכל	AAA ומעלה	BBB עד A
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
10,189	-	10,189	11,484	-	11,484
3,775	237	3,538	3,282	215	3,067
13,964	237	13,727	14,766	215	14,551

נכסי חוב בארץ

נכסי חוב סחירים:

אגרות חוב ממשלתיות

אגרות חוב קונצרניות

סך הכל נכסי חוב

סחירים בארץ

(*) המקורות לרמת הדירוג בישראל הינן חברות הדירוג שאישר הממונה. נתוני הדירוג הומרו לסמלי הדירוג של S&P בהתאם למקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמה: דירוג A כולל בתוכו A- ועד A+.

ביאור 18 - ניהול סיכונים (המשך)

1. סיכוני אשראי (המשך)

(2) פירוט נכסים בחלוקה לדירוגים (המשך):

(ב) סיכוני אשראי בגין נכסים אחרים (בארץ)

דירוג מקומי (*)

ליום 31 בדצמבר 2020			ליום 31 בדצמבר 2021			
סך הכל	לא מדורג	AA ומעלה	סך הכל	לא מדורג	AA ומעלה	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
32	32	-	10	10	-	חייבים ויתרות חובה
96	96	-	70	70	-	נכסי מסים נדחים
604	-	604	427	-	427	השקעות פיננסיות אחרות
5,189	-	5,189	202	-	202	מזומנים ושווי מזומנים

(*) המקורות לרמת הדירוג בישראל הינן חברות הדירוג שאישר הממונה. נתוני הדירוג הומרו לסמלי הדירוג של S&P בהתאם למקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמה: דירוג A כולל בתוכו A- ועד A+.

(3) פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות בנכסי חוב פיננסיים:

ליום 31 בדצמבר 2020		ליום 31 בדצמבר 2021		
סיכון אשראי מאזני		סיכון אשראי מאזני		
סכום	%	סכום	%	
אלפי ש"ח	מסה"כ	אלפי ש"ח	מסה"כ	
1,342	9.61	1,132	7.67	בינוי ונדל"ן
504	3.61	394	2.67	חשמל ומים
201	1.44	96	0.65	מסחר
150	1.07	-	-	תקשורת ושרותי מחשב
1,330	9.52	1,415	9.58	בנקים
248	1.78	245	1.66	שירותים פיננסיים
3,775	27.03	3,282	22.23	
10,189	72.97	11,484	77.77	אג"ח מדינה
13,964	100.00	14,766	100.00	סך הכל

ביאור 19 - התחייבויות תלויות והתקשרויות

א. התחייבויות תלויות

(1) קיימת חשיפה כללית, אשר לא ניתן להעריכה ו/או לכמתה, הנובעת, בין היתר, ממורכבותם של השירותים הניתנים על ידי החברה לעמיתי הקרן שבניהולה. מורכבות הסדרים אלו צופנת בחובה, בין היתר, פוטנציאל לטענות פרשניות ואחרות, עקב פערי מידע בין החברה לבין עמיתי קרן הפנסיה, הנוגעות לשורה ארוכה של תנאים מסחריים ורגולטוריים. לא ניתן לצפות מראש את סוגי הטענות שיועלו בתחום זה ואת החשיפה הנובעת מטענות אלו ואחרות בקשר עם מוצרים פנסיוניים ארוכי טווח המועלות, בין היתר, באמצעות המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006. פרשנות חדשה לאמור במוצרים פנסיוניים ארוכי טווח עלולה לעיתים להשפיע על הרווחיות העתידית של החברה בגין המוצרים הקיימים, זאת בנוסף לחשיפה הגלומה בדרישות לפיצוי ללקוחות בגין פעילות העבר. כמו כן, קיימת חשיפה בשל שינויים רגולטוריים והנחיות של הממונה, בחוזרים שהינם בתוקף ובטיוטות חוזרים שעדיין מתקיימים דיונים לגביהן, וכן ב"עמדות ממונה" ו"הכרעות עקרוניות" בנושאים שונים שחלקם בעלי השלכות תפעוליות ומשפטיות נרחבות. חשיפה זו מוגברת בתחום החסכון הפנסיוני בו פועלת החברה. בתחום זה התקשרויות עם העמיתים הינן לאורך שנים רבות במהלכן עשויים להתרחש שינויים במדיניות, ברגולציה ובמגמות הדין, לרבות בפסיקת בתי המשפט. זכויות העמיתים מנוהלות באמצעות מערכות מיכוניות מורכבות, אשר לאור השינויים כאמור, יש צורך להתאימן באופן שוטף. כל אלו יוצרים חשיפה תפעולית ומיכונית מוגברת בתחום זה.

ביאור 19 - התחייבויות תלויות והתקשרויות (המשך)

א. התחייבויות תלויות (המשך)

(2) חוק הגנת השכר, התשי"ח - 1958 והתקנות שהותקנו על פיו, מטילים התחייבות על הקופות, בנסיבות שפורטו בחוק, בגין חובות של מעבידים לעובדיהם אשר לא סולקו במועדם על ידי העברת כספים לקופות. קיימת אי ודאות בכל הקשור לגובה הסכומים שבפיגור, כמו גם לעצם מחויבות המעבידים בנושא, וזאת בין היתר, בשל סיבות שונות לאי העברת כספים לקופות האופייניות לסקטור קופות הגמל (כגון: הפסקת יחסי עובד-מעביד, העברת כספים לקופה אחרת וכיוצ"ב). להערכת החברה הסכומים הינם בהיקפים שאינם מהותיים.

על מנת לגבות את החובות, כאמור, שולחת החברה מכתבי התראה למעבידים ולעמיתים ובמידת הצורך מגישה תביעות כנגד המעבידים החייבים.

ב. התקשרויות

(1) על-פי הסכמים עם בעלי מניות המיעוט בחברה, שנחתמו במסגרת הסכם הפשרה מיום 1 ביוני 2000, זכאים בעלי מניות אלה לקבל כדלקמן:

- א. תמלוגים בשיעור של 10% מהכנסות החברה מדמי הניהול, נטו שייגבו מעתידית.
- ב. 10% מדמי הניהול שמבטחי המשנה ישלמו לחברה.

(2) ביום 27 באפריל 1998 נחתם הסכם ניהול בין ידידים הולדינג וניהול (1984) בע"מ (להלן-ידידים) לבין החברה וביום 22 באוגוסט 2011 נחתמה תוספת להסכם הניהול במסגרתו העניקה ידידים הולדינג שירותי ניהול ותפעול עבור לחברה. מכיוון בפועל השירותים ניתנו על ידי הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן-הראל פנסיה וגמל) ביום 26 בפברואר 2013, נחתם הסכם בין הראל פנסיה וגמל (לשעבר: הראל ניהול קרנות פנסיה בע"מ) לבין ידידים הולדינג לפיו הומחרו כל זכויותיה והתחייבויותיה של ידידים הולדינג כלפי החברה להראל פנסיה וגמל. תמורת שירותי הניהול והתפעול שילמה החברה להראל פנסיה וגמל סך של 2.85 ש"ח שנתי צמוד לממד. ביום 20 בנובמבר 2017, הוארך הסכם הניהול לתקופה של שלוש שנים נוספות באותם תנאים.

ביום 17 בינואר 2021 אישר דירקטוריון החברה הסכם חדש בין החברה לבין הראל פנסיה וגמל בעניין הענקת שירותי ניהול ותפעול. בהתאם להסכמת הדירקטוריונים של החברות, ההסכם טרם נכנס לתוקף ויעלה לדיון נוסף.

תמורת שירותי הניהול והתפעול בתקופת הדיווח נכללה בדוחות כספיים בהתאם להסכם הקודם.

ביאור 20 - אירועים מהותיים לאחר תאריך הדוחות הכספיים

א. חלוקת דיבידנד

ביום 27 במרס 2022 אישר דירקטוריון החברה חלוקת דיבידנד בסך של 1,114 אלפי ש"ח. החלטת הדירקטוריון התקבלה לאחר שהובאו בחשבון התוצאות הכספיות, סכום העודפים הראויים לחלוקה, נבחנו עודפי ההון ועמידה בהוראות תקנות הפיקוח בדבר ההון העצמי המזערי הנדרש של החברה. כמו כן, דירקטוריון החברה בחן את עמידתה במבחן הרווח ובמבחן יכולת הפירעון הקבועים בסעיף 203 (א) לחוק החברות. לאחר בחינה זו אישר הדירקטוריון את העמידה במבחן החלוקה.

הצהרה (certification)

אני, דודי לייזנר מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של עתידיית קופת פנסיה (להלן: "קרן הפנסיה") לשנת 2021 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קרן הפנסיה וכן את התנועה בקרן הפנסיה למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של קרן הפנסיה; וכן-
  - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקרן הפנסיה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
  - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;
  - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של קרן הפנסיה והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
  - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה:
  - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
  - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

27 במרס 2022

דודי לייזנר, מנכ"ל

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי – הצהרות, דוחות וגילויים.

אני, רם גבל מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של עתידיית קופת פנסיה (להלן: "קרן הפנסיה") לשנת 2021 (להלן: "הדוח").
  2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
  3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קרן הפנסיה וכן את התנועה בקרן הפנסיה למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
  4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של קרן הפנסיה; וכן-
    - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקרן הפנסיה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
    - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;
    - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של קרן הפנסיה והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
    - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
  5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה:
    - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
    - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

27 במרס 2022

רם גבל, סמנכ"ל כספים

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי – הצהרות, דוחות וגילויים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי

ההנהלה, בפיקוח הדירקטוריון, של עתידית קופת פנסיה (להלן: "קרן הפנסיה") אחראית לקביעתה וקיומה של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי. מערכת הבקרה הפנימית של קרן הפנסיה תוכננה כדי לספק מידה סבירה של ביטחון לדירקטוריון ולהנהלה של החברה המנהלת לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל והוראות הממונה על שוק ההון. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת החברה המנהלת בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של קרן הפנסיה על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2021, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) Organizations of the Treadway Commission. בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר 2021, הבקרה הפנימית של קרן הפנסיה על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

_____	נטלי משען זכאי	יו"ר הדירקטוריון :
_____	דודי לידנר	מנכ"ל :
_____	רם גבל	סמנכ"ל כספים :

תאריך אישור הדוח : 27 במרס 2022

עתידיית קופת פנסיה

דוחות כספיים

ליום 31 בדצמבר 2021

תוכן עניינים

2	דוח רואי החשבון המבקרים
4	דוחות על המצב הכספי
5	דוחות הכנסות והוצאות
6	דוחות תנועה בקרן הפנסיה
7	ביאור 1 : - כללי
9	ביאור 2 : - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית
13	ביאור 3 : - חלוקת נכסים והתחייבויות
18	ביאור 5 : - חייבים ויתרות חובה
18	ביאור 6 : - סיוע ממשלתי ישיר
19	ביאור 7 : - ניירות ערך שאינם סחירים
21	ביאור 8 : - ניירות ערך סחירים
23	ביאור 9 : - פקדונות והלוואות
24	ביאור 10 : -נדל"ן להשקעה
25	ביאור 11 : - התחייבויות שוטפות
25	ביאור 12 : - סיוע ממשלתי עתידי
26	ביאור 13 : - הכנסות (הפסדים)
27	ביאור 14 : -דמי ניהול
27	ביאור 15 : -יתרות ועסקאות עם צדדים קשורים
28	ביאור 16 : -תשואה על נכסי הקרן
28	ביאור 17 : -מסים על ההכנסה
28	ביאור 18 : - התחייבויות תלויות והתקשרויות

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

**דוח רואי החשבון המבקרים
לעמיתים ולבעלי המניות של עתידית קופת פנסיה המנוהלת על ידי לעתיד חברה
לניהול קרנות פנסיה בע"מ (להלן: "החברה המנוהלת")**

ביקרנו את המאזנים המצורפים של עתידית קופת פנסיה (להלן - "הקרן") המנוהלת על ידי לעתיד חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ (להלן - החברה המנוהלת) לימים 31 בדצמבר 2021 ו- 2020 ואת דוחות ההכנסות וההוצאות ואת הדוחות על התנועה בקרן לכל אחת מהשנים שהסתיימו באותם תאריכים. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון והנהלה של החברה המנוהלת. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג-1973. על פי תקנים אלה, נדרש מאתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שישומו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון והנהלה של החברה המנוהלת וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את מצבה הכספי של הקרן לימים 31 בדצמבר 2021 ו-2020 ואת תוצאות פעולותיה ואת התנועה בקרן לכל אחת מהשנים שהסתיימו באותם תאריכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחשכון, בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה - 2005 והתקנות שהותקנו מכוחו ובהתאם לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור וניהול קופות גמל), התשכ"ד 1964.

מבלי לסייג את חוות דעתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 1ט' בדבר הגירעון האקטוארי של הקרן.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה-PCAOB בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הקרן ליום 31 בדצמבר 2021, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) Commission והדוח שלנו מיום 27 במרס 2022 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הקרן.

סומך חייקין
רואי חשבון

27 במרס 2022

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח רואי החשבון המבקרים לעמיתים ובעלי המניות של עתידית קופת פנסיה בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של עתידית קופת פנסיה (להלן "הקרן") ליום 31 בדצמבר 2021, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן "COSO"). אחראים הדירקטוריון וההנהלה של לעתיד חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ (להלן "החברה המנהלת") אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקרן ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של הקרן בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה-Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קוימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקרן. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים כאלה שחשבונו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של קרן פנסיה הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון, בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו ובהתאם לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור וניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964. בקרה פנימית על דיווח כספי של קרן פנסיה חדשה כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי הקרן (לרבות הוצאתם מרשות); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון, בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו ובהתאם לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור וניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964 ושקבלת כספים והוצאת כספים של הקרן נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון וההנהלה של החברה המנהלת; ו- (3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי הקרן, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקרות תהפוכה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, החברה המנהלת קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקרן ליום 31 בדצמבר 2021, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, את הדוחות הכספיים של הקרן לימים 31 בדצמבר 2021 ו-2020 ולכל אחת מהשנים שהסתיימו באותם תאריכים והדוח שלנו, מיום 27 במרס 2022, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים וכן הפניית תשומת לב לאמור בביאור 1ט' לדוחות הכספיים בדבר הגירעון האקטוארי של הקרן.

סומך חייקין
רואי חשבון

27 במרס 2022

ליום 31 בדצמבר		ביאור	
2020	2021		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
			רכוש שוטף
37,070	32,637	4	מזומנים ושווי מזומנים
11,058	6,705	5	חייבים ויתרות חובה
8,966	10,026	6	סיוע ממשלתי ישיר בגין השנה הנוכחית
57,094	49,368		סה"כ רכוש שוטף
			השקעות
622,248	739,014	7	ניירות ערך שאינם סחירים
455,147	521,129	8	ניירות ערך סחירים
176,252	176,501	9	פקדונות והלוואות
1,253,647	1,436,644		סה"כ השקעות
448	449	10	נדל"ן להשקעה
1,311,189	1,486,461	3	סה"כ נכסים
		18	התחייבויות תלויות והתקשרויות
12,545	9,411	11	התחייבויות שוטפות
		(17).ג2	התחייבויות פנסיוניות
			זכויות שנצברו:
442,153	517,170		לפנסיונרים
1,119,993	1,208,101		למבוטחים פעילים
352,818	394,639		למבוטחים לא פעילים
1,914,964	2,119,910		זכויות שייצברו בעתיד:
			התחייבויות בגין דמי גמולים הצפויים להתקבל בקרן בעתיד ובגין הוצאות ניהול בניכוי:
247,007	329,246		ערך נוכחי של דמי גמולים הצפויים להתקבל בקרן בעתיד
(142,094)	(204,265)		ערך נוכחי של הסבסוד באמצעות אג"ח מיועדות מסוג "ערד" שהקרן צפויה לרכוש לאחר תאריך המאזן
(116,457)	(165,577)	12	סך כל זכויות שייצברו בעתיד
(11,544)	(40,596)		סיוע ממשלתי ישיר:
1,903,420	2,079,314		ערך נוכחי של הכנסות עתידיות הצפויות מתשלומי הסיוע הממשלתי הישיר לקרן
(196,178)	(270,059)	12	סיוע ממשלתי עתידי בגין כרית ביטחון
(238,921)	(261,198)		גירעון אקטוארי
1,468,321	1,548,057		סה"כ התחייבויות פנסיוניות
(169,677)	(71,007)		
1,298,644	1,477,050		
1,311,189	1,486,461		

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

רם גבל סמנכ"ל כספים של החברה המנהלת	דודי לייזנר מנכ"ל של החברה המנהלת	נטלי משען זכאי יו"ר הדירקטוריון של החברה המנהלת	27 במרס 2022 תאריך אישור הדוחות הכספיים
---	---	---	--

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2020	2021		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	ביאור	
(1,170)	(609)	א13	הכנסות (הפסדים)
			ממזומנים ושווי מזומנים
		ב13	מהשקעות:
18,055	101,531		בניירות ערך שאינם סחירים
36,365	71,528		בניירות ערך סחירים
4,420	16,364		בפקדונות והלוואות
(12)	30		נדל"ן להשקעה
58,828	189,453		
57,658	188,844		סה"כ הכנסות מהשקעות
8,966	10,026	6	סיוע ממשלתי ישיר
66,624	198,870		סה"כ הכנסות
			הוצאות
6,638	7,010	14	דמי ניהול
867	1,020		עמלות ואחרות
284	409	17	מסים
7,789	8,439		סה"כ הוצאות
58,835	190,431		עודף הכנסות, נטו מועבר לדוח התנועה בקרן הפנסיה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2020	2021
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,244,860	1,298,644
12,379	11,750
6,100	6,196
58,835	190,431
77,314	208,377
18,979	22,444
4,551	7,527
23,530	29,971
1,298,644	1,477,050

יתרת הקרן לתחילת השנה

תוספות לקרן

דמי גמולים ממעסיקים ומעובדים עבור :

פנסיית יסוד

פנסיה מקיפה

עודף הכנסות נטו מועבר מדוח הכנסות והוצאות

סה"כ התוספת לקרן

בניכוי תשלומים לעמיתים ולאחרים

תשלומים

לפנסיונרים, נכים ושארים

החזרים לעמיתים שפרשו

סה"כ התשלומים לעמיתים

יתרת הקרן לסוף השנה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

כללי	ביאור 1: -
הגדרות	א.
	בדוחות כספיים אלה:
- עתידיית קופת פנסיה.	הקרן או עתידיית
- לעתיד חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ.	החברה המנהלת או החברה
- עמיתים שהצטרפו לקרן עד ליום 31 דצמבר, 1994.	עמיתים ותיקים
- עמיתים שהצטרפו לקרן בתקופה ינואר-מרס 1995.	עמיתי תקופת הביניים
- כהגדרתם בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012 ובקודקס הרגולציה פרק 4 - ניהול נכסי השקעה.	צדדים קשורים ובעלי עניין
- רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון.	רשות שוק ההון
- הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון.	הממונה
- תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964.	תקנות מס הכנסה
- מדד המחירים לצרכן כפי שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.	מדד
- חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו.	חוק הפיקוח
	ב.
	לחברה המנהלת רישיון לעסוק בביטוח בענף הפנסיה. לעניין הענקת רישיון מבטח לחברה המנהלת ראה סעיף ז' להלן.
	ג.
	הקרן מפעילה שתי תוכניות פנסיוניות: פנסיה מקיפה ופנסיה יסוד (זיקנה). תשלומי הפנסיה נקבעים על יסוד תקופת החברות בקרן וההפקדות בגין וכן על-פי הסכמי רציפות, הכל כמפורט בתקנון הקרן. הפנסיה משולמת לעמית בהגיעו לגיל הזכאות ולשאייריו הזכאים על-פי תקנון הקרן. תקנונה של הקרן מפרט את מנגנון האיזון האקטוארי:
	מידי שנה נערך לקרן מאזן אקטוארי ובו נרשם העודף או הגירעון האקטוארי המצטבר. בשנה בה נצבר עודף אקטוארי יראו אותו כעתודה אקטוארית.
	עלתה היתרה בעתודה האקטוארית על 5% מסך כל התחייבויות של הקרן, רשאית הקרן להגדיל זכויות למבוטחים, פנסיונרים ושאיירים בהתאם לחלוקה שתקבע בגין היתרה שעלתה על 5% מסך כל התחייבויות הקרן.
	בשנה בה נוצר גירעון אקטוארי העולה על 5% מסך כל התחייבויות הקרן או, באישורו של הממונה גם לגבי שיעור נמוך מ-5% או כשנוצר גירעון אקטוארי בסכום העולה על 3% מסך כל התחייבויות הקרן במהלך 3 שנים רצופות יועבר מהעתודה האקטוארית לנכסי הקרן סכום עד לגובה הגירעון ובמידה ונותר גירעון יופחתו זכויות המבוטחים, פנסיונרים ושאיירים בגובה יתרת הגירעון (ראה גם ביאור ט1).

ד. בחודש מרס 1995 החליטה ממשלת ישראל על שינויים בהסדרי הפנסיה במשק ובהם איסור על הצטרפות עמיתים חדשים לקרנות הפנסיה שהיו קיימות באותו מועד. בחודש ספטמבר 1995 פורסמו הנחיות האוצר המסדירות הקמת קרנות פנסיה חדשות להפעלת ההסדרים החדשים, ונקבע כי הן תחולנה החל מיום 1 בינואר 1995. דהיינו, הקרן הינה קרן סגורה ומנועה מלקבל עמיתים חדשים החל ממועד זה.

ה. פסק דין בענין עמיתי תקופת הביניים:

ביום 22 בדצמבר 1999 ניתן בבית המשפט העליון בשבתו כבית המשפט הגבוה לצדק (בג"ץ) פסק דין בעתירות שהוגשו כנגד ממשלת ישראל, שר האוצר והממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון במשרד האוצר.

פסק הדין קובע כי עמיתים שהצטרפו לקרנות הפנסיה בשלושת החודשים הראשונים של 1995 (להלן- תקופת הביניים) ואשר הוראות אגף שוק ההון קבעו כי ישתייכו לקרנות פנסיה חדשות, יורשו להשאיר כעמיתים בקרנות הפנסיה אליהן הצטרפו (דהיינו הקרנות הוותיקות) בתנאים שחלו עליהם שעה שהצטרפו לקרן. דמי הגמולים של עמיתים אלה יכללו בקרן הוותיקה, אולם הקרן הוותיקה לא תורשה לרכוש עבור עמיתים שהצטרפו בתקופת הביניים אגרות חוב ישנות (מסוג "מירון" הנושאות ריבית של 5.57% לשנה) אלא רק אגרות חוב חדשות (מסוג "ערד" הנושאות ריבית של 4.86% לשנה).

ו. קיימת הפרדה מלאה בין החברה המנהלת ונכסיה לבין קרן הפנסיה ונכסיה.

ז. במסגרת חקיקת חוק הפיקוח נקבעה הוראה לפיה על קופת גמל תאגידית לחדול להיות תאגיד ולהפוך לחשבון נאמנות לא יאוחר מיום 8 במאי 2007. מכיוון שעתידיית הייתה קופה תאגידית, פעלה החברה להפיכתה של עתידיית לחשבון נאמנות שינוהל על ידי החברה.

ביום 25 בינואר 2015 התקבל אישור הממונה להעברת הניהול בנאמנות של עתידיית לחברה. בנוסף, במסגרת זו בוטל רישיון המבטח של עתידיית והוענק רישיון מבטח לחברה. לאור אישור הממונה להעברת הניהול כמפורט לעיל, פורקה החברה עתידיית קופת פנסיה בע"מ במרשם רשם החברות.

ח. החברה המנהלת ערכה שינוי מקיף במסגרת עדכון תקנון אפריל 2015 לפיו, ביו היתר, תכנית הפנסיה תבוסס על עקרונות קרן מסוג תשואה (בדומה לקרנות הפנסיה החדשות) כך שזכויות המבוטחים בקרן הומרו ליתרות צבורות אשר משקפות את זכויותיהם הצבורות בטרם ביצוע עדכון התקנון כאמור. בנוסף, עודכן התקנון באופן המביא לידי ביטוי את העברת הניהול לחברה המנהלת כמפורט לעיל.

ט. זכויות עמיתים, כרית ביטחון וגירעון אקטוארי לקרנות פנסיה מאוזנות

ביום 16 בינואר 2017 אישרה מליאת הכנסת בקריאה שנייה ושלישית את הצעת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (תיקון מס' 33), התשע"ז-2017 לעניין העמדת כרית ביטחון לשם הגנה מפני סיכוני ירידת הריבית (להלן-תיקון 33).

תיקון 33 קובע, בעקבות המלצות ועדת ברנע, כי תינתן "כרית ביטחון" (התחייבות של המדינה לכיסוי גירעונות) לקרנות הפנסיה הוותיקות שבהסדר, עד לתקרה של 11.32 מיליארד שקלים, או 11.8%, הנמוך מבניהם, זאת לצורך הגנה על עמיתי הקרנות מפני פגיעה בזכויותיהם, אם תחול ירידה בשיעורי הריבית לפיה מחושבת התחייבות הקרנות לעמיתים. הקרנות שבהסדר יהיו זכאיות לכרית הביטחון בנוסף לסיוע הממשלתי בסך של כ-78 מיליארד שקלים שניתן להן בשנת 2003. בנוסף, קרנות שלא נכללו בהסדר הסיוע מ-2003 יוכלו לבחור ולקבל כרית ביטחון בגובה של עד כ-2.5 מיליארד שקלים סך הכל (תלוי בקרן), בתנאי שיעלו את גיל הזכאות לקבלת כספי הקרן ויפחיתו את התשלומים לעמיתים בגובה 1.75%, כפי שעשו הקרנות הנכללות בהסדר.

הקרן פעלה על מנת לעמוד בכל הדרישות הקבועות בהצעת החוק.

בהתאם להבנת החברה את תיקון 33 חישה החברה את הסיוע הצפוי להתקבל בגין כרית הביטחון באופן שתחילת ניצול כרית הביטחון תהיה רק לאחר שכל נכסי הקרן אילו. שיטה זו עשויה להשתנות בהתאם להבהרות או הנחיות אשר יפורסמו על ידי הממונה. נכון למועד המאזן רשמה הקרן נכס כרית בטחון בגובה של כ-261 מיליון ש"ח (בשנת 2020 בסך של כ-239 מיליון ש"ח).

ט. זכויות עמיתים, כרית ביטחון וגירעון אקטוארי לקרנות פנסיה מאוזנות (המשך)

בתקופת הדוח ירד הגירעון האקטוארי של הקרן מסך של כ-169.7 מיליון ש"ח לסך של כ-71 מיליון ש"ח המהווה גירעון של כ-2.90% (בשנת 2020 גירעון של כ-7.85%). הקיטון בשיעור הגירעון האקטוארי מתום שנה קודמת עד למועד המאזן נובע בעיקרו מתשואה בפועל הגבוהה מהתשואה הצפויה, עדכון הנחות גיל פרישה בהתאם למחקר שבוצע ועדכון תקנון, ראה גם ביאור 2.ג.17.ב.

בהתאם להבהרת הממונה מיום 3 למרס 2015, במסגרתה ניתנה למנהלי קרנות הפנסיה הוותיקות הבהרה כי קרן שתוצאת המאזן האקטוארי השנתי שלה היא גירעון העולה על השיעור שנקבע בתקנון הקרן, נדרש להפעיל את מנגנון האיזון האקטוארי רק במידה ושיעור השינוי הנדרש בהתחייבויות הקרן לשם איזון הקרן, עולה על השיעור הקבוע בתקנון הקרן להפעלת מנגנון איזון אקטוארי.

בהתאם לחישוב האקטוארי ליום המאזן שיעור ההפחתה הנדרש לאחר ניצול כרית הביטחון הינו 0% ולכן אין צורך בהפחתת זכויות על פי התקנון.

י. אירועים מהותיים בתקופת הדוח

1. שינוי מנגנון הבטחת יציבות בתשואות קרנות הפנסיה

ביום 4 בנובמבר 2021 התקבל בכנסת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2021 ו-2022), התשפ"ב -2021 (להלן-חוק ההתייעלות הכלכלית). פרק ג' לחוק ההתייעלות הכלכלית, שעניינו הבטחת היציבות בתשואות קרנות הפנסיה, קובע כי מנגנון אגרות החוב המיועדות לקרנות הפנסיה החדשות ולקרנות הפנסיה הוותיקות יוחלף במנגנון חדש של הבטחה להשלמת תשואה (להלן-מנגנון השלמת תשואה). במסגרת הפרק האמור נקבע כי 30% מנכסי קרנות הפנסיה אשר עד לחקיקת חוק ההתייעלות הכלכלית הושקעו באגרות חוב מיועדות, יושקעו בהתאם למדיניות ההשקעה במסלול השקעה בקרן, בהתאם למנגנון שנקבע בחוק, וייהנו מזכאות להבטחת תשואה שנתית של 5.15% (צמודה למדד).

מחישובים מקדימים לפי טיוטת חוזר שפרסמה רשות שוק ההון, להערכת הקרן, עם יישום החוזר צפוי קיטון לא משמעותי בגירעון הקרן.

ההשפעה יכול ותשתנה לאחר קבלת חוזרים סופיים והסברים מרשות שוק ההון.

2. התפרצות נגיף הקורונה

בשל התפרצותו של נגיף הקורונה בתחילת שנת 2020 (להלן-משבר הקורונה), והתפשטותו בעולם, לרבות בישראל, הטילו ממשלות שונות ברחבי העולם מגבלות שונות שמטרתן בלימת התפשטות הנגיף ועצירת מספר החולים. הצעדים השונים כוללים, בין היתר, צמצום משמעותי של הפעילות העסקית ותרבות הפנאי, בידוד חשודים בהידבקות בנגיף, צמצום תחבורה ציבורית, ביטולי טיסות וסגירת גבולות, מגבלות התקהלות ומגבלות נוספות. החל מהרבעון הרביעי של שנת 2020, אושרו לשימוש במדיניות ברחבי העולם, לרבות בישראל, חיסונים שונים נגד הנגיף והחלו מבצעים לחיסון האוכלוסייה.

בתקופת הדוח, כתוצאה מקצב ההתחסנות המהיר של האוכלוסייה בישראל חלה ירידה משמעותית בתחלואה ובהתאם המגבלות שהוטלו, הוסרו כמעט במלואן. עם זאת, במהלך שנת 2021 התפרצו גלים נוספים של נגיף הקורונה וחלה עלייה בתחלואה לפרקים, אשר לוותה בהטלת מגבלות התקהלות וניידות במדינות שונות. לקראת סוף שנת 2021, החל גל תחלואה נוסף, עקב התפשטות וריאנט "אומיקרון". על אף התחלואה הנרחבת אשר גררה בידודים רבים, למועד הדוח לא הוטלו מגבלות משמעותיות על הפעילות הכלכלית במשק.

להערכת הנהלת הקרן, משבר הקורונה הינו אירוע מתגלגל ואין ודאות ביחס למועד סיומו ולמידת השפעתו על נכסי הקרן ותוצאות הקרן.

ביאור 2: - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית

הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, בהתאם לחוק הפיקוח ובתאם להוראות הגילוי והדיווח שנקבעו על ידי הממונה בפרק דין וחשבון לציבור שבקודקס הרגולציה. המדיניות החשבונאית המפורטת להלן יושמה על ידי הקרן בעקביות לכל התקופות המוצגות בדוחות כספיים אלה.

הדוחות הכספיים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון החברה המנהלת ביום 27 במרס 2022.

א. מטבע פעילות ומטבע הצגה

הדוחות הכספיים של הקופה מוצגים בש"ח שהינו מטבע הפעילות של הקופה, ומעוגלים לאלף הקרוב, למעט אם צוין אחרת. הש"ח הינו המטבע שמייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועלת הקופה.

ב. בסיס המדידה

הדוחות הכספיים של הקופה נערכו על בסיס שווי הוגן למעט התחייבויות הפנסיוניות (ראה ג' להלן).

ג. בסיס הערכת נכסים והתחייבויות

הנכסים בדוח על המצב הכספי מוצגים ונמדדים כלהלן:

- (1) מזומנים ושווי מזומנים – סעיף זה כולל יתרות ופקדונות בבנקים ובמוסדות כספיים שהופקדו לתקופה מקורית שאינה עולה על שלושה חודשים, ואשר לא חל עליהם כל שעבוד או מגבלה אחרת. מזומנים ושווי מזומנים כוללים ריבית שנצברה למועד הדיווח.
  - (2) ניירות ערך סחירים בארץ - השער הידוע שפורסם בבורסה למועד הדיווח.
  - (3) ניירות ערך סחירים בחו"ל - לפי השער הידוע הקובע שנקבע לנייר הערך ביום המסחר האחרון בשנת הדיווח שנתקיים בבורסה בחו"ל או בשוק מוסדר בו הוא נסחר ולפי שערי החליפין היציגים למועד הדיווח.
  - (4) השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים, למעט אגרות חוב מיועדות, הנמדדים בשווי הוגן דרך דוח הכנסות והוצאות וכן של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בעלות מתואמת, אשר מידע לגבי השווי ההוגן ניתן לצרכי ביאור בלבד (אגרות חוב קונצרניות בלתי סחירות, שטרי הון בלתי סחירים, פקדונות והלוואות) חלקם משוערכים לפי שווי הוגן המחושב לפי מודל המבוסס על תזרימי מזומנים, כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי החברה המספקת ציטוט ריביות ביחס לדירוגי הסיכון השונים (להלן - החברה המצטטת) וחלקם משוערכים על פי ציטוטי שערים על ידי החברה המצטטת. המודל של החברה המצטטת מתבסס על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפדיון של נכסי החוב וקביעת המיקום של הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הנגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר. ציטוטי המחירים ושיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על ידי חברת מרווח הוגן בע"מ, חברה המספקת ציטוטי מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים לשערוך נכסי חוב לא סחירים.
- בחודש דצמבר 2015 פרסמה חברת מרווח הוגן בע"מ עדכון הוראות ביצוע לשערוך אגרות חוב מיועדות. בהתאם לעדכון אגרות החוב משוערכות על בסיס עקום ריבית חסר סיכון וללא חישוב פרמיית סבסוד. העדכון בוצע על מנת למנוע קיומו של פער בין שווי הנכסים במאזן החשבונאי לשוויים במאזן האקטוארי.
- (5) השקעות בלתי סחירות בקרנות הון סיכון ובקרנות השקעה - לפי שווי הוגן של ההשקעות על בסיס הדיווח שהתקבל לאחרונה לפני מועד הדיווח, בהתאם לדיווחים של הקרן או של מוסד פיננסי מוכר, שמתקבלים אחת לשנה לפחות.
  - (6) חוזים עתידיים ועסקאות החלפה לא סחירים-ההשקעה מוצגת ע"פ שווייה ההוגן כהפרש בין השווי המהווה של הנכס העתידי בקיזוז ההתחייבות העתידיה בגין העסקה. יתרת זכות הנובעת מעודף ההתחייבויות העתידיות על הנכסים העתידיים מוצגת בסעיף זכאים ויתרות זכות. בטחונות בגין חוזים עתידיים לא סחירים מסווגים.
  - (7) יחידות בקרן להשקעה משותפת בנאמנות - לפי השער הקובע שפורסם שנקבע לנייר הערך ביום המסחר האחרון בבורסה או בשוק מוסדר בו הוא נסחר.
  - (8) אופציות וכתבי אופציות בלתי סחירים-לפי תחשיב כלכלי המבוסס על מודל Black&Scholes. יתרת זכות הנובעת מהתחייבויות בגין אופציות מוצגת בסעיף זכאים ויתרות זכות.
  - (9) אגרות חוב להמרה ופקדונות מובנים אשר משובצים בהם נגזרים פיננסיים נוספים, ואשר התשואה בגינם תלויה בתשואת תיקי נכסים, במדדי מניות, שערי ריבית וכד' והינן בלתי סחירות מוצגות בהתאם לציטוט המתקבל מחברת מרווח הוגן, או מגורם אחר, לפי העניין.
  - (10) מניה לא סחירה - בהתאם להערכת מומחה שתתקבל אחת לשנה לפחות.
  - (11) נדל"ן להשקעה - לפי שווי הוגן על בסיס הערכת שמאי נדל"ן להשקעה המבוצע לכל הפחות אחת לשנה, למעט לגבי נכסים שנרכשו בשנת הדוח המוצגים לפי מחיר העסקה.
  - (12) דיבידנד לקבל - דיבידנד שהוכרז וטרם התקבל עד למועד הדיווח.

ביאור 2: - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

ג. בסיס הערכת נכסים והתחייבויות (המשך)

- (13) ריבית לקבל - ריבית והפרשי הצמדה של אגרות חוב סחירות לאחר יום ה-EX וטרם עבר יום התשלום עד למועד הדיווח.
- (14) פדיון לקבל - קרן החוב המיועדת לפדיון לאחר יום ה-EX וטרם עבר יום התשלום עד למועד הדיווח מוצג יחד עם הנכס.
- (15) אגרות חוב קונצרניות בלתי סחירות, שטרי הון בלתי סחירים, פקדונות והלוואות - משוערכים על פי ציטוטי שערים על ידי החברה המצטטת ראה סעיף (4) לעיל.
- (16) שערי החליפין וההצמדה.
- א. נכסים והתחייבויות במטבע חוץ, או הצמודים לו, נכללו לפי שערי החליפין היציגים שפורסמו על ידי בנק ישראל והיו תקפים למועד הדיווח.
- ב. נכסים והתחייבויות הצמודים למדד המחירים לצרכן נכללו לפי המדד המתאים לגבי כל נכס או התחייבות צמודים.
- ג. להלן פרטים על שיעורי השינוי במדד המחירים לצרכן ובשערי החליפין היציגים של הדולר:

שיעור השינוי בשנת		
2019	2020	2021
%		
0.30	(0.60)	2.40
(7.79)	(6.97)	(3.27)

שיעור שינוי מדד המחירים לצרכן (לפי המדד הידוע במועד הדיווח)

שיעור שינוי שער חליפין של הדולר ארה"ב

(17) התחייבויות פנסיוניות

א. ההתחייבות הפנסיונית מבטאת את אומדן הערך הנוכחי של התחייבויות הקרן הקיימות והצפויות להצבר בעתיד למבוטחים פעילים, למבוטחים לא פעילים ולפנסיונרים, לרבות בגין דמי ניהול ובניכוי דמי גמולים הצפויים להתקבל בעתיד, הסבסוד באמצעות אג"ח מיועדות מסוג ערד שהקרן צפויה לרכוש לאחר תאריך המאזן והכנסות עתידיות הצפויות מתשלומי הסיוע הממשלתי הישיר לקרן, כפי שחושבה על ידי אקטואר חיצוני כמתחייב כל חמש שנים עפ"י הוראות מס הכנסה, מר אלן דובין, אשתקד על ידי מר דוד אנגלמאייר.

ב. חישוב ההתחייבויות נעשה על-פי הוראות הדיווח האקטוארי שמפרסם אגף שוק ההון:

במסגרת הוראות אלה נקבעה מערכת הנחות חדשה אשר חלה על המאזנים האקטואריים החל מיום 31 בדצמבר 1999. מערכת ההנחות משקפת שיפורים בתוחלת החיים, התאמת נתונים דמוגרפיים לנתוני קרנות הפנסיה ושילוב שיעורי עזיבה במינון שמרני בלוחות הגריעה. החישוב נערך על-פי שיעור ריבית הכלול בעקום הריבית המפורסם על ידי חברת מרווח הוגן בע"מ ובהתבסס על תשואה של 4.8%-5.6% על אגרות חוב מיועדות.

בתאריך 22 באפריל 2002, פרסם אגף שוק ההון הוראות לעדכון תקנוני קרנות הפנסיה, כדי ליישם את הנחת הירידה העתידית בשיעור התמותה. ההוראות מתייחסות למנות הפנסיה שיוקנו לעמיתים החל מיום 1 בנובמבר 2002. בהתאם להוראות הנ"ל, נערכו שינויים בתקנון הקרן.

הדוחות האקטואריים החל מיום 31 בדצמבר 2003, נערכו על-פי בסיס אקטוארי מעודכן בהתאם להוראות הנ"ל.

ההתחייבויות הפנסיוניות בדוחות הכספיים מבוססים על הדוח האקטוארי. יש לראות בדוח האקטוארי על כל הביאורים וההערות הכלולים בו השלמה הכרחית לנתוני הדוחות הכספיים.

החל מיום 31 בדצמבר 2007, נערך הדוח על פי בסיס אקטוארי לפי חוזר פנסיה 3-6-2007. ביום 30 בינואר 2013 פורסם חוזר פנסיה 1-3-2013, דרך חישוב מאזן אקטוארי ומקדמי תקנון של קרן פנסיה.

החוזר מפרט הנחות ברירות מחדל מעודכנות שעל בסיסן יחשבו קרנות הפנסיה את המאזן האקטוארי שלהן ובהתאם יקבעו את המקדמים הכלולים בתקנון.

ביאור 2: - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

ג. בסיס הערכת נכסים והתחייבויות (המשך)

(17) התחייבויות פנסיוניות (המשך)

ב. (המשך)

פרסום החוזר נובע מהצורך בעדכון ההנחות הדמוגרפיות נוכח השינויים בטבלאות הדמוגרפיות, הבאים לידי ביטוי בנייר עמדה סופי שפרסם המפקח בנושא "עדכון מערך ההנחות הדמוגרפיות בקרנות הפנסיה וביטוחי חיים" ביום 26 בנובמבר 2012, המהווה המשך לטיטוט נייר העמדה בנושא זה שפורסמה ביום 11 ביולי 2012.

החוזר קובע כי על חברה מנהלת של קרן פנסיה להגיש לממונה תקנון לאישור הכולל מקדמים המחושבים על פי הוראות החוזר לא יאוחר מיום 21 בפברואר 2013. בשל ההשפעה הקטנה שיש לשינויים האמורים על תקנון הקרן נמסר לחברה על ידי נציגי הממונה, לאחר שהגישה בקשה לתיקון תקנון מעודכן במועד האמור, כי התיקון איננו נדרש.

בתאריך 1 באוקטובר 2017 פורסם חוזר 2017-3-6 בנושא "תיקון החוזר המאוחד - דרך חישוב מאזן אקטוארי ומקדמי תקנון של קרן פנסיה וקופת גמל מרכזית לקצבה". הוראות החוזר נועדו לעדכן את ההנחות הדמוגרפיות שעל בסיסן מחשבת החברה את ההתחייבויות והמקדמים של התקנון. חוזר זה החליף את חוזר פנסיה 2013-3-1. תחולת החוזר מיום 31 בדצמבר 2017.

הקרן הגישה תקנון עם מקדמים מעודכנים על בסיס ההנחות המעודכנות בהתאם לחוזר 2017-3-6 והתקנון המעודכן אושר ונכנס לתוקף החל מיום 15 בפברואר 2018.

בנובמבר 2019 פורסם חוזר 2019-1-10 שעניינו תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות-עדכון מערך ההנחות הדמוגרפיות בביטוח חיים ועדכון מודל שיפוי תמותה לחברות ביטוח ולקרנות פנסיה, לפיו יש לעדכן את הנחות ברירת המחדל שעל בסיסן יחשבו חברות הביטוח והחברות המנהלות את מקדמי הקצבה במועד הפרישה בפוליסות ביטוח חיים, את ההתחייבויות בגין פוליסות ביטוח חיים וכן את חישוב המאזן האקטוארי של קרנות הפנסיה. החוזר יושם לראשונה במאזן ליום 31 בדצמבר 2019.

כמו כן, החוזר קובע כי החל מינואר 2019 אחת לשלוש שנים, קרן פנסיה תבדוק כל הנחה העומדת בבסיס המאזן האקטוארי ובבסיס המקדמים, ותגיש לממונה את תוצאות הבדיקות בצירוף חוות דעת של האקטואר הממונה של קרן הפנסיה על התאמת ההנחות לתוצאות הבדיקות. בסוף שנת 2019, בהתאם להנחיות הממונה, הקרן הגישה מחקר מעודכן על ניסיון הקרן בנושאים של תמותה, שיעורי עזיבה, גידול שכר וגיל פרישה בצירוף חוות דעת כאמור. במאזן דצמבר 2021 עודכנו הנחות גיל פרישה ומשיכות בהתאם למחקר שבוצע וכן בוצע עדכון לתקנון החל מינואר 2022 שמפחית את הריבית התחשיבית לעמיתים מעבר לגיל 67 שנשארים בקרן. עדכון ההנחות והתקנון כאמור הביא לצמצום גירעון הקרן.

ד. מסים

הקרן פועלת מכוח סעיף 29(2) לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש) [להלן - הפקודה], ולפיכך, הכנסות הקרן אשר אינן מעסק שקופת הגמל עוסקת בו או אינן מכל הכנסה ששולמה על ידי חבר בני אדם העוסק בעסק שהוא בשליטת קופת הגמל או שלקופת הגמל יש בו החזקה מהותית, פטורה ממס. הוצאות המסים נובעות ממסים שנוכו במקור על נכסים פיננסיים בחו"ל בתקופת הדוח, וכן מהוצאות מס בהתאם להכנסה חייבת מכוח סעיף 29(2) לפקודה, כאמור לעיל.

ה. שיטת רישום דמי גמולים, תשלומים לפנסיונרים ודמי ניהול

תוספות לקרן מדמי גמולים כוללות דמי גמולים שנגבו עד למועד המאזן. דמי ניהול מדמי הגמולים נרשמים במועד גביית דמי הגמולים. דמי הניהול מנכסי הקרן נרשמים בתום החודש בגינו הם שולמו. תשלומים לפנסיונרים נרשמים על בסיס צבירה. הכנסות והוצאות נרשמות על בסיס מצטבר.

ו. שימוש באומדנים

בעריכת הדוחות הכספיים בהתאם לתקינה הישראלית, נדרשת הנהלת הקרן להשתמש בשיקול דעת, בהערכות, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל סכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

ביאור 2: - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

1. שימוש באומדנים (המשך)

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הקרן, נדרשה הנהלת הקרן להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הקרן על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן.

האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידיית מושפעת.

להלן מידע בדבר האומדנים הקריטיים של הנהלת הקרן ואשר קיים סיכון משמעותי ששינוי מהותי בהם עשוי לשנות באופן מהותי את ערכם של נכסים והתחייבויות בדוחות הכספיים במהלך שנת הכספים הבאה:

1. אומדני שווי הוגן של נכסי חוב פיננסיים - השווי ההוגן של אגרות חוב בלתי סחירות, הלוואות ופיקדונות, מחושב לפי מודל המבוסס על היוון תזרימי המזומנים כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי חברה המספקת ציטוט (ראה ג' לעיל).
2. קביעת השווי ההוגן של נדל"ן להשקעה - נדל"ן להשקעה מוצג לפי השווי ההוגן לתאריך הדיווח כאשר שינויים בשווי ההוגן נזקפים לדוח רווח והפסד. למעט לגבי נכסים שנרכשו בשנת הדוח המוצגים לפי מחיר העסקה, השווי ההוגן נקבע על ידי מעריכי שווי חיצוניים בלתי תלויים בהתאם להערכות שווי כלכליות הכוללות הנחות לגבי אומדנים של תזרימי מזומנים עתידיים הצפויים מהנכס ואומדן שיעור היוון מתאים לתזרימי מזומנים אלה. השווי ההוגן נקבע בהתייחס לעסקאות שנעשו לאחרונה בנדל"ן בעל אופי ומיקום דומים לזה המוערך כאשר מידע זה זמין (ראה גם ביאור 10).

ביאור 3: - חלוקת נכסים והתחייבויות

א. נכסים לפי קבוצות עמיתים

סה"כ	עמיתי		
	עמיתים ותיקים	תקופת הביניים	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
ליום 31 בדצמבר 2021			
32,637	12,373	20,264	מזומנים ושווי מזומנים
6,705	2,070	4,635	חייבים ויתרות חובה
10,026	6,572	3,454	סיוע ממשלתי ישיר בגין השנה הנוכחית
739,014	286,798	452,216	ניירות ערך שאינם סחירים
521,129	236,598	284,531	ניירות ערך סחירים
176,501	62,805	113,696	פקדונות והלוואות
449	449	-	נדל"ן להשקעה
1,486,461	607,665	878,796	סך-הכל נכסים
ליום 31 בדצמבר 2020			
37,070	17,557	19,513	מזומנים ושווי מזומנים
11,058	3,278	7,780	חייבים ויתרות חובה
8,966	5,901	3,065	סיוע ממשלתי ישיר בגין השנה הנוכחית
622,248	238,672	383,576	ניירות ערך שאינם סחירים
455,147	207,867	247,280	ניירות ערך סחירים
176,252	63,190	113,062	פקדונות והלוואות
448	448	-	נדל"ן להשקעה
1,311,189	536,913	774,276	סך-הכל נכסים

ביאור 3: - חלוקת נכסים והתחייבויות (המשך)

ב. התחייבויות לפי קבוצות עמיתים

ליום 31 בדצמבר 2021:

עמיתים תקופת הביניים	עמיתים ותיקים	סה"כ	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
6,769	2,642	9,411	התחייבויות שוטפות
			התחייבויות פנסיוניות
			זכויות שנצברו:
317,002	200,168	517,170	לפנסיונרים
597,550	610,551	1,208,101	למבוטחים פעילים
210,266	184,373	394,639	למבוטחים לא פעילים
1,124,818	995,092	2,119,910	
			זכויות שייצברו בעתיד:
154,614	174,632	329,246	התחייבויות בגין דמי גמולים הצפויים להתקבל בקרן בעתיד ובגין הוצאות ניהול
(103,902)	(100,363)	(204,265)	בניכוי: ערך נוכחי של דמי גמולים הצפויים להתקבל בקרן בעתיד
(101,146)	(64,431)	(165,577)	ערך נוכחי של הסבסוד באמצעות אג"ח מיועדות מסוג "ערד" שהקרן צפויה לרכוש לאחר תאריך המאזן
(50,434)	9,838	(40,596)	סך כל זכויות שייצברו בעתיד
1,074,384	1,004,930	2,079,314	
			סיוע ממשלתי ישיר:
(89,097)	(180,962)	(270,059)	ערך נוכחי של הכנסות עתידיות הצפויות מתשלומי הסיוע הממשלתי הישיר לקרן
(113,260)	(147,938)	(261,198)	סיוע ממשלתי עתידי בגין כרית ביטחון
872,027	676,030	1,548,057	
-	(71,007)	(71,007)	גרעון אקטוארי
872,027	605,023	1,477,050	סך כל התחייבויות פנסיוניות
878,796	607,665	1,486,461	

ביאור 3: - חלוקת נכסים והתחייבויות (המשך)

ב. התחייבויות לפי קבוצות עמיתים (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2020:

סה"כ	עמיתים ותקים	עמיתי תקופת הביניים
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
12,545	3,541	9,004
442,153	174,865	267,288
1,119,993	545,885	574,108
352,818	166,908	185,910
1,914,964	887,658	1,027,306
247,007	126,005	121,002
(142,094)	(67,643)	(74,451)
(116,457)	(43,263)	(73,194)
(11,544)	15,099	(26,643)
1,903,420	902,757	1,000,663
(196,178)	(135,252)	(60,926)
(238,921)	(119,950)	(118,971)
1,468,321	647,555	820,766
(169,677)	(114,183)	(55,494)
1,298,644	533,372	765,272
1,311,189	536,913	774,276

התחייבויות שוטפות

התחייבויות פנסיוניות

זכויות שנצברו:

לפנסיונרים

למבוטחים פעילים

למבוטחים לא פעילים

זכויות שייצברו בעתיד:

התחייבויות בגין דמי גמולים הצפויים להתקבל בקרן בעתיד ובגין הוצאות ניהול

בניכוי:

ערך נוכחי של דמי גמולים הצפויים להתקבל בקרן בעתיד

ערך נוכחי של הסבסוד באמצעות אג"ח מיועדות מסוג "ערד" שהקרן צפויה לרכוש לאחר תאריך המאזן

סך כל זכויות שייצברו בעתיד

סיוע ממשלתי ישיר:

ערך נוכחי של הכנסות עתידיות הצפויות מתשלומי הסיוע הממשלתי הישיר לקרן

סיוע ממשלתי עתידי בגין כרית ביטחון

גרעון אקטוארי

סך כל התחייבויות פנסיוניות

ביאור 3: - חלוקת נכסים והתחייבויות (המשך)

ג. נכסים לפי בסיס הצמדה

ליום 31 בדצמבר 2021:

סך הכל	הצמדה	בהצמדה	ללא	רכוש שוטף
	למטבע	למדד	תנאי	
חוץ	המחירים	לצרכן	הצמדה	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
32,637	12,433	-	20,204	מזומנים ושווי מזומנים
6,705	-	116	6,589	חייבים ויתרות חובה
10,026	-	-	10,026	סיוע ממשלתי ישיר בגין השנה הנוכחית
611,018	-	611,018	-	ניירות ערך שאינם סחירים
33,087	41	33,046	-	אגרות חוב ממשלתיות
94,909	21,929	399	72,581	אגרות חוב אחרות
				מניות וניירות ערך אחרים
220,681	-	220,668	13	ניירות ערך סחירים
142,029	1,719	136,126	4,184	אגרות חוב ממשלתיות
158,419	88,425	284	69,710	אגרות חוב אחרות
				מניות וניירות ערך אחרים
203	5	198	-	פקדונות והלוואות
3,107	-	393	2,714	פקדונות בבנקים
173,191	3,793	164,063	5,335	הלוואות לעמיתים
449	-	-	449	הלוואות לאחרים
				נדל"ן להשקעה
1,486,461	128,345	1,166,311	191,805	סך-הכל הנכסים

ביאור 3: - חלוקת נכסים והתחייבויות (המשך)

ג. נכסים לפי בסיס הצמדה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2020:

סך הכל	הצמדה למטבע חוץ	בהצמדה	
		למדד המחירים לצרכן	ללא תנאי הצמדה
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
37,070	7,052	-	30,018
11,058	1,990	334	8,734
8,966	-	-	8,966
513,683	-	513,683	-
31,753	148	31,605	-
76,812	9,193	838	66,781
209,202	18	209,171	13
103,939	1,712	101,374	853
142,006	93,586	760	47,660
237	5	232	-
3,674	-	573	3,101
172,341	3,824	159,387	9,130
448	-	-	448
<u>1,311,189</u>	<u>117,528</u>	<u>1,017,957</u>	<u>175,704</u>

רכוש שוטף
 מזומנים ושווי מזומנים
 חייבים ויתרות חובה
 סיוע ממשלתי ישיר בגין השנה הנוכחית

ניירות ערך שאינם סחירים
 אגרות חוב ממשלתיות
 אגרות חוב אחרות
 מניות וניירות ערך אחרים

ניירות ערך סחירים
 אגרות חוב ממשלתיות
 אגרות חוב אחרות
 מניות וניירות ערך אחרים

פקדונות והלוואות
 פקדונות בבנקים
 הלוואות לעמיתים
 הלוואות לאחרים

נדל"ן להשקעה
 סך-הכל הנכסים

ביאור 4: - מזומנים ושווי מזומנים

ליום 31 בדצמבר 2020			ליום 31 בדצמבר 2021		
עמיתים	עמיתים	עמיתי תקופת הביניים	עמיתים	עמיתים	עמיתי תקופת הביניים
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
26,781	12,322	14,459	17,418	6,199	11,219
3,236	2,911	325	2,785	2,658	127
30,017	15,233	14,784	20,203	8,857	11,346
7,053	2,324	4,729	12,434	3,516	8,918
<u>37,070</u>	<u>17,557</u>	<u>19,513</u>	<u>32,637</u>	<u>12,373</u>	<u>20,264</u>

בשקלים
 עו"ש בבנקים
 פקדונות במוסד כספי

במט"ח
 עו"ש בבנקים
 סה"כ מזומנים ושווי מזומנים

ביאור 5: - חייבים ויתרות חובה

ליום 31 בדצמבר 2020			ליום 31 בדצמבר 2021			
עמית		עמית	עמית		עמית	
תקופת הביניים	ותיקים	תקופת הביניים	תקופת הביניים	ותיקים	תקופת הביניים	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
1	-	1	23	9	14	קרנות פנסיה
77	32	45	108	45	63	ריבית ודיבידנד לקבל
136	136	-	257	257	-	מוסדות
10,774	3,081	7,693	6,153	1,691	4,462	חייבים ויתרות חובה בגין השקעות
70	29	41	160	66	94	אחרים
11,058	3,278	7,780	6,705	2,070	4,635	סה"כ חייבים ויתרות חובה

ביאור 6: - סיוע ממשלתי ישיר

א. כללי

במכתב הממונה לקרנות הפנסיה הוותיקות המאוזנות מיום 11 בדצמבר 2003 שתוקן ביום 20 באוקטובר 2004, הודיע הממונה כי יינתן סיוע כספי, בגין כל שנת כספים, החל משנת הכספים 2004 ואילך, שיהיה שווה לצירופם של כל אלה:

1. בגין נכסי הקרן העומדים כנגד התחייבויות הקרן לעמיתים שאינם עמיתי תקופת הביניים:

א. סכום השווה למכפלת שוויים המשוערך של נכסי הקרן שאינם אגרות חוב מסוג "מירון" או "ערד", בשנת כספים מסוימת, בשיעור שנתי השווה להפרש שבין התשואה הריאלית השנתית האפקטיבית על אגרות חוב מיועדות מסוג "מירון" לבין 4%.

ב. סכום השווה למכפלת שוויים המשוערך של נכסי הקרן שהם אגרות חוב מסוג "ערד", בשנת כספים מסוימת, בשיעור שנתי השווה להפרש שבין התשואה הריאלית השנתית האפקטיבית על אגרות חוב מיועדות מסוג "מירון" לבין התשואה הריאלית השנתית האפקטיבית על אגרות חוב מיועדות מסוג "ערד" המוחזקות בידי הקרן.

2. בגין נכסי הקרן העומדים כנגד התחייבויות הקרן לעמיתי תקופת הביניים:

א. סכום השווה למכפלת שוויים המשוערך של נכסי הקרן שהם אגרות חוב מסוג "ערד" שהונפקו ביום 1 בינואר 2004 או לאחריו, כאמור באותם דוחות כספיים, בשיעור שנתי השווה להפרש שבין התשואה הריאלית השנתית האפקטיבית על אגרות חוב מיועדות מסוג "ערד" שהונפקו לפני היום כאמור לבין התשואה הריאלית השנתית האפקטיבית על אגרות חוב מיועדות מסוג "ערד" שהונפקו ביום האמור או לאחריו.

ב. סכום השווה למכפלת שוויים המשוערך של נכסי הקרן, כאמור באותם דוחות כספיים בשיעור שנתי השווה להפרש שבין התשואה הריאלית השנתית האפקטיבית על אגרות חוב מיועדות מסוג "ערד" שהונפקו לפני ה-1 בינואר 2004 לבין 4%, ובשיעור השווה להפרש שבין 70% לבין השיעור שמהוות אגרות חוב מיועדות מסוג "ערד" מתוך נכסי הקרן העומדים כנגד התחייבויות הקרן לעמיתי תקופת הביניים.

ביאור 6: - סיוע ממשלתי ישיר (המשך)

ב. תחשיב הסיוע

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021			
עמיתי			עמיתי			
סה"כ	עמיתים ותיקים	תקופת הביניים	סה"כ	עמיתים ותיקים	תקופת הביניים	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
766,682	316,784	449,898	857,448	350,199	507,249	נכסים חופשיים
193,678	-	193,678	219,517	-	219,517	נכסי אג"ח מיועדות
324,353	130,675	193,678	370,733	151,216	219,517	נכסי אג"ח ערך שהונפקו החל מ-1 בינואר 2004
	0.71%	0.19%		0.71%	0.19%	אחוז פיצוי בגין אג"ח ערך
	1.57%	1.05%		1.57%	1.05%	אחוז פיצוי בגין נכסים הזכאים לסיוע
8,966	5,901	3,065	10,026	6,572	3,454	סך הסיוע השנתי

ביאור 7: - ניירות ערך שאינם סחירים

א. הרכב

ליום 31 בדצמבר 2020			ליום 31 בדצמבר 2021			
עמיתי			עמיתי			
סה"כ	עמיתים ותיקים	תקופת הביניים	סה"כ	עמיתים ותיקים	תקופת הביניים	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
513,683	208,131	305,552	611,018	248,690	362,328	אגרות חוב ממשלתיות (ראה ב' להלן)
31,753	12,020	19,733	33,087	12,499	20,588	אגרות חוב אחרות (ראה ב' להלן)
545,436	220,151	325,285	644,105	261,189	382,916	
76,812	18,521	58,291	94,909	25,609	69,300	מניות וניירות ערך אחרים (ראה ג' להלן)
622,248	238,672	383,576	739,014	286,798	452,216	

ביאור 7: - ניירות ערך שאינם סחירים (המשך)

ב. אגרות חוב שאינן סחירות

1. התפלגות לפי מועדי הפדיון שלאחר תאריך המאזן

ליום 31 בדצמבר 2020			ליום 31 בדצמבר 2021			
עמיתי			עמיתי			
עמיתים	תקופת	הביניים	עמיתים	תקופת	הביניים	
סה"כ	ותיקים	סה"כ	ותיקים	סה"כ	ותיקים	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
10,186	5,879	4,307	10,121	5,235	4,886	בשנה הראשונה
4,285	2,723	1,562	2,849	1,364	1,485	בשנה השניה
2,518	1,264	1,254	3,200	1,170	2,030	בשנה השלישית
3,055	1,116	1,939	1,973	739	1,234	בשנה הרביעית
1,662	626	1,036	1,800	678	1,122	בשנה החמישית
44,127	30,864	13,263	102,603	58,093	44,510	מעל 5 שנים ועד 7 שנים
175,647	74,361	101,286	202,242	71,061	131,181	מעל 7 שנים ועד 10 שנים
296,876	100,605	196,271	312,549	120,241	192,308	מעל 10 שנים ועד 15 שנים
7,080	2,713	4,367	6,768	2,608	4,160	מעל 15 שנים (עד שנת 2048)
545,436	220,151	325,285	644,105	261,189	382,916	

2. תקופה ממוצעת לפדיון ותשואה ממוצעת

ליום 31 בדצמבר 2020			ליום 31 בדצמבר 2021			
עמיתי			עמיתי			
עמיתים	תקופת	הביניים	עמיתים	תקופת	הביניים	
סה"כ	ותיקים	סה"כ	ותיקים	סה"כ	ותיקים	
						אגרות חוב צמודות למדד
8.69	8.38	8.89	8.51	8.34	8.62	התקופה הממוצעת המשוקללת לפדיון (שנים)
(0.50)	(0.53)	(0.49)	(1.32)	(1.35)	(1.30)	התשואה הממוצעת המשוקללת (אחוזים)
						אגרות חוב צמודות למט"ח
2.99	2.96	3.02	5.52	5.52	5.52	התקופה הממוצעת המשוקללת לפדיון (שנים)
8.69	8.75	8.63	2.95	2.95	2.95	התשואה הממוצעת המשוקללת (אחוזים)
						אגרות חוב בלתי צמודות
2.82	-	2.82	-	-	-	התקופה הממוצעת המשוקללת לפדיון (שנים)
2.50	-	2.50	-	-	-	התשואה הממוצעת המשוקללת (אחוזים)

ביאור 7: - ניירות ערך שאינם סחירים (המשך)

ג. מניות וניירות ערך אחרים

ליום 31 בדצמבר 2020			ליום 31 בדצמבר 2021		
עמיתי	עמיתים	עמיתי	עמיתי	עמיתים	עמיתי
תקופת הביניים	ותיקים	תקופת הביניים	ותיקים	ותיקים	ותיקים
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
28,808	4,979	23,829	30,908	6,399	24,509
48,004	13,542	34,462	64,001	19,210	44,791
76,812	18,521	58,291	94,909	25,609	69,300

מניות וניירות ערך אחרים
קרנות השקעה (ראה באור 18ג')

ביאור 8: - ניירות ערך סחירים

א. להלן ההרכב

ליום 31 בדצמבר 2020			ליום 31 בדצמבר 2021		
עמיתי	עמיתים	עמיתי	עמיתים	עמיתי	עמיתים
תקופת הביניים	ותיקים	תקופת הביניים	ותיקים	ותיקים	ותיקים
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
209,202	125,642	83,560	220,681	133,060	87,621
103,939	39,750	64,189	142,029	55,356	86,673
313,141	165,392	147,749	362,710	188,416	174,294
142,006	42,475	99,531	158,419	48,182	110,237
455,147	207,867	247,280	521,129	236,598	284,531

אגרות חוב ממשלתיות (ראה ב' להלן)
אגרות חוב אחרות (ראה ב' להלן)
מניות וניירות ערך אחרים (ראה ג' להלן)

ב. אגרות חוב ממשלתיות ואחרות

1. התפלגות לפי מועדי הפדיון שלאחר תאריך המאזן

ליום 31 בדצמבר 2020			ליום 31 בדצמבר 2021		
עמיתי	עמיתים	עמיתי	עמיתים	עמיתי	עמיתים
תקופת הביניים	ותיקים	תקופת הביניים	ותיקים	ותיקים	ותיקים
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
3,759	1,864	1,895	3,930	1,863	2,067
4,694	2,381	2,313	4,740	2,156	2,584
5,291	2,666	2,625	10,415	4,316	6,099
10,153	4,303	5,850	11,977	3,312	8,665
10,895	2,794	8,101	14,469	3,650	10,819
38,630	13,999	24,631	46,513	19,751	26,762
30,810	12,832	17,978	29,051	12,431	16,620
3,980	1,300	2,680	17,784	7,199	10,585
204,929	123,253	81,676	223,831	133,738	90,093
313,141	165,392	147,749	362,710	188,416	174,294

בשנה הראשונה
בשנה השניה
בשנה השלישית
בשנה הרביעית
בשנה החמישית
מעל 5 שנים ועד 7 שנים
מעל 7 שנים ועד 10 שנים
מעל 10 שנים ועד 15 שנים
מעל 15 שנים (עד שנת 2096)

ביאור 8: - ניירות ערך סחירים (המשך)

ב. אגרות חוב ממשלתיות ואחרות (המשך)

2. תקופה ממוצעת לפדיון ותשואה ממוצעת

ליום 31 בדצמבר 2020			ליום 31 בדצמבר 2021			
עמיתי	עמיתים	עמיתי	עמיתים	עמיתי	עמיתים	
תקופת הביניים	ותיקים	תקופת הביניים	ותיקים	תקופת הביניים	ותיקים	
סה"כ	סה"כ	סה"כ	סה"כ	סה"כ	סה"כ	
						<u>אגרות חוב צמודות למדד</u>
						התקופה הממוצעת המשוקללת לפדיון (שנים)
17.80	18.06	17.51	17.03	17.33	16.71	
0.35	0.28	0.43	(0.23)	(0.22)	(0.23)	התשואה הממוצעת המשוקללת (אחוזים)
						<u>אגרות חוב צמודות למט"ח</u>
						התקופה הממוצעת המשוקללת לפדיון (שנים)
8.72	6.49	13.68	8.80	6.53	15.42	
3.37	3.28	3.59	3.72	3.72	3.72	התשואה הממוצעת המשוקללת (אחוזים)
						<u>אגרות חוב בלתי צמודות</u>
						התקופה הממוצעת המשוקללת לפדיון (שנים)
2.92	3.29	2.74	7.93	8.06	7.84	
9.17	7.30	10.12	2.67	2.63	2.69	התשואה הממוצעת המשוקללת (אחוזים)

ג. מניות וניירות ערך אחרים

ליום 31 בדצמבר 2020			ליום 31 בדצמבר 2021			
עמיתי	עמיתים	עמיתי	עמיתים	עמיתי	עמיתים	
תקופת הביניים	ותיקים	תקופת הביניים	ותיקים	תקופת הביניים	ותיקים	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
14,873	4,635	10,238	14,492	4,662	9,830	תעודות השתתפות בקרנות נאמנות
44,408	13,367	31,041	41,174	12,861	28,313	תעודות סל
80,659	23,479	57,180	101,230	30,025	71,205	מניות
1,277	377	900	1,194	362	832	חוזים עתידיים סחירים
761	609	152	284	258	26	מוצרים מובנים
28	8	20	30	9	21	כתבי אופציה
-	-	-	14	4	10	אופציות
<u>142,006</u>	<u>42,475</u>	<u>99,531</u>	<u>158,419</u>	<u>48,182</u>	<u>110,237</u>	

ביאור 9: - פקדונות והלוואות

א. ההרכב:

ליום 31 בדצמבר 2020			ליום 31 בדצמבר 2021			
עמיתי		עמיתי	עמיתי		עמיתי	
תקופת הביניים	תקופת הביניים	תקופת הביניים	תקופת הביניים	תקופת הביניים	תקופת הביניים	
סה"כ	ותיקים	אלפי ש"ח	סה"כ	ותיקים	אלפי ש"ח	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
237	84	153	203	72	131	פקדונות בבנקים
3,674	1,949	1,725	3,107	1,870	1,237	הלוואות לעמיתים
172,341	61,157	111,184	173,191	60,863	112,328	הלוואות לאחרים
176,252	63,190	113,062	176,501	62,805	113,696	

ב. התפלגות לפי מועדי הפדיון שלאחר תאריך המאזן

ליום 31 בדצמבר 2020			ליום 31 בדצמבר 2021			
עמיתי		עמיתי	עמיתי		עמיתי	
תקופת הביניים	תקופת הביניים	תקופת הביניים	תקופת הביניים	תקופת הביניים	תקופת הביניים	
סה"כ	ותיקים	אלפי ש"ח	סה"כ	ותיקים	אלפי ש"ח	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
18,635	7,059	11,576	16,052	6,000	10,052	בשנה הראשונה
13,746	5,201	8,545	17,000	6,265	10,735	בשנה השניה
15,377	5,614	9,763	13,653	5,082	8,571	בשנה השלישית
13,610	5,058	8,552	12,266	4,400	7,866	בשנה הרביעית
11,959	4,140	7,819	13,656	4,945	8,711	בשנה החמישית
27,290	9,660	17,630	22,834	8,252	14,582	מעל 5 שנים ועד 7 שנים
20,405	7,533	12,872	20,915	7,586	13,329	מעל 7 שנים ועד 10 שנים
24,041	8,445	15,596	24,921	8,507	16,414	מעל 10 שנים ועד 15 שנים
31,189	10,480	20,709	35,204	11,768	23,436	מעל 15 שנים (עד שנת 2048)
176,252	63,190	113,062	176,501	62,805	113,696	

ג. תקופה ממוצעת לפדיון ותשואה ממוצעת

ליום 31 בדצמבר 2020			ליום 31 בדצמבר 2021			
עמיתי		עמיתי	עמיתי		עמיתי	
תקופת הביניים	תקופת הביניים	תקופת הביניים	תקופת הביניים	תקופת הביניים	תקופת הביניים	
סה"כ	ותיקים	אלפי ש"ח	סה"כ	ותיקים	אלפי ש"ח	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
6.71	6.71	6.71	6.43	6.43	6.43	פקדונות - צמוד מדד התקופה הממוצעת המשוקללת לפדיון (שנים)
(0.24)	(0.24)	(0.24)	(1.17)	(1.17)	(1.17)	התשואה הממוצעת המשוקללת (אחוזים)
0.12	0.12	0.12	0.12	0.12	0.12	פקדונות - צמוד מט"ח התקופה הממוצעת המשוקללת לפדיון (שנים)
0.59	0.59	0.59	0.41	0.41	0.41	התשואה הממוצעת המשוקללת (אחוזים)
1.11	0.81	3.38	0.81	0.43	2.91	הלוואות עמיתים - צמוד מדד התקופה הממוצעת המשוקללת לפדיון (שנים)

ליום 31 בדצמבר 2020			ליום 31 בדצמבר 2021			
סה"כ	עמיתי		סה"כ	עמיתי		
	ותיקים	תקופת הביניים		ותיקים	תקופת הביניים	
0.36	0.43	(0.19)	(1.11)	(1.00)	(1.73)	התשואה הממוצעת המשוקללת (אחוזים)
						<u>הלוואות עמיתים - שקלי</u>
2.23	1.84	2.56	1.96	1.70	2.29	התקופה הממוצעת המשוקללת לפדיון (שנים)
0.81	0.81	0.81	0.76	0.76	0.76	התשואה הממוצעת המשוקללת (אחוזים)
						<u>הלוואות לאחרים - צמוד מדד</u>
7.15	6.97	7.25	7.32	7.14	7.42	התקופה הממוצעת המשוקללת לפדיון (שנים)
1.12	1.07	1.15	0.10	0.05	0.12	התשואה הממוצעת המשוקללת (אחוזים)
						<u>הלוואות לאחרים - צמוד מט"ח</u>
2.83	0.89	3.15	3.56	0.88	4.04	התקופה הממוצעת המשוקללת לפדיון (שנים)
4.99	8.09	4.48	6.49	8.53	6.13	התשואה הממוצעת המשוקללת (אחוזים)
						<u>הלוואות לאחרים - שקלי</u>
7.09	7.48	6.86	1.85	1.89	1.84	התקופה הממוצעת המשוקללת לפדיון (שנים)
2.36	2.42	2.33	1.57	1.54	1.58	התשואה הממוצעת המשוקללת (אחוזים)

ד. הלוואות המוצגות בשווי מתואם

בחוזר גופים מוסדיים 9-16-2008 מיום 4 בנובמבר 2008, נקבע כי קרן פנסיה תוכל לשערך בשווי מותאם הלוואות אשר ביום רכישתן או הקצאתן, לא יעלה שווין על 3% מהשווי המשוערך של נכסי הקרן. הקרן מחזיקה בהלוואות אשר מוצגות בשווי מותאם במסגרת הלוואות. השווי ההוגן של הלוואות מהסוג האמור ליום המאזן (בהתאם לכללים לחישוב שווי הוגן כאמור בביאור 2 ג' לעיל) הינו 1,861 אלפי ש"ח והוא גבוה בסך של כ-401 אלפי ש"ח מעלותו המתואמת (בשנת 2020 השווי ההוגן של הלוואות היה 1,937 אלפי ש"ח והוא גבוה בסך של כ-369 אלפי ש"ח מעלותו המתואמת).

ביאור 10: - נדל"ן להשקעה

א. הרכב ותנועה:

ליום 31 בדצמבר 2020			ליום 31 בדצמבר 2021			
אלפי ש"ח	עמיתי		אלפי ש"ח	עמיתי		
	ותיקים	תקופת הביניים		ותיקים	תקופת הביניים	
-	-	-	448	448	-	יתרה ליום 1 בינואר
448	448	-	1	1	-	רכישות ותוספות לנכסים קיימים
28	28	-	-	-	-	עלויות והוצאות שהונו
(28)	(28)	-	-	-	-	התאמת שווי הוגן
448	448	-	449	449	-	יתרה ליום 31 בדצמבר

ביאור 10: - נדל"ן להשקעה (המשך)

ב. קביעת שווי הוגן

נדל"ן להשקעה מוצג על בסיס השווי ההוגן כפי שנקבע בהערכת שווי שבוצעה על ידי מעריכי שווי חיצונים בלתי תלויים שהינם בעלי כישורים מקצועיים מוכרים וניסיון רב בנוגע למיקום וסוג הנדל"ן שהוערך. השווי ההוגן נקבע בהתבסס על עסקאות שנערכו לאחרונה בשוק ביחס לנדל"ן דומה ובמיקום דומה לזה של הנדל"ן שבבעלות החברה, וכן בהתבסס על אומדן תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים מהנכס. באמידת תזרימי המזומנים הובא בחשבון הסיכון המובנה שלהם. בחישוב השווי ההוגן השתמש מעריך השווי בשיעורי היוון שבין 6.75% ל-7% לנדל"ן בישראל. הנדל"ן להשקעה מורכב בעיקר מבנייני משרד ונדל"ן מסחרי.

ג. פרטים בדבר זכויות במקרקעין המשמשות את הקרן כנדל"ן להשקעה

ליום 31 בדצמבר	
2020	2021
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
448	449

בבעלות

ביאור 11: - התחייבויות שוטפות

ליום 31 בדצמבר 2020			ליום 31 בדצמבר 2021		
עמיתי			עמיתי		
סה"כ	עמיתים ותיקים	תקופת הביניים	סה"כ	עמיתים ותיקים	תקופת הביניים
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
9,086	2,626	6,460	5,154	1,468	3,686
18	7	11	-	-	-
227	72	155	218	59	159
1,584	648	936	1,741	713	1,028
167	68	99	549	225	324
1,181	15	1,166	1,541	104	1,437
282	105	177	208	73	135
12,545	3,541	9,004	9,411	2,642	6,769

חוזים עתידיים ואופציות בזכות החברה המנהלת מוסדות זכאים בגין פנסיה מעסיקים בטוחות בגין חוזים עתידיים לא סחירים זכאים בגין השקעות

ביאור 12: - סיוע ממשלתי עתידי

א. חלוקה של הסיוע הממשלתי העתידי:

ליום 31 בדצמבר	
2020	2021
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
196,178	270,059
116,457	165,577
312,635	435,636

הערך הנוכחי של הכנסות עתידיות צפויות מתשלומי הסיוע הממשלתי הישיר לקרן הערך הנוכחי של הסבסוד באמצעות אג"ח מיועדות מסוג ערד שהקרן צפויה לרכוש לאחר מועד המאזן

חישוב הסיוע הממשלתי הישיר נערך בהתאם להנחיות חוזר פנסיה מספר 3-2006-3 מיום 8 במרס 2006, כמפורט להלן:

1. הסיוע הממשלתי הישיר אשר צפוי להיות משולם לקרן מחושב בהתאם לכללים שנקבעו בנוהל להעברת סיוע כספי לקרנות הפנסיה הותיקות המאוזנות מיום 15 בדצמבר 2004. הערך הנוכחי של סיוע זה מחושב באמצעות תחזית תזרימי המזומנים בהתאם להנחות על תשואת הקרן הצפויה בכל שנה והכל לפי ההנחיות שנקבעו בחוזר.

ביאור 12: - סיוע ממשלתי עתידי (המשך)

א. חלוקה של הסיוע הממשלתי העתידי (המשך)

2. השווי של אגרות החוב המיועדות בדוח הכספי זהה לשווי המשמש בדוח האקטוארי וזאת בעקבות שיערוך מחדש של אגרות חוב מיועדות שבוצעה בהתאם להבהרה שפורסמה בחודש דצמבר 2015, ראה ביאור 4.ג.2.

3. להלן מוצג ההפרש בין שווי הוגן של אגרות החוב המיועדות המוחזקות על ידי הקרן לבין עלותן המתואמת:

ליום 31 בדצמבר		
2020	2021	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
513,683	611,018	שווי הוגן אגרות חוב מיועדות
329,517	373,226	עלות מתואמת אגרות חוב מיועדות
184,166	237,792	הפרש

ביאור 13: - הכנסות (הפסדים)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2020	2021	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
16	9	א. ממזומנים ושווי מזומנים
(1,186)	(618)	הכנסות ריבית
(1,170)	(609)	הפסדים מהפרשי שער
		ב. מהשקעות
		מניירות ערך שאינם סחירים
18,183	78,028	אגרות חוב ממשלתיות
124	3,345	אגרות חוב אחרות
(252)	20,158	מניות וניירות ערך אחרים
18,055	101,531	
		מניירות ערך סחירים
18,140	19,815	אגרות חוב ממשלתיות
(284)	11,314	אגרות חוב אחרות
18,509	40,399	מניות וניירות ערך אחרים
36,365	71,528	
		מפקדונות והלוואות
-	18	פקדונות
(332)	70	הלוואות לעמיתים
4,752	16,276	הלוואות לאחרים
4,420	16,364	
(12)	30	מנדל"ן להשקעה
58,828	189,453	

ביאור 14: - דמי ניהול

א. שיעור דמי הניהול

להלן פירוט אודות דמי ניהול המשולמים על ידי הקרן לחברה המנהלת:

- שיעור דמי הניהול שנגבה ממבוטחים הינו 0.055% מן היתרה הצבורה בסוף כל חודש, 0.66% בחישוב שנתי.
- שיעור דמי הניהול שנגבה מפנסיונרים הינו 0.052% בחודש מתוך סך הנכסים העומדים כנגד התחייבויות הקרן לכלל הפנסיונרים, 0.626% בחישוב שנתי.

ב. הרכב דמי ניהול

ליום 31 בדצמבר 2020			ליום 31 בדצמבר 2021			
עמיתים	עמיתים	עמיתי	עמיתים	עמיתים	עמיתי	
תקופת הביניים	ותיקים	תקופת הביניים	ותיקים	תקופת הביניים	ותיקים	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
4,764	2,104	2,660	4,774	2,150	2,624	ממבוטחים
1,874	771	1,103	2,236	879	1,357	מפנסיונרים
<u>6,638</u>	<u>2,875</u>	<u>3,763</u>	<u>7,010</u>	<u>3,029</u>	<u>3,981</u>	

ביאור 15: - יתרות ועסקאות עם צדדים קשורים

א. יתרות עם צדדים קשורים

ליום 31 בדצמבר	
2020	2021
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח

-	4
1	23
18	-

חייבים ויתרות חובה:

החברה המנהלת
קרנות פנסיה

זכאים ויתרות זכות:

החברה המנהלת

ב. עסקאות עם צדדים קשורים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2020	2021
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
<u>6,638</u>	<u>7,010</u>

הוצאות דמי ניהול

ביאור 15: - יתרות ועסקאות עם צדדים קשורים (המשך)

ג. מידע על השקעות הקרן בצדדים קשורים ובעלי עניין

היתרה הגבוהה			
ליום 31 בדצמבר	במשך השנה		
2021	2021		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
5,941	6,481	ניירות ערך סחירים	
3,115	3,283	מניות וניירות ערך אחרים	
		אג"ח והלוואות	
28,148	29,766	ניירות ערך לא סחירים	
2,243	2,670	מניות וניירות ערך אחרים	
		אג"ח והלוואות	

ביאור 16: - תשואה על נכסי הקרן

תשואה		תשואה		
נומינלית ברוטו	ריאלית ברוטו			
%	%			
15.76	13.05			לשנת 2021
4.59	5.21			לשנת 2020

ביאור 17: - מסים על ההכנסה

קרן הפנסיה אושרה לצרכי מס כקופת גמל. תוקף האישור הינו עד ליום 31 בדצמבר 2021 והוא מתחדש מדי שנה. בהתאם לכך הכנסתה פטורה ממסים על הכנסותיה מכח הוראות סעיף 9(2) לפקודת מס הכנסה. מהכנסות הקרן הנובעות מהשקעותיה במדינות חוץ מנוכים מסים בהתאם להוראת האמנה למניעת כפל מס הרלוונטית לאותה מדינה עם מדינת ישראל.

ביאור 18: - התחייבויות תלויות והתקשרויות

א. התחייבויות תלויות

לפרטים ועדכונים נוספים אודות התחייבויות תלויות ראה ביאור 19 לדוחות הכספיים של החברה המנהלת ליום 31 בדצמבר 2021.

ב. חובות מעבידים

חוק הגנת השכר, התש"ח-1958 מטיל התחייבות על קרנות הפנסיה, בנסיבות שפורטו בחוק, בגין חובות של מעבידים לעובדיהם אשר לא סולקו במועדם על ידי העברת כספים לקרן. החברה המנהלת נוקטת באמצעים שונים על מנת לאתר, לזהות ולגבות את חובות מעבידים. האמצעים כוללים מעקב שיטתי ומתמשך של איתור החובות, דיוור המעביד אודות החוב, הגעה להסדרי תשלומים ובמידת הצורך הגשת תביעה משפטית. במקרה של פירוק מוגשת תביעת חוב למוסד לביטוח לאומי באמצעות מפרק החברה.

ג. התקשרויות

השקעה בקרנות השקעה ובקרנות הון סיכון: לתאריך המאזן התקשרה הקרן בהסכמים להשקעה בקרנות השקעה ובקרנות הון סיכון כשותפה מוגבלת. הקרן התחייבה להשקעה כוללת בסך 102,685 אלפי ש"ח. סכומי ההשקעה מועברים בחלקים, בהתאם לדרישותיהן של הקרנות. סכומי ההשקעה שטרם נדרשו מסתכמים לתאריך המאזן לסך של 33,360 אלפי ש"ח.

ד. שעבודים

קיימים שעבודים על נכסי הקרן לצורך פעילות בנגזרים. לתאריך המאזן מסתכמים השעבודים לסך של 11,821 אלפי ש"ח.

עתידיית קופת פנסיה

דין וחשבון אקטוארי

ליום 31 דצמבר 2021

מרץ 2022

תוכן העינים

- חלק א' – מאזן אקטוארי
- חלק ב' – הערות ובאורים
- נספח א' – הצהרת האקטוארים
- נספח ב' – עיקרי תוכנית הפנסיה ע"פ התקנות
- נספח ג' – בסיסים טכניים
- נספח ד' – הערות האקטואר (כולל דוח תנועה בעודף האקטוארי)
- נספח ה' – הסבר לגבי יישום חוזר 2006-3-3
- נספח ו' – וקטור ריביות
- נספח ז' – דו"ח התפתחות ההון ודו"ח תזרים מזומנים
- נספח ח' – תזרים מזומנים 36 חודשים
- נספח ט' – נתונים סטטיסטיים ליום המאזן

עתידיית קופת פנסיה בע"מ

31/12/2021

במיליוני ש"ח (נומינלי/ לא מתואם למדד)

שנת הדו"ח						שנת הדו"ח						נכסים
31/12/2020			31/12/2021			31/12/2020			31/12/2021			
סה"כ	רבעון	וوتקים	סה"כ	רבעון	וوتקים	סה"כ	רבעון	וوتקים	סה"כ	רבעון	וوتקים	
לפנסיונרים												
402.60	239.58	163.01	474.08	287.26	186.82	1,298.64	765.27	533.37	1,477.05	872.03	605.02	נכסים לפי המאזן החשבונאי
2.77	2.77	0.00	2.48	2.48	0.00							
<u>36.79</u>	<u>24.94</u>	<u>11.85</u>	40.61	<u>27.26</u>	<u>13.35</u>	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	הפרש שווי הוגן אג"ח (פירוט מטה)
442.15	267.29	174.86	517.17	317.00	200.17							סכסוד של אג"ח עתידי
לעמיתים פעילים זכויות שכבר נצברו												
1,065.41	543.88	521.52	1,171.87	579.33	592.54	196.18	60.93	135.25	270.06	89.10	180.96	סיוע ממשלתי ישיר עתידי
0.59	0.59	0.00	0.88	0.88	0.00							
20.89	10.06	10.83	19.14	8.75	10.39							
<u>33.10</u>	<u>19.57</u>	<u>13.54</u>	16.21	<u>8.58</u>	<u>7.62</u>							
1,119.99	574.11	545.89	1,208.10	597.55	610.55							
לעמיתים פעילים - זכויות שיצברו בעתיד												
232.17	115.78	116.39	315.21	151.40	163.80	142.09	74.45	67.64	204.27	103.90	100.36	ערך נוכחי של דמי גמולים
3.74	0.33	3.41	4.43	0.41	4.02							
5.30	1.61	3.69	6.52	1.24	5.28							
<u>5.81</u>	<u>3.29</u>	<u>2.51</u>	3.09	<u>1.56</u>	<u>1.53</u>							
247.01	121.00	126.00	329.25	154.61	174.63							
לעמיתים לא פעילים												
352.82	185.91	166.91	394.64	210.27	184.37							
0.00	0.00	0.00				<u>238.92</u>	<u>118.97</u>	<u>119.95</u>	261.20	113.26	147.94	כרית בטחון
<u>0.00</u>	<u>0.00</u>	<u>0.00</u>				<u>169.68</u>	<u>55.49</u>	<u>114.18</u>	71.01	0.00	71.01	גרעון (עודף)
<u>2,161.97</u>	<u>1,148.31</u>	<u>1,013.66</u>	<u>2,449.16</u>	<u>1,279.43</u>	<u>1,169.72</u>	<u>2,161.97</u>	<u>1,148.31</u>	<u>1,013.66</u>	<u>2,449.16</u>	<u>1,279.43</u>	<u>1,169.72</u>	סה"כ נכסים

גילוי לגבי הפרש שווי הוגן חשבונאי לאקטוארי של אגחים מיועדים
(0.81)   (0.53)   (0.28)

חלק ב'

הערות ובאורים

בדוח שלעיל מפורטים הנכסים והתחייבויות שנצברו בקרן. להלן ביאורים לנתונים המופיעים בדוח:

נכסים

- **נכסים לפי מאזן חשבונאי** – נכסים פחות התחייבויות שוטפות, שנצברו בקרן הפנסיה ע"פ המאזן החשבונאי.
- **הפרש שווי הוגן אג"ח** – משקף את ההבדל בין שווי האג"חים המיועדים בנכסים החשבונאים ושווי הוגן שלהם לצורך דו"ח אקטוארי.
- **סבסוד של אג"ח עתידי** – משקף את השווי ההוגן של אג"חים מסובסדים עתידיים שהמדינה צפויה לספק כדי לשמור על הרכב נכסים של 70% נכסים חופשיים ו-30% אג"חים מסובסדים.
- **סיוע ישיר ממשלתי עתידי** – עבור הקרן הוותיקה תוספת של 1.57% על נכסים חופשיים ו-0.71% על אג"חים מסוג "ערד" שצפויה להתקבל כל שנה מהמדינה. עבור עמית תקופת הביניים הסיוע קטן יותר ומבוסס על נוסחה.
- **דמי גמולים** – הערך הנוכחי, למועד המאזן, של דמי הגמולים הצפויים להיות משולמים לקרן ע"י העמיתים הפעילים.
- **עודף אקטוארי** – ההפרש בין סה"כ ההתחייבויות וסה"כ הנכסים שצוינו לעיל.

התחייבויות

לפנסיונרים

- **זיקנה ושאיירי זיקנה** – הערך הנוכחי, למועד המאזן, של קצבאות הזקנה ושאיירים שישולמו לפנסיונרים הקיימים, לשאיירי פנסיונרים קיימים ולשאיירי פנסיונרים עתידיים.
- **נכות** – פנסיית נכות המשולמת לנכה עד סוף חייו ולשאיירים שלו לאחר פטירתו.
- **שאיירים** – פנסיה לשאיירים של פעילים שנפטרו.

לפעילים (זכויות שנצברו ועתידיות)

בסעיף של הזכויות שנצברו נרשמו הסכומים שנצברו ממועד ההצטרפות ועד למועד המאזן. בסעיף של הזכויות העתידיות נרשמו הזכויות שייצברו בעתיד ממועד המאזן ועד למועד הפרישה בעקבות דמי גמולים עתידיים.

- **זיקנה ושאיירי זיקנה** – הערך הנוכחי, למועד המאזן, של קצבאות הזקנה ושאיירים שישולמו לעמיתים פעילים כאשר יפרשו לפנסיה ולשאייריהם אם הפעיל נפטר לאחר הפרישה לפנסיה.
- **נכות** – פנסיית נכות המשולמת לפעיל שיהפוך להיות נכה עד סוף חייו ולשאייריו לאחר פטירתו.
- **שאיירים** – פנסיית שאירים של פעילים שנפטרו לפני פרישה לפנסיה.
- **זכויות אחרות** – החזר ערך פדיון לפעילים בעקבות משיכת כספים או זכאות לפנסיה שהיא פחותה מהפנסיה המינימאלית לפי התקנון.

לעמיתים לא פעילים

בסעיף של הזכויות שנצברו נרשמו הסכומים שנצברו ממועד ההצטרפות ועד למועד המאזן. בעיקר מדובר על זכאות לפנסיה לאחר פרישה עבור המוקפא ושאיירו. בנוסף קיימת זכאות להחזר ערך פדיון בעקבות מקרה מוות לפני פרישה או דרישה של משיכת כספים או זכאות לפנסיה זיקנה שפחותה מהפנסיה המינימאלית על פי תקנון. בגין קרן עמיתי תקופת הביניים ("רבעון") מסלול מקיפה כלולים בהתחייבויות אלו גם מעט זכויות ביטוחיות של מקרה פטירה או נכות לפני גיל פרישה עבור הפנסיה הצבורה.

נספח א' - הצהרת האקטואר

אני אלן דובין נתבקשתי על ידי לעתיד חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ שהינה החברה המנהלת את עתידית קופת פנסיה לערוך דין וחשבון אקטוארי של עתידית קופת פנסיה (להלן הקרן) ליום 31/12/2021. אני מבצע את ההערכה כאקטואר חיצוני (כמתחייב כל 5 שנים עפ"י תקנות מס הכנסה)

אני מצהיר שאין לי כל יחסי גומלין עם הקרן, עם צדדים קשורים לקרן כהגדרתם בתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל) התשכ"ד – 1964, ועם מי שיש להם זיקה לקרן. איני עובד באחד מאלה ואיני מחזיק באמצעי שליטה באחד מאלה. לאף אחד מקרובי, כהגדרת "קרוב" בחוק ניירות ערך, אין יחסי גומלין כנ"ל.

אני מצהיר ומאשר כי:

1. הדו"ח האקטוארי המצורף בזאת נערך ונחתם על ידי.
  2. הדין וחשבון האקטוארי נערך בהתאם לאלה:
    - א. הוראות תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל) התשכ"ד 1964.
    - ב. הוראות הממונה על שוק ההון, ובכלל זה, מערכת ההנחות שבבסיס הדין וחשבון תואמת להוראות הממונה על שוק ההון לעריכת מאזנים אקטואריים.
    - ג. תקנוני הקרן.
    - והכל כתוקפם ביום המאזן.
  3.
    - א. בהערכה אקטוארית יש ביטוי הולם להטבות שמעניקה הקרן ע"י התקנון שלה.
    - ב. הנכסים שנצברו, המצוינים בדוח, רשומים בהתאם למאזן החשבונאי של הקרן ל – 31/12/2021.
    - ג. יתר הנתונים שבדין וחשבון, מעבר לאלה המפורטים בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), וכן אלה המשמשים כבסיס לחישובים ולהערכות שבדו"ח, הומצאו לי ע"י הנהלת הקרן במתכונת שנדרשה על ידי. כל בקשותיי לקבלת מידע ונתונים נענו בצורה מספקת לעריכת הדו"ח, ולנתונים שנתקבלו נערכו בדיקות שהניחו את דעתי בדבר סבירות הנתונים וכי ניתן להסתמך עליהם בצורה המספקת לצורך עריכת הדו"ח.
    - ד. הבדיקות שנעשו באשר לשלמות הנתונים מבוססים על בדיקת סבירותם של הנתונים, לרבות בדיקות הנערכות ע"י השוואתם לנתוני השנה אליה מתייחס הדו"ח ולנתוני השנים קודמות. אשר על כן, בדיקות אלו לעיתים אינן יכולות לגלות אי דיוקים או השמטות עקביות או שיטתיות בנתונים. האחריות לאי - דיוקים או השמטות אפשריות מסוג זה אשר אין אפשרות סבירה לגלותם היא של הנהלת הקרן בלבד.
- לפי מיטב שיקול דעתי, החישובים וההערכה האקטוארית כפי שהם משתקפים בדין וחשבון המצורף בזאת מייצגים, בהתאם להנחות שפורטו בדין וחשבון, את היקף ההתחייבויות של הקרן, את נכסיה ואת הערך הנוכחי של דמי הגמולים העתידיים ליום 31/12/2021, ותואמים את הוראות הדין הרלוונטיות ואת הוראות הממונה על שוק ההון.

אלן דובין, אקטואר

מרץ 2022

נספח ב'

עיקרי תוכנית הביטוח הפנסיוני לעמיתי קרן עתידית קופת פנסיה בע"מ

התקנון עודכן ב-1/2022 לפי העדכון, התשואה הריאלית ברוטו שעמית יקבל על הצבירה לאחר הגיעו לגיל 67 ירדה ל 2.82% לשנה לקרן וותיקים ול-2.092% לקרן רבעון עדכון זה נעשה בעקבות עדכון הנחת דחיית גיל פרישה במודל על בסיס מחקר דמוגרפי שנעשה ב-2019.

בנובמבר 2019, היה עדכון הנחות שיפורי תמותה על פי חוזר 2019-1-10. עדכון ההנחות לצורך הערכת המאזן חל למאזן של סוף 2019 והגדיל את הגירעון בכ-28 מיליוני ש"ח, אך כאשר התקנון עודכן במהלך 2020 הוקטן הגירעון ב כ-10.8 מיליוני ש"ח בעקבות הקטנת זכויות פעילים ומוקפאים.

התקנון עודכן ברבעון ראשון 2018. עדכון זה בעקבות עדכון ההנחות הדמוגרפיות על פ חוזר 2017-3-6. עדכון זה תרם כ-10.5 מיליוני ש"ח לגירעון הקרן במהלך 2017, אך הואיל ותקנון הקרן רק עודכן במהלך 2018, ההשפעה המקזזת משתקפת רק במאזן של 2018 ומוצג בתנועה בעודף עם השפעה של כ-8.5 מיליוני ש"ח. הסיבה שעדכון תקנון לא מקזז את השפעת עדכון החוזר במלואה היא שזכויות עמיתים שכבר פרשו לפנסיה לא מושפעות מעדכון תקנון, אך התחייבויות אלו גדלו עקב עדכון החוזר.

עיקרי תוכנית הביטוח הפנסיוני המובטח לעמיתי עתידית קופת פנסיה בע"מ להלן קרן הפנסיה (עפ"י תקנונה):

בתחילת רבעון שני 2015 תקנון הקרן עודכן במסגרת מהלך של שיפור ניהול זכויות עמיתים. השינויים העיקריים של עדכון התקנון היו:

- כל מסלולי הקרן מתנהלים כקרן תשואה, כאשר כל עמית צובר יתרה צבורה לגיל פרישה וממיר את היתרה בגיל זקנה לקצבת זקנה על פי מקדמי המרה.
- ביטול של דורות שונים של מקדמי המרה לפנסיה
- פנסיית שאיר פנסיונר שונתה לכל העמיתים ל-60% (תקנון קודם: 70% לאלמנות ו-50% לאלמנים)
- עמיתים במסלול מקיף רוכשים ביטוח נכות ושאיירים מתוך הפרמיה השוטפת שלהם בדומה להתנהלות של קרנות מקיפות חדשות.
- מנגנון גביית דמי ניהול מצבירה של עמיתים פעילים ומוקפאים. בתקנון הקודם זה היה תלוי בגובה היתרה ואילו בתקנון העדכני משתמשים בדמי ניהול מנכסים אחידים לכל העמיתים הפעילים ומוקפאים.

כללי

הקרן היא קרן צוברת כאשר מבוטחים ברמה אישית רוכשים זכויות פנסיוניות בעיקר לפי הפקדות לקרן אשר צוברות ריבית הנקובה בתקנון בהתאם למסלול בו הכספים הופקדו. מיתרה צבורה זו מנוכים דמי ניהול בשיעור של 0.055% כל חודש. יתרה צבורה בעת הפרישה מחולקת במקדם פנסיה כדי לקבוע את גובה הפנסיה שתשולם לעמית.

זכויות פנסיוניות

- פנסיית זקנה מגיל 65 – 67 לגברים; לנשים מגיל 60 – 64 שנה. גיל פרישה תלוי בתאריך לידת העמית.
- אפשרות להקדמת או דחיית מועד הפרישה.
- **עמיתים וותיקים:** הזכויות הפנסיוניות נקבעות ע"י חלוקת יתרה צבורה בגיל פרישה במקדם פנסיה הקבוע בתקנון לפי גיל ומין. 180 תשלומים מובטחים לכל הפורשים.
- **עמיתי תקופת הביניים (עמיתי ינואר-מרץ 1995, "רבעון"):** הזכויות הפנסיוניות נקבעות ע"י חלוקת יתרה צבורה בגיל פרישה במקדם פנסיה הקבוע בתקנון לפי גיל ומין מצב משפחתי ובחירה של תשלומים מובטחים (בשיעורי הפנסיה כמפורט בתקנון).

פנסית נכות

לפי התקנות, נקבע כי חבר זכאי לפנסית נכות מירבית כאשר נשלל ממנו לפחות 75% מכושרו להמשיך במקצועו או בעיסוק שבו עסק עד לאותה מחלה או תאונה. פנסית הנכות המירבית נקבעת כשכר הקובע מוכפל בשיעור מענק אי כושר לפי גיל ההצטרפות כנקבע בטבלת אחוזי הזכאות. למטרה זו השכר הקובע הוא הגבוה מבין הממוצע של ההכנסות המבוטחות ב - 3 החודשים האחרונים לבין הממוצע ב-12 החודשים האחרונים לפני קרות האירוע. במקרה נכות חלקית: פנסיה יחסית בהתאם לאחוז הנכות.

פנסית שאירים

- שאירי פנסיונר
- פנסיות שאירים לשאירי מקבלי פנסית זיקנה משולמות לפי תקנות הקופה לאחר גמר תשלום פנסית הזיקנה. פנסית אלמנה/אלמן משולמת בשיעור 60% מפנסיית הזקנה.
- שאירי פעיל מסלול מקיף
- אלמנה או אלמן זכאי לפנסיה בשיעור 60% מהשכר הקובע מוכפל בשיעור גמלת שאירים לפי גיל ההצטרפות כנקבע בטבלת אחוזי הזכאות. למטרה זו השכר הקובע הוא הגבוה מבין הממוצע של ההכנסות המבוטחות ב - 3 החודשים האחרונים וב -12 החודשים האחרונים לפני קרות האירוע. שיעורי הפנסיות לשאירים אחרים מפורטים בהתאם לתקנון.
- שאירי פעיל מסלול יסוד ועמית מוקפא
- יתרה צבורה מומרת לפנסיית שאירים על ידי חלוקה במקדם פנסיית שאיר בעת פטירת המבוטח.

החזרת כספים

- עמיתים יכולים למשוך בכל עת ערך פדיון צבור (לא יתרה צבורה המשמשת לחישוב פנסייה בעת פרישה לזקנה). במקרה מוות של עמית ללא שאירים זכאים לפני גיל פרישה, היורשים זכאים להחזרת ערך פדיון. כמוכן יוחזרו כספי ערך פדיון לעמית שרוצה לפרוש ופנסיית זיקנה שלו מתחת למינימום הנדרש (5% משמ"ב).

נספח ג' - בסיסים טכניים ואקטואריים

עמיתי תקופת הביניים		קרן וותיקה		
יסוד	מקיפה	יסוד	מקיפה	
		וקטור ריביות (31/12/2021)		ריבית חישוב לשיערוך
4.60%	4.60%	5.57%	5.57%	ריבית תעריף
0.62%	0.62%	0.62%	0.62%	דמי ניהול מנכסים ¹

החל מ-31/12/2017 חל חוזר 2017-3-6 לצורך הערכת התחייבות של קרנות פנסיה. חוזר זה מחליף את חוזר 2013-3-1. להלן ההנחות העדכניות והפניות לטבלאות הרלבנטיות בחוזר.

שיעורי תמותה נכות ועזיבות

- א. שיעורי תמותה בלתי תלויים לעמיתים בריאים (q_x^s)**
- פעילים לפני גיל פרישה: לפי לוח פ1 בחוזר 2017-3-6
  - מוקפאים לפני גיל פרישה: לפי לוח פ2 בחוזר 2017-3-6
  - לעמיתים לאחר גיל פרישה
    - קרן וותיקה (קרן ללא אופציה): לפי לוח פ3 בחוזר 2017-3-6
    - עמיתי ביניים (קרן עם אופציה): לפי לוח פ3 עם מכפילים של פ4 בחוזר 2017-3-6
- ב. אלמנים ואלמנות:**
- לפני גיל 55/60 (גבר/אישה) לפי לוח פ2 בחוזר 2017-3-6
  - אחרי גיל 54/59 (גבר/אישה) לפי לוח פ5 בחוזר 2017-3-6
- ג. שיפור תמותה:** לפי נספח ה' של חוזר 2019-1-10
- מהווה שיעור התמותה בגיל x ביום 31.12.2015 לפי לוחות תמותה הנ"ל $q_{x,0}^s$
 מהווה שיעור התמותה בגיל x , t שנים לאחר 31.12.2015. החישוב התבסס על מקדם שיפור תמותה ממוצע לכל שנה קלנדארי.
- ד. שיעורי נכות בלתי תלויים (i_x):** לפי לוח פ8 בחוזר 2017-3-6

¹ הסבר לגבי הגיון מאחורי דמי ניהול מנכסים: דמי ניהול במהלך תקופת הצבירה נלקחים מ-"יתרה צבורה" על בסיס 0.055% חודשי. בתקופת תשלום הפנסיה דמי ניהול הם בפועל 0.052%. 0.052% חודשי מתורגם ל כ-0.62% שנתי

לפי החישובים שלנו, דמי הניהול בפועל יהיו פחות מה-0.62% דמי ניהול שהורדנו מהנכסים בחיוב הגרעון. זה מפני שבסיס דמי הניהול של הפעילים הוא מהיתרה הצבורה שנמוכה מהנכסים העומדים כנגד ההתחייבויות. הפער אינו מהותי וילך וירד עם פרישת הפעילים לפנסיה. לא לקחנו את הפער בחישוב ההתחייבות והגרעון מפני הקושי לחשב את הפער והאי מהותיות. אם היה אפשר לקחת את הפער, המצב של הקרן היה משתפר באופן לא מהותי.

- ה. שיעורי תמותה בלתי תלויים לנכים (q_x^i):
 - עד גיל פרישה לפי לוח פ7 בחוזר 2017-3-6
 - אחרי גיל פרישה כמו עמיתים בריאים

ו. שיעורי החלמה (לפני גיל פרישה): לפי לוח פ9 בחוזר 2017-3-6

ז. שיעורי תמותה ונכות תלויים:

$$i_x^a = 1 - (1 - q_x^s * (1 - i_x/2))^{1/12}$$

$$q_x^a = 1 - (1 - i_x * (1 - q_x^s/2))^{1/12}$$

ח. גיל פרישה:

גיל	גבר פעיל	גבר מוקפא	אישה פעילה	אישה מוקפאת
64			10.0%	10.0%
65			20.0%	20.0%
66			30.0%	30.0%
67	50.0%	50.0%	20.0%	20.0%
68	25.0%	25.0%	10.0%	10.0%
69	20.0%	20.0%	10.0%	10.0%
70	10.0%	10.0%	20.0%	20.0%
71	10.0%	10.0%	20.0%	20.0%
72	10.0%	10.0%	20.0%	20.0%
73	5.0%	5.0%	20.0%	20.0%
74	5.0%	5.0%	100.0%	100.0%
75	5.0%	5.0%		
76	5.0%	5.0%		
77	100.0%	100.0%		

ט. שיעורי עזיבה: לפעילים 0.20% למוקפאים 1.00%

י. שיעורי הקפאה: 0%

נתוני נישואים

א. שיעורי נישואים (w_x): נתונים בפועל

ב. הפרש גילאים (y_x) : נתונים בפועל (אם לא ידוע $-5/3$)²

נתוני ילדים

א. גיל הילדים (z_x) : לפי לוח פ11ב בחוזר

ב. מספר הילדים (k_x) : לפי לוח פ11ב בחוזר

---

² הואיל וגובה הפנסיה מחושבת במערכת של הקרן לפי נתונים בפועל, גם ההערכה, למען עקביות, צריכה להניח את אותה הנחה.

ערך פדיון:

לפני גיל 67

ריבית שנתית ריאלית נטו (לאחר ניכוי של דמי ניהול של 0.66% שנתי):
- 4.92% עבור עמיתים וותיקים
- 3.95% עבור עמיתים בתקופת הביניים.

מגיל 67

ריבית שנתית ריאלית נטו (לאחר ניכוי של דמי ניהול של 0.66% שנתי):
- 2.15% עבור עמיתים וותיקים
- 1.42% עבור עמיתים בתקופת הביניים.

מפרמיה שמופקדת לקרן רק 0.9343 מתווספת לערך פדיון וגם מנוכים עלויות ריסק בגין עמיתים במסלול מקיף.

דמי גמולים עתידיים

א. גידול שנתי: 0% ריאלי

נספח ד' - הערות האקטואר

הסבר שמות השורות בדו"ח התנועה:

1. ריבית על היתרה לפי הנחה של אשתקד – התשואה הריאלית הצפויה על העודף (גרעון) האקטוארי, בתוספת עליית המדד הידוע בפועל.
2. שינויים דמוגרפיים – עודף (גרעון) הנובע בניסיון דמוגרפי השנה שלא היה לפי הנחות הקרן.
3. שינוי הנחות דמוגרפיות עקב מחקר - עודף (גרעון) הנובע מהשינוי בהנחות של השנה.
4. תשואה עודפת – עודף (גרעון) הנובע מתשואות על הנכסים שלא כצפי בתחילת השנה.
5. שינוי בריבית של ההערכה – עודף (גרעון) הנובע משינויים בווקטור הריביות חסרות הסיכון ביחס לווקטור הצפוי בתחילת השנה, שהינו ווקטור שיעורי FORWARD של תחילת השנה, מגולגל קדימה לתאריך ההערכה.
6. שינויים בין אקטוארים - עודף (גרעון) הנובע משינויי מתודולוגיה בין האקטואר שביצע את ההערכה בתחילת השנה לבין האקטואר שביצע הערכה זו.
7. גורמים אחרים – הפרשים לא מוסברים בין עודף (גרעון) הקרן בתאריך ההערכה לבין עודף (גרעון) הקרן בתחילת השנה.

תיאור הגורמים העיקריים לתנועה בעודף (גרעון) השנה:

- הגרעון של הקרן ירד השנה, בעיקר מפני עדכון בהנחות כתוצאה מהמחקר הדמוגרפי האחרון ועדכון התקנון, שגרמו לירידה בגרעון של כ-72 מיליוני ש"ח. המחקר הראה שעמיתים בקרן נשארים בקרן מעבר לגיל הפרישה התקנוני, בהתאם לכך עודכנה הנחת גיל פרישה במודל מגיל פרישה תקנוני לשיעורי פרישה מדורגים. בנוסף עודכנו שיעורי משיכות ונעשתה הפרדה בין משיכות פעילים למשיכות מוקפאים בהתאם למחקר. (ראה סעיף ח ו-ט בנספח ג – בסיסים טכניים ואקטואריים).
- בנוסף, היתה ירידה של כ-26 מיליוני ש"ח בגרעון עקב תשואות גבוהות מהצפי, אחרי קיזוז מההשפעה של השינוי בריביות. בדרך-כלל, יש להסתכל בתשואות ביחס להשפעה של הריבית, כי כל ייעוד ההשקעות של הקרן הינו לכסות את ההתחייבויות, וההתחייבויות מושפעות באופן מהותי מאוד מריבית ההיוון. השנה, ריביות שוק ירדו וגרמו לעלייה בהתחייבויות וגם לעלייה בשווי הנכסים. כאמור, ההשפעה היתה ירידה בגרעון של כ-26 מיליוני ש"ח, שמורכבת מירידה בגרעון של כ-171 מיליוני ש"ח בעקבות התשואות העודפות של השנה, בקיזוז עליית גרעון של כ-145 מיליוני ש"ח בעקבות השינויים בשיעורי הריבית השנה.

כרית הביטחון:

כרית הביטחון אושרה בתחילת 2017 ונרשמה עתה כנכס במאזן שצמצם את הגירעון המוצג מ-332.20 מיליוני ש"ח ל-71.01 מיליוני ש"ח. על פי החוק הקרן יכולה לקבל כרית ביטחון של עד כ-68 מיליוני ש"ח נכון לסוף 2012. הצמדה לפי ריבית ריאלית של 3.48% בגין 10 שנים ולפי מדד בעלייה מצטברת של 5.75% מביא את הכרית ל-101.4 מיליוני ש"ח נכון לתאריך המאזן. ליום המאזן, שווי ההוגן של כרית הביטחון הינו 261.20 מיליוני ש"ח, 139.78 בגין עמיתים וותיקים ו-121.41 מיליוני ש"ח לעמיתים בתקופת הביניים. שווי הגירעון של העמיתים בתקופת הביניים הינו נמוך משווי ההוגן של כרית הביטחון וכרית הביטחון רק אמורה לאפס את הגירעון ולא מעבר לכך. לכן, העברנו את ההפרש לטובת העמיתים הוותיקים. לכן מופיע במאזן החלוקה הבאה: 147.94 מיליוני ש"ח בגין עמיתים וותיקים ו-113.26 מיליוני ש"ח בגין עמיתים בתקופת הביניים.

למרות שכרית הביטחון איפסה את הגירעון באופן תזרימי היות והיא מהווה בריבית חסרת סיכון ללא הפחתה של דמי ניהול בשונה מחישוב הגירעון שמחושב עם הפחתה של דמי ניהול, מוצג במאזן עדיין גירעון לאחר ניצול הכרית בגובה 71 מיליוני ש"ח.

בהערכה זו, אני אימצתי את השיטות והמתודולוגיות של הקרן, כדי לשמור על העקביות של המאזנים והביאורים. הרגולציה אינה ברורה לגבי דרך חישוב שווי הוגן של כרית הביטחון כאשר הריביות להיוון ההתחייבות מופחתות בדמי ניהול על הנכסים. שיטת הקרן היא השיטה השמרנית.

אני ממליץ לקרן לשקול היוון כרית הביטחון בריבית חסרת סיכון בניכוי דמי ניהול, כדי שחישוב שווי כרית הביטחון יהיה עקבי עם חישוב שווי התזרימים שמכוסים על-ידי כרית זו. לפי שיטה זו, שווי כרית הביטחון להערכה זו יהיה 332.20 מיליוני ש"ח וגירעון הקרן לאחר כרית ביטחון יהיה אפסי.

בהתאם להבנת החברה את תיקון 33 חילקה החברה את הסיוע הצפוי להתקבל בגין כרית הביטחון באופן שתחילת ניצול כרית הביטחון תהיה רק לאחר שכל נכסי הקרן אזלו. שיטה זו עשויה להשתנות בעתיד בהתאם להבהרות או הנחיות אשר יפורסמו על ידי רשות שוק ההון ו/או הממונה.

בהתאם לחישוב האקטוארי ליום המאזן שיעור ההפחתה הנדרש לאחר ניצול כרית הביטחון הינו אפסי ולכן כאמור אין צורך לבצע הפחתת זכויות.

שינוי מנגנון הבטחת היציבות בתשואות קרנות הפנסיה:

ביום 4 בנובמבר 2021 התקבל בכנסת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2021 ו-2022), התשפ"ב – 2021 (להלן: "חוק ההתייעלות הכלכלית"). פרק ג' לחוק ההתייעלות הכלכלית, שעניינו הבטחת היציבות בתשואות קרנות הפנסיה, קובע כי מנגנון אגרות החוב המיועדות לקרנות הפנסיה החדשות ולקרנות הפנסיה הוותיקות יוחלף במנגנון חדש של הבטחה להשלמת תשואה (להלן: "מנגנון השלמת תשואה"). במסגרת הפרק האמור נקבע כי 30% מנכסי קרנות הפנסיה אשר עד לחקיקת חוק ההתייעלות הכלכלית הושקעו באגרות חוב מיועדות, יושקעו בהתאם למדיניות ההשקעה במסלול השקעה בקרן, בהתאם למנגנון שנקבע בחוק, וייהנו מזכאות להבטחת תשואה שנתית של 5.15% (צמודה למדד).

מחיישובים מקדימים, לפי טיוטת חוזר שפרסמה רשות שוק ההון, להערכתי עם יישום החוזר צפוי קיטון לא משמעותי בגירעון הקרן. ההשפעה יכול ותשתנה לאחר קבלת חוזרים סופיים והסברים מרשות שוק ההון.

נספח א' – תנועה בעודף / גרעון (באלפי ₪)

עתידיית קופת פנסיה	
דו"ח תנועה לכל העמיתים בגרעון האקטוארי	
31/12/2020 - 31/12/2021	
באלפי ש"ח	
408,598	גרעון (עודף) ל-31/12/2020
-	עודף אקטוארי שחולק
13,711	ריבית על היתרה לפי הנחה של אשתקד
422,310	סיכום ביניים
שינויים דמוגרפיים	
-	התפתחות שכר
5,536	עזיבות
-	הקפאות
598	מקרי מוות - פנסיית שאירים
2,348	מקרי מוות - פנסיית זקנה
-	נכים קיימים סוף שנה שעברה
-	יציאה לנכות
8,482	סיכום ביניים, שינויים דמוגרפיים
-72,374	שינוי הנחות דמוגרפיות עקב מחקר
-170,881	תשואה עודפת
144,581	שינוי בריבית של ההערכה
2,245	שינויים בין אקטוארים
-96,428	סיכום ביניים, שינויים אחרים
-	
-2,159	גורמים אחרים
332,204	גרעון (עודף) ל-31/12/2021 לפני כרית בטחון
-261,198	כרית ביטחון "ועדת ברנע"
71,007	גרעון (עודף) ל-31/12/2021 אחרי כרית בטחון

נספח ה' – הסבר לגבי יישום חוזר 2006-3-3

חוזר פנסיה 2006-3-3 אינו מתייחס במפורש לקרנות שגובות דמי ניהול מנכסים. הקרן גובה כ-0.62% שנתי מהנכסים כחלק מדמי ניהול של הקרן.

חוזר פנסיה 2006-3-3 אינו ברור בנוגע להשפעת דמי הניהול על הנכסים בחישוב המאזן האקטוארי. אני נקטתי בעמדה הבאה:

ההתחייבות (לפני סובסידיות כלשהן) מחושבת כערך הנוכחי של תזרים נטו (תשלומי הקרן בניכוי הפקדות לקרן) בריבית חסרת סיכון פחות דמי ניהול מנכסים. לדעתי, זאת השיטה התיאורטית הנכונה לחישוב ההתחייבויות. ההתחייבות הקרן היא הסכום הנדרש לעמוד במחויבויותיה, כולל תשלום דמי ניהול לחברה המנהלת.

בכל החישובים נלקחו בחשבון דמי הניהול מנכסים על-ידי הפחתת התשואות הצפויות.

למערכת הנחות 1 – ללא סובסידיות – הגרעון בלי שום סובסידיות יהיה שווה להתחייבויות, לפי ריבית חסרת סיכון אחרי ניכוי של כ-0.62% לשנה בגין דמי ניהול על הנכסים.

למערכת הנחות 2 – סובסדיית 'מירון' בלבד – החישוב נערך כמו במערכת הנחות 1 לעיל למעט חישוב ה'מירון' עם שיעור תשואה 5.57%, בניכוי כ-0.62% לשנה בגין דמי ניהול על הנכסים.

למערכת הנחות 3 – סובסידיות 'מירון' ו'ערד' קיימים – החישוב נערך כמו במערכת הנחות 1 לעיל למעט חישוב ה'מירון' עם שיעור תשואה 5.57% ו'ערד' קיימים עם שיעור תשואה 4.86%, שניהם בניכוי כ-0.62% לשנה בגין דמי ניהול על הנכסים.

למערכת הנחות 4 – סובסידיות 'מירון' ו'ערד' קיימים ועתידים – החישוב נערך כדלהלן:

- א. שיעור תשואה 5.57% ל'מירון' (בניכוי כ-0.62%)
- ב. שיעור תשואה 4.86% לכל 'ערד' (בניכוי כ-0.62%)
- ג. ההיוון הוא לפי ריבית חסרת סיכון בניכוי כ-0.62%.

למערכת הנחות 5 – מלא הסובסידיות – החישוב נערך כמו במערכת הנחות 4 לעיל.

לקחנו בחשבון שהקרן תרכוש אג"ח מסוג ערד כאשר סה"כ של אג"ח המיועדות פחות מ-30% מנכסי הקרן, אבל לאחר הרכישה, הקרן לא תפדה את אג"ח מסוג ערד, למרות שהם יותר מ-30% מהקרן.

נספח ו' – וקטור ריביות ליום המאזן

לפי ווקטור הריביות האחרון שפורסם ע"י חברה מרווח הוגן ל – 31/12/2021 לאג"ח מדינת ישראל
(RISK FREE -FORWARD RATES -RF).

שנה	שיעור ריבית עתידית
1	-2.4110%
2	-2.6806%
3	-2.0759%
4	-1.7415%
5	-1.4067%
6	-1.0809%
7	-0.7649%
8	-0.4481%
9	-0.1314%
10	0.1844%
11	0.4004%
12	0.5111%
13	0.6230%
14	0.7355%
15	0.8485%
16	0.9143%
17	0.9323%
18	0.9540%
19	0.9719%
20	0.9943%
21	1.0053%
22	1.0082%
23	1.0141%
24	1.0164%
25+	1.0218%